

SERMAYE PİYASASI KURULU

Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber

İÇİNDEKİLER

TANIMLAR	5
1.Fon Türlerine İlişkin Esaslar	7
1.1. (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) Karma Şemsiye Fon	7
1.2. (Ek: 02.10.2015 tarih ve 27/1199 sayılı Kurul Kararı ile) Aynı Türdeki Şemsiye Fona Bağlı Olarak İhraç Edilecek Fon Sayısının Belirlenmesine İlişkin Esaslar.....	7
1.3. (Ek: 27.01.2016 tarih ve 3/80 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 16.08.2018 tarih ve 38/964 sayılı Kurul Kararı ile) Katılma Payları Belirli Kişilere Tahsisli Satılan Fonlar.....	8
1.4. (Ek: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) Endeks Fonlar	10
1.5. (Ek: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile) Para Piyasası Katılım Fonu ve Kısa Vadeli Kira Sertifikaları Katılım Fonu	11
1.6. (Ek: 24.09.2020 tarih ve 60/1183 sayılı Kurul Kararı ile) Unvanında Katılım İfadesi Geçen Fonlara İlişkin Esaslar.....	11
1.7. (Ek: 09.09.2021 tarih ve 46/1361 sayılı Kurul Kararı ile) Sorunlu Şirketler Serbest Özel Fona İlişkin Esaslar.....	12
2. Fon Unvanına İlişkin Esaslar	12
3. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Fon Türlerine ve Portföy Sınırlamalarına İlişkin Kontrol.....	15
4. Fon Portföyünü Oluşturan Varlık ve İşlemlere İlişkin Esaslar	16
4.1. Varlıklara İlişkin Esaslar.....	16
4.1.1. Türev Araçlara Yatırım Yapan Fonlarda İhraççı Sınırı Kontrolü	16
4.1.2. Diğer Yatırım Araçları.....	17
4.1.3. (Değişiklik: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile) Kıymetli Madenlere Dayalı Vadeli Mevduat ve Katılma Hesapları	19
4.1.4. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Vadeli Mevduat/Katılma Hesabına İlişkin Sınırlama.....	19
4.1.5. Yurtdışında İhraç Edilen Para ve Sermaye Piyasası Araçları	19
4.1.6. (Ek: 04.03.2016 tarih ve 8/257 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile) İlişkili Tarafların İhracına Aracılık Ettiği Özel Sektör Borçlanma Aracının Portföye Dahil Edilmesine İlişkin Esaslar.....	20
4.1.7. (Ek: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Varlığa/İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Sınırlamalar.....	20
4.1.8. (Ek: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile) Bankaların İlave Ana Sermaye Hesaplamasına Dahil Edilecek Borçlanma Araçları	21
4.1.9. (Ek: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile) Gelire Endekli Senetlerin Fon Portföyüne Dahil Edilmesine İlişkin Esaslar	21
4.1.10. (Ek: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Darphane Sertifikasına İlişkin Esaslar	21
4.2. İşlemlere İlişkin Esaslar	22

4.2.1. Hazine İhaleleri.....	22
4.2.2. Aynı Gün Valörlü Tahvil ve Bono İşlemleri ile Ters Repo İşlemleri.....	22
4.2.3. (Değişiklik: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile) Borsa Dışı Ters Repo ve Vaad Sözleşmeleri.....	22
4.2.4. (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) Yurt Dışında Gerçekleştirilecek Borsa Dışı Repo İşlemleri ve Yurt Dışı Bankalar Nezdinde Açılan Mevduat/Katılma Hesapları.....	23
4.2.5. Ödünç İşlemleri.....	23
4.2.6. (Değişiklik: 27.06.2019 tarih ve 38/864 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik:17.06.2021 tarih ve 31/925 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik:29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 02.02.2023 tarih ve 5/151 sayılı Kurul Kararı ile) Fon Portföyünde Yer Alan Varlıkların Vadesinin Hesaplanması.....	25
4.2.7. Borsa Dışı Türev Araç ve Swap Sözleşmelerine İlişkin Esaslar.....	25
4.2.8. (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Sermaye Piyasası Araçlarının İlk İhraçları ve Döviz ile Kıymetli Maden Alım Satım İşlemleri.....	27
4.2.9. (Ek: 13.12.2018 tarih ve 63/1453 sayılı Kurul Kararı ile) Geri Alım Taahhüdü ile İhraç Edilen Sermaye Piyasası Araçları.....	27
4.3. (Değişiklik: 24.10.2019 tarih ve 61/1372 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Serbest Fonlara İlişkin Esaslar.....	27
4.4. Portföy Yönetimine İlişkin Esaslar.....	28
4.5. (Ek:13.03.2015 tarih ve 7/330 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: Ek: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Gayrimenkul Yatırım Fonları ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarının Katılma Paylarına Yatırım Yapılması.....	28
4.6. (Ek:14.05.2015 tarih ve 12/588 sayılı Kurul Kararı ile) Unvanında “İştirak” İbaresini Yer Alan Fonlara İlişkin Esaslar.....	29
4.7. (Ek:12.03.2019 tarih ve 16/347 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 27.06.2019 tarih ve 38/864 sayılı Kurul Kararı ile) (13.02.2020 tarih ve 10/232 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.).....	29
4.8. (Ek:02.06.2020 tarih ve 33/673 sayılı Kurul Kararı ile) (24.12.2020 tarih ve 78/1612 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.).....	29
4.9. (Ek:06.01.2022 tarih ve 1/21 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 02.02.2023 tarih ve 5/151 sayılı Kurul Kararı ile) Unvanında “Para Piyasası” ve “Kısa Vadeli” İfadesi Yer Alan Fonlara İlişkin Esaslar.....	29
5. Fon Portföyündeki Varlıkların Değerleme Esasları.....	29
5.1. Sırası Kapatılan Ortaklık Payları ile İhraççısı Temerrüde Düşen ya da Borsada İşlem Görmekten Men Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarına İlişkin Değerleme Esasları.....	29
5.1.1. Sırası Kapatılan Ortaklık Paylarına İlişkin Değerleme Esasları.....	29
5.1.2. (Ek:15.02.2016 tarih ve 5/172 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 23.08.2017 tarih ve 32/1091 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 29.09.2017 tarih ve 35/1201 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) İhraççısı Temerrüde Düşen, Borsada İşlem Görmekten Men Edilen veya Yeniden Yapılandırılan Özel Sektör Borçlanma Araçlarına İlişkin Esaslar.....	30
5.2. Borsa Dışında Taraf Olunan Türev Araç ve Swap Sözleşmelerine İlişkin Değerleme Esasları.....	31
5.3. İleri Valörlü İşlemlerin Değerleme Esasları.....	31

5.4. (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) İleri Valörlü Altın İşlemlerinin Değerleme Esasları	32
5.5. Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Değerleme Esasları.....	33
5.6. (Ek:13.06.2016 tarih ve 19/658 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile) Serbest Fonlara İlişkin Değerleme Esasları	33
6. Katılma Paylarının Alım-Satımı	33
6.1. Satılacak Katılma Payı Adedine İlişkin Üst Limit Belirlenmesi.....	33
6.2. Küsürat İşlemleri.....	34
6.3. Pay Bölünmesi	34
6.4. Katılma Payı Alım Satımında Altın Kullanımı.....	34
6.5. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Promosyon.....	35
6.6. Nemalandırma	35
6.7. Katılma Paylarına İlişkin MKK Nezdinde Yatırımcı Blokajı.....	36
6.8. (Değişiklik: 09.05.2019 tarih ve 27/621 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 05.12.2019 tarih ve 70/1567 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 13.02.2020 tarih ve 10/232 sayılı Kurul Kararı ile) TEFAS36	
6.9. (Ek: 23.01.2015 tarih ve 2/32 sayılı Kurul Kararı ile.) Katılma Paylarının Kredi Kartı ile Alımı	37
6.10. (Ek: 15.09.2015 tarih ve 26/1184 sayılı Kurul Kararı ile) Fon Katılma Payı Alım Satımının Yabancı Para Birimi Cinsinden Gerçekleştirilmesi.....	37
6.11. (Ek: 02.10.2015 tarih ve 27/1199 sayılı Kurul Kararı ile) Para Piyasası Fonları İle Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonlarının Katılma Paylarının Alım Satımına İlişkin Esaslar.....	38
7. Risk Yönetim Sistemine İlişkin Esaslar	38
7.1. Genel Esaslar.....	38
7.1.1. Risk yönetim birimi.....	38
7.1.2. Risk Yönetim Prosedürleri	39
7.2. Kaldıraç Yaratan İşlemlere İlişkin Esaslar	39
7.2.1. Kaldıraç Yaratan İşlem	39
7.2.2. Kaldıraç Yaratan İşlemlere İlişkin Genel İlkeler	39
7.3. Dayanak Varlıklara İlişkin Esaslar (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile)	40
7.4. Borsa Dışında Taraf Olunan Türev Araç ve Swap Sözleşmelerine İlişkin Esaslar	41
7.5. Açık Pozisyonun Ölçümü.....	41
7.5.1. Standart Yöntem (Commitment Approach)	42
7.5.2. Kaldıraç Yaratan İşlemlere İlişkin Pozisyon Hesaplaması	42
7.5.3. Netleştirme Esasları.....	44
7.5.4. Riskten Korunma Esasları	45
7.6. Riske Maruz Değer (RMD) Yöntemi	46
7.6.1. Genel Esaslar	46
7.6.2. Mutlak RMD Yöntemi ve Göreli RMD Yöntemi	47

7.6.3. Model Doğrulaması	48
7.6.4. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Geriye Dönük Test	49
7.6.5. Stres Testi	49
7.6.6. RMD Modeline İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni	50
7.6.7. İlave Tedbirler.....	51
7.6.8. Risk Yönetim Biriminin RMD Yönteminin Kullanımına İlişkin Görevleri	51
7.7. Kamuyu Aydınlatma Esasları.....	51
7.8. Garantili Yatırım Fonları ve Koruma Amaçlı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar	52
7.9. Serbest Fonlara İlişkin Esaslar.....	52
8. Fonlara İlişkin Operasyonel Esaslar	52
8.1. Katılma Paylarına İlişkin Bilgilerin Güncellenmesi ve MKK'ya Aktarımı.....	52
8.2. Koruma Amaçlı ve Garantili Fonların Portföyünden Ayrılan Karşılıklar	53
8.3. Fon Giderlerinin Kurucular Tarafından Karşlanması.....	53
8.4. Korunmalı Amaçlı, Garantili Fonlar ile Serbest Fonların İstatistikî Verilerinin İletilmesi	53
8.5. Toplam Gider Oranı Kontrolüne İlişkin Esaslar	54
8.6. Pay Alım Satım Talimatlarına İlişkin Esaslar.....	54
9. Kamuyu Aydınlatma Esasları	54
9.1. Komisyon ve Ücretler.....	54
9.2. Fon Sürekli Bilgilendirme Formu.....	54
9.3. Yatırımcı Bilgi Formunda Yer Alan Performans Senaryosu ve Risk Değeri	55
9.3.1. Performans Senaryosu	55
9.3.2. Fonun Risk Değeri'nin Hesaplanma Esasları.....	56
9.4. Garantili ve Koruma Amaçlı Fonların Portföy Bilgilerine İlişkin Açıklama	58
9.5. (Ek: 19.02.2015 tarih ve 4/206 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 05.12.2019 tarih ve 70/1567 sayılı Kurul Kararı ile) Serbest Fonların Kamuyu Aydınlatma Esasları	59
9.6. (Ek: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile) Performans Sunum Raporlarında Kullanılacak Pay Endekslerine İlişkin Esaslar	59
9.7. (Ek: 14.10.2021 tarih ve 53/1512 sayılı Kurul Kararı ile) Performans Sunuş Raporlarının İlan Edilmesine İlişkin Esaslar	59
10. Kurul Ücreti.....	59
11. Tasfiye Olan veya İtfa Edilen Fonlar (Değişiklik: 02.10.2015 tarih ve 27/1215 sayılı Kurul Kararı ile).....	60
12. Diğer Esaslar	63
12.1. Kurucu'nun Yönetim Kurulu Tarafından Alınması Zorunlu Olan Kararlar.....	63
12.2. Fon Malvarlığının Yapay Olarak Artırılmaması.....	64
12.3. Fon Tebliği'nde Yer Alan Geçici Maddelerin Uygulama Esasları.....	64
12.4. (Ek: 07.02.2019 tarih ve 8/184 sayılı Kurul Kararı ile) Özel Sektör Borçlanma Araçlarına ve Kira Sertifikalarına Karşılık Ayrılması ile Yan Hesap (Side Pocket) Oluşturulmasına İlişkin Esaslar	66

12.5. (Ek: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile) Yatırım Fonları Tarafından Ortaklık Payları ile İlgili Yapılan İşlemlere İlişkin Esaslar	69
Geçici Madde 1 (Ek: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile)	69
13. Yürürlük	69

TANIMLAR

Bu Rehber’de geçen;

BİAŞ:	Borsa İstanbul A.Ş.’yi,
Borsa:	6362 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde tanımlanan sistemler ve pazar yerleri ile bunların muadili olduğu Kurulca kabul edilen yurt dışında kurulu sistem ve pazar yerlerini,
Finansal Raporlama Tebliği:	II-14.2 sayılı Yatırım Fonlarının Finansal Raporlama Esaslarına İlişkin Tebliği’i,
Fon:	Katılma payları bir semsiye fona bağlı olarak ihraç edilen yatırım fonunu,
Fon Tebliği:	III-52.1 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği’ni,
Hazine:	T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’nı,
Kanun:	6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nu,
KAP:	Kamuyu Aydınlatma Platformu’nu,
KGK:	Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nu,
Kurucu:	Kanunun 55’inci maddesi kapsamında ana faaliyet konusu yatırım fonlarının kurulması ve yönetimi olan anonim ortaklık şeklinde kurulan portföy yönetim şirketini,
MKK:	Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.’yi,
ÖPSP:	Ödünç Pay Senedi Piyasası’nı,
PYŞ Tebliği:	III-55.1 sayılı Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği’ni,
Saklı (Gömülü) Türev Araç:	Türkiye Muhasebe Standartları 39 no’lu “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardı uyarınca türev olmayan bir asal sözleşme de içeren karma (melez) aracın bir bileşenini,
Takasbank:	İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.’yi,
TCMB:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nı,
TMS/TFRS:	KGK tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları,
TTSG:	Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi’ni,

TEFAS:
Üst Yönetim:
YTM:

Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nu,
Yönetim kurulu başkan ve üyeleri, genel müdür ile genel müdür
yardımcılarını,
Yatırımcı Tazmin Merkezi'ni

ifade eder.

1.Fon Türlerine İlişkin Esaslar

Fon Tebliği'nin 6. maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde Kurulca uygun görülmesi koşuluyla, anılan maddede sayılanlar dışında yeni şemsiye fon türleri belirlenebilir.

1.1. (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) Karma Şemsiye Fon

Fon portföyünün tamamı Fon Tebliği'nin 4 üncü maddesinde sayılan para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan ve ortaklık payları, borçlanma araçları, kira sertifikaları, altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçlarının en az ikisinin ayrı ayrı fon toplam değerine oranı asgari %20, birlikte fon toplam değerine oranı ise asgari %80 olan fonları kapsayan şemsiye fonlar "Karma Şemsiye Fon" olarak adlandırılır.

1.2. (Ek: 02.10.2015 tarih ve 27/1199 sayılı Kurul Kararı ile) Aynı Türdeki Şemsiye Fona Bağlı Olarak İhraç Edilecek Fon Sayısının Belirlenmesine İlişkin Esaslar

Portföy yönetim şirketleri tarafından; serbest şemsiye fon, koruma amaçlı şemsiye fon ve garantili şemsiye fon ile özel fon niteliği taşıyanlar hariç olmak üzere, aynı türdeki şemsiye fonlara bağlı olarak azami iki adet fon ihraç edilebilir. Şu kadar ki;

- a) Yatırım stratejisinin farklılaşmasına bağlı olarak Fon Tebliği ve Rehber hükümleri çerçevesinde belirli ibarelere fon unvanında yer verilmesi suretiyle farklılaştırılan fonlar (BIST 100 Endeksi Hisse Senedi Fonu, Bankacılık Sektörü Hisse Senedi Fonu, Mutlak Getiri Hedefli Değişken Fon gibi) ile farklı dağıtım kanalları (internet, ATM, telefon bankacılığı, TEFAS vb.) kullanan, farklı katılma payı alım satım esasları uygulayan ve/veya farklı yatırımcı kitlesine sunulan fonlar bu sayının hesaplanmasında dikkate alınmaz. Öte yandan, Fon Tebliği'nin 20. maddesinin birinci fıkrasında yer alan esaslar çerçevesinde fon unvanında fonun vade yapısına yer verilmesi halinde, borçlanma araçları şemsiye fonuna bağlı olarak katılma payları ihraç edilecek kısa, orta ve uzun vadeli fonlarda, söz konusu sınır aynı vade yapısına sahip fonlar bazında uygulanır.
- b) (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 14.11.2019 tarih ve 65/1464 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 22.04.2022 tarih ve 19/629 sayılı Kurul Kararı ile) Değişken şemsiye fona ve fon sepeti şemsiye fonuna bağlı olarak katılma payları ihraç edilecek fonların yatırım stratejilerinin Rehber'de hesaplama yöntemine yer verilen risk değeri baz alınarak belirlenmesi, her bir risk değer grubundan en fazla bir adet fon ihraç edilmesi ve fon adında fon türüne ilaveten aşağıda yer alan ifadelerle de yer verilmesi şartıyla, ihraç edilebilecek azami fon sayısı risk değeri olanlar da dahil dördü geçemez.

Fon Adı	Risk Değeri
Muhafazakar/Temkinli	1-2
Dengeli	3-4
Atak/Dinamik/Büyüme	4-5
Agresif	5-7

- c) **(Ek bent: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile)** Bir portföy yönetim şirketinin kurucusu olduğu serbest şemsiye fona bağlı olarak ihraç edilecek fonların (özel fonlar hariç) sayısı, Kurulun VII-128.7 sayılı Sermaye Piyasasına Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'in 6. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü kapsamında istihdam edilen portföy yöneticisi yardımcısı ve portföy yöneticisi sayısının toplamının üç katını aşamaz. Şu kadar ki, her bir portföy yöneticisine bağlı en fazla üç adet portföy yöneticisi yardımcısı bu hesaplama dahil edilebilir. Bu düzenleme 12.10.2023 tarihinde yürürlüğe girer ve bu tarihten sonra Kurula yapılan serbest fon katılma payı ihraç başvurularında dikkate alınır. Portföy yönetim şirketleri tarafından bu düzenlemeye en geç 31.03.2024 tarihine kadar uyum sağlanması zorunludur.

Makul gerekçelerin varlığı ve konuya ilişkin talebin tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte Kurulumuza iletilmesi halinde, aynı tür şemsiye fona bağlı olarak ikiden fazla fonun katılma paylarının ihracına izin verilmesi hususu başvuru bazında Kurul tarafından değerlendirilir.

1.3. (Ek: 27.01.2016 tarih ve 3/80 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 16.08.2018 tarih ve 38/964 sayılı Kurul Kararı ile) Katılma Payları Belirli Kişilere Tahsisli Satılan Fonlar

A) Çalışanlara Yönelik Özel Şemsiye Fonlar

Yatırım stratejisi temel olarak bir işverenin ihraç ettiği, borsada işlem gören veya borsaya kote ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yatırım yapmak olan, performans, prim, ikramiye vb. uygulamalar için katılma payları bir işverenin bayi, acente ve/veya çalışanlarına tahsis edilmek üzere oluşturulan ve portföyü Fon Tebliği ile Rehber'de düzenlenen varlık ve işlemlerden oluşan özel fonları kapsayan şemsiye fonlar "Çalışanlara Yönelik Özel Şemsiye Fon" olarak adlandırılır.

Katılma payları söz konusu şemsiye fona bağlı olarak ihraç edilen fonlar için aşağıda yer alan esaslar uygulanır:

- 1) Fon unvanına ilişkin olarak;
 - i. Fon yatırım stratejisi çerçevesinde fon toplam değerinin en az %80'inin devamlı olarak belirli bir varlık türüne (hisse senedi, borçlanma aracı vb.) yatırılması halinde fon unvanında söz konusu varlığa ilişkin ibarenin,
 - ii. Fon Tebliği'nin 6. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan şartların sağlanması kaydıyla "katılım" veya Rehber'in (1.1) nolu bölümünde yer alan şartların sağlanması kaydıyla "karma" ibaresinin,
 - iii. (i) ve (ii) bentlerinde belirtilen haller dışında, fon unvanında "değişken" ibaresinin,
 - iv. Fon unvanında işvereni tanıtıcı bir ibarenin belirtilerek "...Çalışanlarına Yönelik" ibaresi ile "Özel" ibaresinin,
 - v. Fon katılma paylarının işverenin bayi ve acentelerine de tahsis edilmesi halinde fon unvanında söz konusu hususa ilişkin bir ibarenin yer alması zorunludur.

Örnek 1: ABC A.Ş. Çalışanlarına Yönelik Değişken Özel Fon

Örnek 2: XYZ Grubu Çalışanlarına Yönelik Karma Özel Fon

- 2) Rehber'in (3) nolu bölümü kapsamında fon türlerine ilişkin kontrollerde bu bölümün birinci fıkrası çerçevesinde fon unvanında varlık türüne ilişkin olarak yer verilen ibareler esas alınır. Örneğin, fon unvanında "borçlanma aracı" ibaresinin yer alması halinde bu Rehber'in (3)

nolu bölümünde borçlanma araçları şemsiye fonuna bağlı fonlara ilişkin olarak yer alan esaslar dikkate alınır.

3) Fon yatırım stratejisi çerçevesinde işveren tarafından ihraç edilen ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yapılan yatırımlar Fon Tebliği'nin 17. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) bentleri ile aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları kapsamında değerlendirilmez.

4) Söz konusu fonlar için eşik değer veya karşılaştırma ölçütü belirlenebilir.

5) Söz konusu fonlar Fon Tebliği'nin Ek/4'ünde yer alan tabloda "diğer fonlar" için belirlenmiş olan azami fon toplam gider oranına ilişkin sınırlamalara tabidir.

6) Fon Tebliği'nin 14. maddesinin dördüncü fıkrası ile 15. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde söz konusu fonların katılma paylarının alımı-satımına ve fiyat açıklama dönemlerine ilişkin olarak fon izahnamesinde farklı esaslar belirlenmesi mümkündür.

7) Söz konusu fonların yatırımcısı olacak bayi, acente ve/veya çalışanların fona ilk giriş yapılmasından önce, fon kurucusu ve/veya işveren tarafından en uygun haberleşme vasıtasıyla bu bölümün (3) ve (6) nolu bentleri kapsamında belirlenen fona özgü esaslar hakkında bilgilendirilmesi zorunludur.

8) Söz konusu fonlar için bu bölümde hüküm bulunmayan konularda, Kurulun özel fonlara ilişkin düzenlemeleri saklı kalmak kaydıyla yatırım fonlarına ilişkin ilgili düzenlemelerine uyulur.

Fonun, Fon Tebliği'nin 6. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca "hisse senedi yoğun fon" niteliği taşımasının öngörülmesi halinde ise, fon katılma payları, Fon Tebliği'nin 6. maddesinin birinci fıkrasının (a/2) bendinde tanımlanan "Hisse Senedi Şemsiye Fonu"na bağlı olarak ihraç edilir. Ancak bu durumda yukarıda yer verilen esaslar bu fonlar için de uygulanır."

B) Özel Kanunlara Göre Kurulan ve Mesleki Emeklilik Fonu Niteliğini Haiz Tüzel Kişilerin Üyeleri ile Grup Çalışanlarına Yönelik Fonlar

Yatırım stratejisi temel olarak, özel kanunlar ile kurulmuş ve tamamlayıcı mesleki emeklilik fonu niteliğini haiz tüzel kişilerin Kurulun finansal raporlama standartlarına ilişkin düzenlemeleri kapsamındaki grup şirketleri tarafından ihraç edilen borsada işlem gören ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yatırım yapmak olan; katılma payları anılan tüzel kişilerin üye ve grup çalışanlarına tahsis edilen ve portföyü Fon Tebliği ile Rehber'de düzenlenen varlık ve işlemlerden oluşan özel fonlar ihraç edilebilir.

Söz konusu fonlar için aşağıda yer alan esaslar uygulanır:

1) Fon'un unvanı ve azami fon toplam gider oranı Fon yatırım stratejisine bağlı olarak Tebliğ ve Rehber'de yer alan esaslar çerçevesinde belirlenir. Fon katılma payları fonun türüne uygun şemsiye fona bağlı olarak ihraç edilir.

2) Fon yatırım stratejisi çerçevesinde grup şirketleri tarafından ihraç edilen ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yapılan yatırımlar Fon Tebliği'nin 17. maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve altıncı fıkraları kapsamında değerlendirilmez.

3) Söz konusu fonlar tarafından, ilişkili tarafların ihracına aracılık ettiği grup şirketleri tarafından ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarına yapılan yatırımlar için işbu Rehber'in (4.1.6) nolu maddesinde fon bazında belirlenen %5 oranındaki yatırım sınırlaması uygulanmaz ve anılan yatırımlar, aynı maddede portföy yönetim şirketinin yöneticisi olduğu tüm yatırım fonları için belirlenen %10 oranındaki yatırım sınırlamasının hesaplanmasında dikkate alınmaz.

4) Bu bölümün (2) ve (3) nolu bentleri uyarınca grup şirketleri tarafından ihraç edilen ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yapılan yatırımlar için yoğunlaşma kurallarının uygulanmayacağı hususuna fon izahnamesi ve yatırımcı bilgi formunda açıkça yer verilir.

5) Söz konusu fonlar için bu bölümde hüküm bulunmayan konularda Kurul'un yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerine uyulur.

6) Özel kanunlar ile kurulmuş ve tamamlayıcı mesleki emeklilik fonu niteliğini haiz yapılanmalardan yararlanan kişilere yönelik olarak bu madde kapsamında yapılan başvurularda katılma paylarının tahsisli olarak satılacağı yatırımcı kitlesi ile ilgili Kurulca farklı esaslar belirlenebilir.

C) (Ek:10.09.2020 tarih ve 56/1125 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile) Katılma Payları Önceden Belirlenmiş Kişi veya Kuruluşlara Tahsis Edilmiş Olan Serbest Özel Fonlara İlişkin Özel Esaslar

Fon Tebliği'nin 23. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen katılma payları önceden belirlenmiş kişi veya kuruluşlara tahsis edilmiş olan serbest özel fon niteliğindeki yatırım fonlarının katılma paylarının ihracına ilişkin izahnamenin onaylanması başvurularının Kurul tarafından değerlendirilmeye alınabilmesi için, katılma paylarının tahsisli olarak satılacak nitelikli yatırımcılar tarafından başvuru konusu fona yönlendirilecek yatırım tutarın en az 200.000.000 TL olacağına ilişkin kurucu beyanının Kurula iletilmesi zorunludur. Fon katılma paylarının ihracına ilişkin Kurulca onaylı izahnamenin KAP'ta yayımlandığı tarihten itibaren 30 iş günü içerisinde yatırıma yönlendirilen tutarın 200.000.000 TL'ye ulaştığını tevsik edici bilgi ve belgelerin Kurul'a iletilmesi gerekmektedir. Söz konusu tarihten itibaren 30 iş günü içerisinde en az 200.000.000 TL'lik tutarın yatırıma yönlendirilmemiş olması durumunda, portföy saklayıcısı tarafından konuya ilişkin olarak Kurul'a bilgi verilmesi, fonun dönüşümüne, başka bir fon ile birleştirilmesine veya tasfiye edilmesine izin verilmesi talebiyle 30 iş günlük sürenin bitimini takip eden 6 iş günü içerisinde Kurul'a başvurulması gerekmektedir.

Bu tür fonlar tarafından yatırıma yönlendirilmesi gereken asgari tutar her yıl Kurulca yeniden belirlenebilir.

1.4. (Ek: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) Endeks Fonlar

Fon Tebliği'nin 7. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca unvanında "Endeks" ibaresi kullanan fonların,

a) Takip ettiği ihraççı paylarından oluşan endeksin ve bu endeksi takip eden fon portföyünün en az altı ihraççı payından oluşması ve endekste/fon portföyünde yer alan ihraççı paylarından her birinin endeks/fon toplam değeri içindeki ağırlığının %30'u geçmemesi,

b) Takip ettiği kamu borçlanma araçları veya özel sektör borçlanma araçlarından oluşan endekste ve bu endeksi takip eden fon portföyünde yer alan borçlanma araçlarından her birinin endeks/fon portföy değeri içindeki ağırlığının %35'i geçmemesi,

c) Takip ettiği gayrimenkul sertifikalarından veya özel sektör kira sertifikalarından oluşan endeksi ve bu endeksi takip eden fon portföyünün en az dört gayrimenkul sertifikasından veya özel sektör kira sertifikasından oluşması ve endekste/fon portföyünde yer alan gayrimenkul sertifikalarından veya özel sektör kira sertifikalarından her birinin endeks/ fon portföy değeri içindeki ağırlığının %35'i geçmemesi gerekmektedir.

1.5. (Ek: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile) Para Piyasası Katılım Fonu ve Kısa Vadeli Kira Sertifikaları Katılım Fonu

Fon Tebliği'nin 6. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde tanımlanan "Katılım Şemsiye Fonu"na bağlı olarak "para piyasası katılım fonu" ve "kısa vadeli kira sertifikaları katılım fonu" ihraç edilebilir. Para piyasası fonları ile kısa vadeli borçlanma araçları fonlarına ilişkin olarak Fon Tebliği ve Rehber'de yer alan hükümler bu fonlar için de kıyasen uygulanır. Söz konusu fonlar, Fon Tebliği'nin Ek/4'ünde yer alan tabloda para piyasası fonları ile kısa vadeli borçlanma araçları fonları için belirlenmiş olan azami fon toplam gider oranına ilişkin sınırlamalara tabidir. Anılan fonlar tarafından fon portföyüne dahil edilen kira sertifikalarına ilişkin olarak Fon Tebliği'nin 24. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan derecelendirme şartı varsa kira sertifikaları; aksi takdirde kira sertifikalarının fon kullanıcıları için aranır. Kira sertifikasının fon kullanıcısının, yönetim kontrolü¹ kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan bir banka olması ve derecelendirme yapılabilmesi için gerekli olan şartların sağlanamaması halinde notun ilk defa alınmasına kadar geçen sürede anılan banka için söz konusu derecelendirme şartı aranmaz.

1.6. (Ek: 24.09.2020 tarih ve 60/1183 sayılı Kurul Kararı ile) Unvanında Katılım İfadesi Geçen Fonlara İlişkin Esaslar

Unvanında katılım ifadesi geçen fonların portföylerine dahil edilecek ortaklık paylarının faizsiz/katılım finans ilkelerine uygunluğu onaylanmış olan endekslerde (örneğin Borsa İstanbul A.Ş. tarafından hesaplanan Katılım 30 Endeksi, Katılım 50 Endeksi ve Ziraat Portföy Katılım Endeksi) yer alan ortaklık paylarından seçilmesi ve/veya faizsiz/katılım finans ilkelerine uygunluğunun bir danışman/danışma kurulu tarafından onaylanmış olması zorunludur.

Unvanında katılım ifadesi geçen fonların portföylerine dahil edilecek kira sertifikaları, katılma hesapları, altın ve diğer kıymetli madenler ile vaad sözleşmeleri haricindeki para ve sermaye piyasası araçları için de söz konusu şartın sağlanması esastır.

Söz konusu fonlar için bir danışman/danışma kurulundan hizmet alınması halinde, fon izahnamesinin ekinde veya fonun KAP sayfasında danışmanın kim olduğuna/danışma kurulunun kimlerden oluştuğuna, danışmanın/danışma kurulu üyelerinin faizsiz/katılım finans alanındaki bilgi ve tecrübesine ilişkin bilgiler ile danışmanın/danışma kurulunun çalışma ilkelerine (örneğin faizsiz/katılım finans ilkelerine uygunluk değerlendirmesi yapılırken esas alınan yöntemlere ilişkin bilgiler) yer verilir.

Unvanında katılım ifadesi geçen fonların izahnamelerinde gerekli açıklamalara yer verilmesi suretiyle "kaldıraç yaratan işlem riski" yerine "katılım esaslı işlem riski" ifadesine yer verilmesi mümkündür.

¹ Yönetim kontrolü, Kurulun pay alım teklifine ilişkin düzenlemelerde tanımlanmaktadır.

1.7. (Ek: 09.09.2021 tarih ve 46/1361 sayılı Kurul Kararı ile) Sorunlu Şirketler Serbest Özel Fona İlişkin Esaslar

Bankacılık mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, fon toplam değerinin en az %80'i devamlı olarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından yayımlanan 29/06/2021 tarihli ve 9644 sayılı Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi'nde tanımlanan sorunlu alacaklardan ve sorunlu alacakların tarafı olan borçlu şirketlerin ortaklık paylarından oluşan ve katılma payları nitelikli yatırımcı niteliğini haiz belirli kişilere tahsisli olarak satılan fonlar "Sorunlu Şirketler Serbest Özel Fon" olarak adlandırılır.

Söz konusu fonlar için aşağıda yer alan esaslar uygulanır:

1) Bu fonlar için portföyün, yukarıda yer verilen bankacılık mevzuatının kapsamına giren sorunlu alacaklardan ve sorunlu alacakları olan borçlu şirketlerin ortaklık paylarından oluşan kısmının yönetimi için kurucu portföy yönetim şirketi nezdinde en az 3 kişiden oluşan bir yatırım komitesi oluşturulur. Yatırım komitesinde genel müdür ile kredi işlemleri alanında en az 10 yıllık tecrübeye sahip bir yönetim kurulu üyesi ve kredi derecelendirme lisansına sahip kredi işlemleri alanında en az 5 yıl tecrübeli tam zamanlı ya da yarı zamanlı bir personelin bulunması zorunludur.

2) Bu fonların kurucusunun risk yönetim ve iç kontrol sisteminin PYS Tebliği'nde belirtilen hükümlerin yanı sıra söz konusu yatırımlara ilişkin esasları da içerecek şekilde oluşturulması zorunludur.

3) Bu fonların portföyünde yer alan varlıkların değerlendirme esaslarına ilişkin olarak, Kurulun yatırım fonlarının finansal raporlamalarına ilişkin düzenlemelerinde yer alan değerlemeye ilişkin esaslara uyulur. Şu kadar ki, bu fonlar tarafından yukarıda belirtilen alacak ve ortaklık paylarına yatırım yapılması öncesinde yatırımların değerlemesinin Kurul Karar Organı'nın 11.04.2019 tarih ve 21/500 sayılı kararında belirtilen şartları taşıyan en az iki kuruluş tarafından hazırlanan değerlendirme raporu ile yapılması zorunludur. Fon tarafından yatırım için en fazla söz konusu iki değerlendirme raporunda tespit edilen değerden düşük olanı kadar bedel ödenebilir. Takip eden dönemlerde söz konusu yatırımların değerinin asgari olarak hesap dönemi sonu itibarı ile yukarıda belirtilen şekilde tespit edilmesi gereklidir.

4) Bu fonların portföyünün saklanması ve fonun temsili ile ilgili olarak III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin 9. ve 10. maddeleri kıyasen uygulanır.

5) Bu fonların katılma payları kolektif yatırım kuruluşlarının ve emeklilik yatırım fonlarının portföylerine dahil edilemez.

6) Fon katılma paylarını satın alan yatırımcılardan, satış öncesinde fon tarafından yapılan yatırımların içerdiği risklerin okunup anlaşıldığına, yatırımların niteliği itibarıyla riskli olduğu ve bu işlemler sonucunda zarar edebileceği hususlarında bilgi sahibi oldukları ve bunları kabul ettiklerine ilişkin yazılı beyanı alınır ve söz konusu beyanın bir örneği yatırımcıya verilir.

7) Bu bölümde hüküm bulunmayan hallerde Fon Tebliği ile işbu Rehber'de yer alan serbest fonlara ve serbest özel fonlara ilişkin hükümler kıyasen uygulanır.

2. Fon Unvanına İlişkin Esaslar

Yatırım fonlarının unvanı Fon Tebliği'nde ve aşağıda yer alan esaslar çerçevesinde belirlenir:

a) i) Fon unvanında, asgari olarak, Fon Tebliği ve bu Rehber uyarınca unvanında yer alması zorunlu olan ibareler, fonun bağlı olduğu şemsiye fonun türünü gösterir ibare ve Kurucunun unvanı² yer alır.

ii) Kıymetli madenler şemsiye fonuna bağlı fonlara ilişkin olarak; fon toplam değerinin en az %80'inin devamlı olarak belirli bir kıymetli madene yatırılması halinde anılan fonların unvanında fon türüne ilişkin ibareye yer verilmez.

b) **(Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile)** (a) bendinde belirlenen asgari ibarelere ilave olarak, en fazla bir ibareye daha fon unvanında yer verilebilir. Yatırımcıların daha doğru bir şekilde bilgilendirilmelerini teminen Kurulca uygun görülmesi kaydıyla bu şarta istisna getirilebilir. Ancak hiçbir surette unvanında “gelecek, performans, getiri, küresel, odak, global” gibi yatırım stratejisini yansıtmayan subjektif ifadeler yer verilemez.

c) Fon toplam değerinin en az %80'inin devamlı olarak belirli bir varlık grubuna, sektöre, coğrafi bölgelere vb. yatırılması halinde söz konusu durum fon unvanına yansıtılmalıdır. (b) bendi kapsamında bu durumu yansıtmak üzere yalnızca bir ibare kullanılabilir.

(a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan ilkeler çerçevesinde belirlenebilecek fon unvanlarına ilişkin örnekler aşağıda yer almaktadır:

Örnek 1: Fon toplam değerinin en az %80'inin devamlı olarak gümüşe yatırılması halinde fon unvanında “Kıymetli Madenler” ibaresine yer verilmeksizin unvan “Gümüş Fonu” olarak belirlenir.

Örnek 2: Fon toplam değerinin en az %80'inin devamlı olarak özel sektör tarafından ihraç edilmiş kira sertifikalarına yatırılması halinde fon unvanı “Özel Sektör Kira Sertifikaları Katılım Fonu” olarak belirlenir.

Örnek 3: Fon toplam değerinin en az %80'inin gelişmekte olan ülkelerdeki teknoloji sektöründe faaliyet gösteren yabancı ortaklık paylarına yatırılması halinde, fon unvanı “Teknoloji Sektörü Yabancı Hisse Senedi Fonu” veya “Gelişmekte Olan Ülkeler Yabancı Hisse Senedi Fonu” olarak belirlenebilir. Söz konusu örnekten de anlaşılacağı üzere, Fon Tebliği ve bu Rehber çerçevesinde kullanımı zorunlu olan “Yabancı” ve “Hisse Senedi Fonu” ibarelerine ek olarak “Teknoloji Sektörü” veya “Gelişmekte Olan Ülkeler” ibaresinden bir tanesinin seçilmesi gerekir.

d) Fon portföyünün, aynı varlık grubunda yer alan farklı araçlardan oluşması ve devamlı olarak, her birinin fon toplam değerine oranı asgari %40 olması durumunda (b) bendi uygulanmaksızın fon unvanında her iki ibareye birden yer verilebilir.

Örnek: Devamlı olarak, fon toplam değerinin en az %40'ının altına ve en az %40'ının gümüşe yatırılması halinde fon unvanı “Altın ve Gümüş Fonu” olarak belirlenir.

²Kurucu unvanında “X Portföy Yönetimi A.Ş” yerine, “X PYYŞ” veya “X Portföy” ifadesinin kullanılması mümkündür.

- e) i) Fon Tebliği'nin 23'üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde belirli yatırımcılara tahsis edilmiş fonların unvanında "özel" ibaresine yer verilir ve bu ibare fon unvanında en sonda yer alır.

ii) Belirli kriterler çerçevesinde (işyeri, belirli meslek grupları bazında, sektörel bazda vb.) katılma payları belirli bir yatırımcı kitlesine tahsis edilmiş olan fonlar, Fon Tebliği'nin 23. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen "katılma payları önceden belirlenmiş kişi veya kuruluşlara tahsis edilmiş fonlar" kapsamındadır. Söz konusu fonların unvanlarında fon paylarının satıldığı yatırımcı kitlesini tanımlayan ibareye de yer verilir.

Örnek 1: Özel Sektör Borçlanma Araçları Doktorlar Özel Fonu

Örnek 2: ABC A.Ş. Çalışanlarına Yönelik Hisse Senedi Özel Fonu

iii) Uluslararası anlaşmalar kapsamında, katılma paylarının belirli ülke vatandaşlarına satışının kısıtlandığı fonlar özel fon olarak nitelendirilmez ve fonların unvanında "özel" ibaresine yer verilmez. Bu tür fonların izahnamelerinde söz konusu sınırlamaya ilişkin bir açıklama yapılır.

- f) Fon Tebliği'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde hisse senedi yoğun fonların unvanlarının sonunda "(Hisse Senedi Yoğun Fon)" ibaresine yer verilir.

Örnek: BIST30 Endeksi Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)

- g) Fon Tebliği'nde belirlenen esaslar çerçevesinde borçlanma araçları fonlarında vade yapısına yer verilmek istenmesi durumunda, vade yapısına ilişkin ibare fon unvanında en başta yer alır.

Örnek: Orta Vadeli Özel Sektör Borçlanma Araçları Fonu

- h) Koruma amaçlı ve garantili şemsiye fonlara bağlı fonların unvanlarında garantinin veya korumanın başlangıç yatırımına oranına veya garantili fonlarda garantör tarafından sağlanan garanti kapsamındaki getiri oranına yer verilir. Özel sektör tarafından ihraç edilen kira sertifikalarına ve borçlanma araçlarına yatırım yapan garantili ve koruma amaçlı fonların unvanlarında söz konusu sermaye piyasası araçlarına yapılan yatırımı belirtir bir ibareye yer verilir.

Örnek 1: Özel Sektör Kira Sertifikalarına Yatırım Yapan %102 Anapara Koruma Amaçlı Fon

Örnek 2: Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan %98 Anapara Garantili Fon

- i) **(Değişiklik: 22.04.2022 tarih ve 19/629 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile)** (b) bendi uyarınca, değişken fonların ve fon sepeti fonlarının unvanlarına, fonun portföy yönetim stratejisi çerçevesinde, varlık seçimine ve riskin dağılımına yönelik olarak kullanılan teknik/yöntem/risk değerini yansıtacak bir ibarenin eklenmesi mümkündür.

- j) Fon izahnamesinde belirtilmesi ve Kurulca uygun görülmesi koşuluyla, fon unvanına ilaveten, reklam ve pazarlama faaliyetlerinde yatırımcıları yanlış yönlendirmeyecek şekilde, fonun risk ve getiri yapısının tam ve doğru bir şekilde anlaşılmasını sağlayacak farklı bir ad kullanılabilir.

- k) **(Ek bent: 13.11.2015 tarih ve 31/1437 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile)** i) Fon toplam değerinin en az %80'inin devamlı olarak yerli ve yabancı ihraççıların döviz cinsinden ihraç edilmiş para ve sermaye piyasası araçlarından oluşması halinde, anılan fonların unvanında “(Döviz)” ibaresine yer verilir.

Örnek 1: Değişken (Döviz) Fon

Örnek 2: Borçlanma Araçları (Döviz) Fonu

ii) Ancak, unvanında “(Döviz)” ibaresi yer alan fonlar tarafından sadece yabancı ihraççıların para ve sermaye piyasası araçlarına yapılan yatırım hiçbir zaman fon toplam değerinin %80'i veya daha fazlası olmayacaktır. Kurucu tarafından %80'lik oranın sadece yabancı ihraççıların para ve sermaye piyasası araçlarına yapılan yatırım ile sağlanmasının planlanması halinde fonun unvanında “(Döviz)” yerine “Yabancı” ibaresine yer verilecektir.

- l) **(Ek bent: 17.02.2022 tarih ve 8/230 sayılı Kurul Kararı ile)** Portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunmayan yatırım fonlarının unvanında “(TL)” ibaresine yer verilir.

3. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Fon Türlerine ve Portföy Sınırlamalarına İlişkin Kontrol

1) Fon Tebliği'nin 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan fonlar tarafından, fon toplam değerinin en az %80'inin devamlı olarak anılan bentte belirlenen varlıklara yatırılması zorunludur. Söz konusu oranın hesaplanmasında aşağıda yer verilen esaslara uyulur.

- a) Fon Tebliği'nin 6'ncı maddesi kapsamında asgari %80 oranının, spot piyasada yapılan yatırımlarla sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilir.
- b) Fon Tebliği'nin 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca %80 oranının hesaplanmasına dahil edilen varlıklar dışında olmakla birlikte, fon yatırım stratejisinde yatırım yapılabileceği belirtilen varlıklara dayalı olarak yapılan kaldıraç yaratan işlemlerin pozisyonlarının³ mutlak değerlerinin toplamı, fon toplam değerinin %20'sini aşamaz.
- c) Fon Tebliği'nin 6'ncı maddesi kapsamında asgari %80 oranının hesaplanmasında;
- i) Yapılandırılmış borçlanma araçları hariç olmak üzere, bu Rehber'in (4.1.2) nolu bölümünde düzenlenen araçlara yapılacak yatırımlar,
- ii) Kaldıraç yaratan işlemlerde bulunmak üzere yatırılan teminat ve primler dikkate alınmaz.
- d) Unvanında “Hisse Senedi Yoğun Fon” ibaresi bulunan fonlar tarafından Fon Tebliği'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan esaslara göre hesaplama yapılır.

³Söz konusu hesaplama, Rehber'in (7.5.3.) ve (7.5.4.) nolu bölümlerinde yer alan netleştirme ve riskten korunma esasları uygulanmaksızın, Rehber'in (7.5.2.) nolu bölümünde yer alan esaslar ve örnekler çerçevesinde yapılır.

- e) Yapılandırılmış borçlanma araçları ve varlık/ipotek teminatlı menkul kıymetler borçlanma aracı niteliğinde olup, Fon Tebliği, bu Rehber ve fon izahnamesinde yer alan borçlanma araçlarına ilişkin yatırım sınırlamalarında dikkate alınır.
- f) **(Ek bent: 29.07.2021 tarih ve 38/1155 sayılı Kurul Kararı ile)** Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu'na bağlı ihraç edilen fonlar tarafından Fon Tebliği'nin 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca %80 oranının hesaplanmasında yerli kamu ve özel sektör kira sertifikaları da dahil edilir.
- g) **(Ek bent: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile)** Unvanında "altın", "gümüş" ve "kıymetli madenler" ibareleri yer alan fonlar tarafından ilgili kıymetli madene dayalı vadeli/vadesiz mevduat/katılma hesaplarına yatırılan tutarlar fon izahnamesinde yer alan %80 oranının hesaplanmasında dikkate alınır.
- h) **(Ek bent: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile)** Unvanında "döviz" ibaresi yer alan serbest fonlar tarafından yurt içi bankalar nezdindeki döviz cinsi vadeli/vadesiz mevduat/katılma hesaplarına yatırılan tutarlar ile dövize ve döviz cinsi varlıklara dayalı türev araçların döviz cinsi nakit teminat ve primleri döviz cinsi varlıklar için aranan asgari %80 oranının hesaplanmasında dikkate alınır.

2) **(Ek fıkra: 04.11.2021 tarih ve 56/1619 sayılı Kurul Kararı ile)** Garantili ve koruma amaçlı fonlar tarafından, özel sektör borçlanma araçlarına ve kira sertifikalarına yapılan yatırımlar için Fon Tebliği'nin 17. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan sınırlamalar uygulanmaz.

4. Fon Portföyünü Oluşturan Varlık ve İşlemlere İlişkin Esaslar

Fon Tebliği uyarınca fon portföyüne dahil edilebilecek varlık ve işlemleri gösteren tablo **Ek/1**'de yer almaktadır.

4.1. Varlıklara İlişkin Esaslar

4.1.1. Türev Araçlara Yatırım Yapan Fonlarda İhraççı Sınırı Kontrolü

Fon Tebliği'nin 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde "Fonun toplam değerinin %10'undan fazlası bir ihraççının para ve sermaye piyasası araçlarına ve bu araçlara dayalı türev araçlara yatırılmaz." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu ihraççı sınırı kontrolü aşağıdaki esaslar çerçevesinde yapılır:

- a) Bir ihraççının para ve sermaye piyasası araçlarına dayalı türev araç (varant ve sertifikalar ile saklı türev araçlar dahil) ve swap işlemleri ile yaratılan pozisyonlar, bu Rehber'in (7.5.2.) nolu bölümünde yer alan örneklere uygun olarak, bu Rehber'in (7.5.3.) ve (7.5.4.) nolu bölümlerindeki netleştirme ve riskten korunma esaslarının da dikkate alınması suretiyle hesaplanır.
- b) Aynı ihraççının borsa dışında taraf olduğu türev araç (varant ve sertifikalar dahil) ve swap sözleşmelerine ilişkin olarak Fon Tebliği'nin 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine ilişkin bir kontrol yapılmaksızın bu Rehber'in (7.4.) nolu bölümünde belirtilen şekilde karşı taraf riski hesaplaması yapılır.

- c) Fon Tebliği'nin 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen sınırlamaların kontrolünde de, aynı ihraççının para ve sermaye piyasası araçları ve bu araçlara dayalı türev araç (varant ve sertifikalar ile saklı türev araçlar dahil) ve swap işlemleri dikkate alınır ve (a) bendinde yer alan esaslar çerçevesinde hesaplama yapılır.
- d) Saklı türev araç niteliği taşıması nedeniyle, kredi riskine dayalı yatırım aracı için, Fon Tebliği'nin 17'nci maddesinde yer alan %10'luk ihraççı limiti, hem ihraççı, hem de referans kuruluş⁴ için ayrı ayrı hesaplanır.

Örnek;

Portföye aşağıdaki varlıklar dahil edilmiştir:

- Spot piyasada; 20.000 TL tutarında ABC A.Ş. 30.000 TL tutarında DEF A.Ş. ortaklık payları,
- Dayanak varlığı ABC A.Ş. olan opsiyon sözleşmesi (uzun pozisyon),
- Dayanak varlığı DEF A.Ş. olan vadeli işlem sözleşmesi (forward) (kısa pozisyon),

Fon Tebliği'nin 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri çerçevesinde ihraççı sınırı kontrolü yapılırken; Rehber'in (7.5.2) nolu bölümünde yer alan örnek hesaplamalar çerçevesinde, türev araç işlemlerine ilişkin olarak pozisyon hesaplaması yapılır.

ABC A.Ş.'ye dayalı opsiyon sözleşmesi için hesaplanan pozisyon 40.000 TL,
DEF A.Ş.'ye dayalı forward sözleşmesi için hesaplanan pozisyon - 10.000 TL'dir.

- Bu Rehber'in 7.5.1/(a/ii) bölümünde yer alan esaslar çerçevesinde netleştirme yapılır.

ABC A.Ş. için 60.000 TL, DEF A.Ş. için 20.000 TL

Bu kapsamda, ABC A.Ş. için hesaplanan 60.000 TL'nin, DEF A.Ş. için ise 20.000 TL'nin fon toplam değerine oranının %10'dan fazla olmaması gerekir.

4.1.2. Diğer Yatırım Araçları

- a) Fon Tebliği'nin 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (j) bendi uyarınca bu bölümde düzenlenen yatırım araçları aşağıda belirtilen esaslar dahilinde fon portföyüne dahil edilebilir.
- b) Bu bölümde düzenlenen araçlara yapılacak yatırım, her bir yatırım aracı türünde azami %10 olmak üzere, fon toplam değerinin %15'ini aşamaz.
- c) **(Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile)** Fonlar tarafından bu bölüm kapsamındaki yatırım araçları aracılığıyla bu Rehber'in (7.3.) nolu bölümünün (a), bendinde sıralanan varlıklar dışındaki varlıklara dolaylı olarak yatırım yapılması mümkün değildir. Serbest fonlar ve unvanında "emtia" ibaresi yer alan fon sepeti fonlarına ilişkin esaslar saklıdır.
- d) Bu bölümde düzenlenen araçlar hariç olmak üzere, Fon Tebliği ve bu Rehber kapsamında fon portföyüne dahil edilmesi uygun görülen ve portföy sınırlamalarına ilişkin esasları düzenlenen yatırım araçları (örneğin varlığa dayalı menkul kıymetler) bu bölüm

⁴ Referans kuruluş yerine benzeri bir yapının olması halinde bu hüküm kıyasen uygulanır.

kapsamında değerlendirilmez ve bu bölümde yer alan araçlar için öngörülen portföy sınırlamalarında dikkate alınmaz.

- e) Kredi riskine dayalı yatırım aracı saklı türev araç niteliğindedir. Fon portföyüne alınan diğer türlerdeki yapılandırılmış yatırım araçlarının saklı türev araç niteliği taşıyıp taşımadığı Yönetici tarafından değerlendirilerek söz konusu değerlendirmeyi tevsik edici belgeler Yönetici nezdinde muhafaza edilir. Yapılandırılmış yatırım aracının saklı türev araç niteliğinde olması halinde, risk ölçümüne ilişkin olarak bu Rehber’de yer alan esaslar uygulanır.
- f) Bu bölümde düzenlenen araçların genel özelliklerine ilişkin bilgilere ve içerdiği muhtemel risklere fon izahnamesinde yer verilmesi zorunludur.
- g) **(21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.)**

4.1.2.1. (Değişiklik: 07.04.2022 tarih ve 17/513 sayılı Kurul Kararı ile) Yapılandırılmış Yatırım Araçları

A) Yapılandırılmış yatırım araçlarının;

- i. Fonun yatırım stratejisine ve risk yapısına uygun olması,
- ii. Borsada işlem görmesi,
- iii. İhraççısının ve/veya varsa yatırım aracının, Fon Tebliği’nin 32’nci maddesinde belirtilen derecelendirme notuna sahip olması ve derecelendirme notunu içeren belgelerin Yönetici nezdinde bulundurulması,
- iv. Tabi olduğu otorite tarafından yetkilendirilmiş bir saklayıcı kuruluş nezdinde saklanması,

gerekir.

B) Türkiye’de ihraç edilmiş yapılandırılmış yatırım araçlarına ilişkin olarak, (A/ii) bendi hariç olmak üzere (A) bendinde belirlenen şartların tamamı aranır. Buna ilaveten, Türkiye’de ihraç edilmiş yapılandırılmış yatırım araçlarının;

- i. İhraç belgesinin Kurulca onaylanmış olması,
- ii. Fiyatının veri dağıtım kanalları vasıtasıyla ilan edilmesi,
- iii. Fonun fiyat açıklama dönemlerinde Finansal Raporlama Tebliği düzenlemeleri çerçevesinde gerçeğe uygun değeri üzerinden nakde dönüştürülebilir nitelikte likiditasyona sahip olması

zorunludur.

C) i) İşbu maddenin (A) bendinde belirtilen şartları taşıyan “Borsada İşlem Gören Senetler” (Exchange Traded Notes/ETN) ile (A-iii) nolu alt bent hariç olmak üzere işbu maddenin (A) bendinde belirtilen şartları taşıyan “Borsada İşlem Gören Emtia Ürünleri” (Exchange Traded Commodities/ETC) yapılandırılmış yatırım aracı niteliğinde fon portföylerine dahil edilebilir.

ii) Serbest fonlar ve unvanında “emtia” ibaresi yer alan fon sepeti fonları dışındaki fonlar tarafından yalnızca kıymetli madenlere veya kıymetli madenler endekslerine dayalı ETC’lere ve işbu Rehber’in (7.3) maddesinde belirtilen dayanak varlıklara dayalı ETN’lere yatırım yapılabilir.

iii) Fon portföylerine dahil edilen ETC ve ETN’lerin kaldıraçlı olması halinde söz konusu varlıklar kaldıraç yaratan işlem olarak işbu Rehber’in (7.2) nolu maddesinde yer verilen esaslara tabidir.

4.1.2.2. İkraz İştirak Senetleri

Unvanında “yabancı” ibaresine yer verilen fonlar tarafından, borsada işlem görme şartı hariç olmak üzere, bu Rehber’in (4.1.2.1.A) nolu bölümünde yer alan şartların sağlanması kaydıyla ikraz iştirak senetlerine yatırım yapılabilir.

Buna ilaveten, ikraz iştirak senetlerinin;

- i. Fiyatının veri dağıtım kanalları vasıtasıyla ilan edilmesi,
- ii. Fonun fiyat açıklama dönemlerinde Finansal Raporlama Tebliği düzenlemeleri çerçevesinde gerçeğe uygun değeri üzerinden nakde dönüştürülebilir nitelikte likiditasyona sahip olması

zorunludur.

4.1.3. (Değişiklik: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile) Kıymetli Madenlere Dayalı Vadeli Mevduat ve Katılma Hesapları

Serbest fonlar hariç olmak üzere, unvanında “altın”, "gümüş" ve "kıymetli madenler" ibareleri yer alan fonlar tarafından;

- a) Fon toplam değerinin en fazla %20’si, 12 aydan uzun vadeli olmamak şartıyla, bankalar nezdinde açılan kıymetli madenlere dayalı vadeli mevduat ve katılma hesapları ile vadesiz mevduat/katılma hesaplarında değerlendirilebilir. Söz konusu fonlardan unvanında "katılım" ibaresine de yer verenler için bu oran %25 olarak uygulanır. Şu kadar ki, nakde dayalı vadeli mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirilen tutar fon toplam değerinin %10’unu aşamaz ve %20/%25 hesaplamasına dahil edilir.
- b) Tek bir bankada değerlendirilebilecek kıymetli madenlere dayalı vadeli mevduat ve katılma hesabının tutarı fon toplam değerinin %10’unu aşamaz.

4.1.4. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Vadeli Mevduat/Katılma Hesabına İlişkin Sınırlama

Fon Tebliği’nin 17’nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri uyarınca yapılacak kontrollerde, aynı ihraççı nezdindeki mevduat/katılma hesapları da dikkate alınır.

4.1.5. Yurtdışında İhraç Edilen Para ve Sermaye Piyasası Araçları

- a) Fon Tebliği’nin 7’nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, unvanında “yabancı” veya “(Döviz)” ibaresi yer almayan hisse senedi ve borçlanma araçları fonları tarafından, fon toplam değerinin en fazla %20’si oranında yabancı para ve sermaye piyasası araçları fon portföyüne dahil edilebilir. Bu durumda, anılan fonların portföylerindeki yabancı para ve sermaye piyasası araçları, Fon Tebliği’nin 6’ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan %80 oranının hesaplanmasında dikkate alınır.
- b) Yurtdışında ihraç edilen borçlanma araçlarının ve kira sertifikalarının, tabi olduğu otorite tarafından yetkilendirilmiş bir saklayıcı kuruluş nezdinde saklanması, fiyatının veri dağıtım kanalları vasıtasıyla ilan edilmesi ve fonun fiyat açıklama dönemlerinde Finansal Raporlama Tebliği düzenlemeleri çerçevesinde gerçeğe uygun değeri üzerinden nakde

dönüştürülebilecek nitelikte likiditasyona sahip olması şartlarıyla, yurtdışında borsa dışından fon portföyüne dahil edilmesi mümkündür.

- c) Fon portföyüne sadece derecelendirmeye tabi tutulmuş yurtdışında ihraç edilen borçlanma araçlarının ve kira sertifikaları alınabilir. İlgili aracın derecesini belirleyen belgeler yönetici nezdinde bulundurulur.
- d) **(Ek bent: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile)** Unvanında “Yabancı” ibaresine yer verilmeyen fonlar tarafından yabancı kamu borçlanma araçlarına aynı ihraç bazında yapılan yatırımlar fon toplam değerinin %10’unu aşamaz. Unvanında “Yabancı” ibaresine yer verilen fonlar için ise bu oran %35 olarak uygulanır. Yabancı kamu borçlanma araçları Fon Tebliği’nin 17. maddesinin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ihraççı sınırı kontrollerinde dikkate alınmaz.

4.1.6. (Ek: 04.03.2016 tarih ve 8/257 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile) İlişkili Tarafların İhracına Aracılık Ettiği Özel Sektör Borçlanma Aracının Portföye Dahil Edilmesine İlişkin Esaslar

Bir portföy yönetim şirketinin yöneticisi olduğu tüm yatırım fonlarının, kurucunun ve/veya yöneticinin Kurulun finansal raporlama standartlarına ilişkin düzenlemeleri kapsamında yer alan grup şirketlerinin ihracına aracılık ettiği özel sektör borçlanma araçlarına yaptığı toplam yatırım, her bir ihraç miktarının %10’unu geçemez. Ayrıca, söz konusu ihraçlardan her bir ihraççı için fon portföylerine dahil edilecek özel sektör borçlanma araçlarının toplam değerinin fon toplam değerine oranı her bir fon için %5’i geçemez.

Öte yandan;

- Bankaların ilave ana sermaye hesaplamasına dahil edilecek nitelikteki borçlanma araçları hariç olmak üzere, yurtiçinde yerleşik bankaların ihraçlarında,
- Yönetim kontrolü⁵ kamu kurum ve kuruluşlarında olan ihraççıların ihraçlarında,
- Fon Tebliği’nin 32. maddesinde yer alan esaslar çerçevesinde derecelendirme notu yatırım yapılabilir seviyenin ilk iki kademesinde olan ihraççıların ihraçlarında,
- Özel sektör borçlanma araçlarının ihracına aracılık eden grup şirketleri tarafından, anapara ve/veya kupon ödemesinde temerrüde düşülmesi durumunda, söz konusu araçlara ilişkin olarak bu maddede yer alan sınırlamaları aşan kısım için geri alım taahhüdü verilmesi halinde birinci fıkradaki sınırlamalar uygulanmaz.

İkinci fıkra çerçevesinde taahhüt verilmesi halinde yapılacak geri alımda; özel sektör borçlanma aracının borsada en son işlem gördüğü günlük faiz oranı ile özel sektör borçlanma aracının ihraç anındaki faiz oranından düşük olanı esas alınarak geri alım fiyatı hesaplanır.

Fon Tebliği’nde yer alan sınırlamalar saklıdır.

4.1.7. (Ek: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Varlığa/İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Sınırlamalar

i) Fonlar tarafından varlığa/ipoteğe dayalı menkul kıymetlere yatırım yapılması halinde Fon Tebliği’nin 17’nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri uyarınca yapılacak kontrollerde,

⁵ Yönetim kontrolü, Kurulun pay alım teklifine ilişkin düzenlemelerinde tanımlanmaktadır.

her bir varlık finansmanı fonu/konut finansmanı fonu ihraççı olarak ayrı ayrı dikkate alınır. Söz konusu menkul kıymetlere yapılan yatırımlar Fon Tebliği'nin 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yapılacak kontrolde dikkate alınmaz.

ii) (Ek bent: 23.09.2021 tarih ve 49/1424 sayılı Kurul Kararı ile) III-58.1 sayılı Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği kapsamında varlık yönetim şirketlerinin kaynak kuruluş olduğu varlığa dayalı menkul kıymetler fon portföylerine dahil edilemez.

4.1.8. (Ek: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile) Bankaların İlave Ana Sermaye Hesaplamasına Dahil Edilecek Borçlanma Araçları

- a) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu düzenlemeleri kapsamında ilave ana sermaye niteliği taşıyan sermaye benzeri borçlanma araçları;
 - i. Borsada işlem görmesi kaydıyla, fon toplam değerinin en fazla %10'u, tek bir ihraççı bazında ise en fazla %5'i oranında fon portföylerine dahil edilebilir. Borçlanma araçlarına ve yoğunlaşma sınırlamalarına ilişkin olarak Fon Tebliği'nde ve bu Rehber'de yer alan diğer esaslar saklıdır.
 - ii. Orta/uzun vadeli borçlanma araçları fonları tarafından vadeye kalan gün sayısı hesaplanmayan varlıklar kapsamında fon portföylerine dahil edilebilir.
 - iii. Para piyasası fonları ve kısa vadeli borçlanma araçları fonları ile ihraççının Kurul'un finansal raporlama standartlarına ilişkin düzenlemeleri kapsamında yer alan grup şirketlerinin yöneticisi olduğu yatırım fonlarının portföylerine dahil edilemez.
- b) Bu tür borçlanma araçlarının fon portföyüne dahil edilmesinden önce anılan araca özgü riskler ve söz konusu borçlanma araçları ile ilgili tüm alım-satım işlem bilgileri en geç işlemlerin yapılmasını takip eden ilk iş günü fonun KAP sayfasında açıklanır. Söz konusu risklerin eksiksiz ve doğru şekilde açıklanması Kurucu'nun sorumluluğundadır.
- c) Bu maddede belirtilen hükümler serbest yatırım fonları için de uygulanır.

4.1.9. (Ek: 29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile) Gelire Endeksli Senetlerin Fon Portföyüne Dahil Edilmesine İlişkin Esaslar

Fon portföyüne dahil edilen T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen gelire endeksli senetler için Fon Tebliği'nin 19. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan şartlar aranmaz.

4.1.10. (Ek: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Darphane Sertifikasına İlişkin Esaslar

Darphane sertifikaları altına dayalı sermaye piyasası aracı niteliğinde olup, Fon Tebliği'nin 17/1/d bendinde yer alan ihraç bazındaki %35 sınırlaması uygulanmaksızın yatırım fonları tarafından darphane sertifikasına altına dayalı sermaye piyasası araçları için fon bilgilendirme dokümanlarında belirlenen yatırım sınırlamaları dahilinde yatırım yapılabilir.

4.2. İşlemlere İlişkin Esaslar

4.2.1. Hazine İhaleleri

Fonlar, aşağıdaki esaslar çerçevesinde Hazine tarafından yapılan ihalelere katılabilir:

- d) Takasbank Elektronik Transfer Sistemi (TETS) kullanılarak veya bir aracı kuruluş vasıtasıyla Hazine ihalelerine katılım mümkündür.
- e) Hazine ihalesine Takasbank dışında bir aracı kuruluş vasıtasıyla katılmak isteyen fonlar tarafından;
 - i. İhaleye katılımı ilgili olarak verilen emrin elektronik ortamda ihale sonuçlanmadan önce Takasbank'a iletilmesi,
 - ii. Piyasa yapıcısı olan bankalara tanınan “switch” ve “opsiyon” gibi olanakların kullanılması durumunda elektronik ortamda Takasbank'a bildirim yapılması

zorunludur.

4.2.2. Aynı Gün Valörlü Tahvil ve Bono İşlemleri ile Ters Repo İşlemleri

Fonlar tarafından, aynı gün valörlü tahvil ve bono işlemleri ile ters repo işlemlerinin aynı gün valörlü işlemler için belirlenen işlem saatleri arasında yapılması esastır.

Ancak, BİAŞ tarafından belirlenen işlem kurallarına uyulmak şartıyla, nakit ihtiyacını karşılamak veya nakit fazlasını değerlendirmek üzere, aynı gün valörlü işlemler için BİAŞ tarafından belirlenen işlem saatleri dışında, aynı gün valörlü tahvil ve bono işlemleri ile ters repo işlemleri yapılabilir. Ancak bu durumlarda, yatırım kararlarının güvenilir gerekçe, belge ve analizlere dayandırılması zorunludur. Belirtilen saatler arasındaki işlemlerin mahiyeti itibariyle olağan piyasa şartları, işlem kuralları ve beklentileri içinde yapılması ve haksız rekabete yol açılmaması konusunda azami özenin gösterilmesi gerekir.

4.2.3. (Değişiklik: 09.05.2017 tarih ve 20/688 sayılı Kurul Kararı ile) Borsa Dışı Ters Repo ve Vaad Sözleşmeleri

Fonlar tarafından, Fon Tebliği'nin 21'inci maddesi çerçevesinde fon toplam değerinin %10'unu geçmemek üzere borsa dışında ters repo sözleşmelerine taraf olunabilir. Söz konusu %10'luk sınırlama garantili yatırım fonları ve koruma amaçlı yatırım fonları için uygulanmaz.

Garantili ve koruma amaçlı yatırım fonları tarafından borsa dışında taraf olunan ters repo sözleşmeleri için Fon Tebliği'nin 19'uncu ve 21'inci maddelerinde yer alan şartların sağlanmasına ilave olarak, karşı taraftan alınan ters repoya konu varlıkların ilgili düzenlemeler çerçevesinde saklama hesaplarında depo edilmesi gerekir.

Fon Tebliği'nin 19. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasındaki şartların sağlanması ve fon toplam değerinin %10'unu aşmaması kaydıyla fon portföyüne vaad sözleşmeleri dahil

edilebilir. Sözleşmenin karşı tarafının, yönetim kontrolü⁶ kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan bir banka olması ve derecelendirme yapılabilmesi için gerekli olan şartların sağlanamaması halinde notun ilk defa alınmasına kadar geçen sürede anılan banka için Fon Tebliği'nin 19. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan derecelendirme şartı aranmaz.

Vaad sözleşmelerinin olası karşı tarafları ile söz konusu tarafların derecelendirme notlarına ilişkin bilgiler yatırım fonunun KAP sayfasında açıklanır ve açıklanan bilgilerde değişiklik meydana gelmesi durumunda KAP'ta yapılan bir önceki açıklama güncellenir. Söz konusu sözleşmelerin kar payı oranı ve vadesine ilişkin bilgilere ise aylık dönemler itibariyle hazırlanan portföy dağılım raporunda yer verilir ve bu işlemlere ilişkin bilgi, belgeler sözleşme tarihini müteakip beş yıl süreyle Kurucu/Yönetici merkezinde muhafaza edilir. Karşı taraftan alınan vaad sözleşmelerine konu varlıkların ilgili düzenlemeler çerçevesinde yatırım fonunun saklama hesaplarında depo edilmesi gerekir.

4.2.4. (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) Yurt Dışında Gerçekleştirilecek Borsa Dışı Repo İşlemleri ve Yurt Dışı Bankalar Nezdinde Açılan Mevduat/Katılma Hesapları

Yalnızca unvanında “Yabancı” veya “(Döviz)” ibaresi yer alan fonlar tarafından;

- a) Nakit ihtiyacının karşılanması amacıyla yurt dışında borsa dışı repo sözleşmelerine taraf olunabilir. Bu fonlar tarafından yurtdışında taraf olunacak repo sözleşmeleri için, Fon Tebliği'nin 19'uncu ve 21'inci maddelerinde belirtilen hususlara ilave olarak, yurt dışında gerçekleştirilen borsa dışı repo işlemlerinde, sözleşmelere konu olan varlıkların ilgili ülkenin yetkili kuruluşunda saklanması gerekir.
- b) Yurtdışı bankalarda mevduat/katılma hesaplarına yatırım yapılabilir.

4.2.5. Ödünç İşlemleri

4.2.5.1. Fon Portföyünden Ödünç Verilmesi

Fon Tebliği'nin 22'nci maddesi çerçevesinde yapılan ödünç işlemlerinde;

- c) Fon portföyünde yer alan sermaye piyasası araçlarının ödünç verilmesi halinde, ödünç verilen sermaye piyasası araçlarının en az %100'ü karşılığında Kurulun ilgili düzenlemelerinde özkaynak olarak kabul edilen varlıkların fon adına Takasbank'ta bloke edilmesi, özkaynağın değerlendirilmesine ve tamamlanmasına ilişkin olarak Kurulun ilgili düzenlemelerine uyulması,
- d) Fon portföyünde yer alan kıymetli madenlerin ödünç verilmesi halinde ödünç işlemleri ile kıymetli maden ödünç sertifikası alım-satım işlemlerinin ilgili piyasadaki işlem esasları çerçevesinde yapılması,
- e) Ödünç verilen sermaye piyasası aracının ve kıymetli madenin günlük olarak Finansal Raporlama Tebliği'nde yer alan değerlendirme esasları çerçevesinde değerlendirilerek fonun portföy değerine dahil edilmesi,
- f) Ödünç işlemi nedeniyle alınan komisyonun günlük olarak gelir kaydedilmesi

⁶ Yönetim kontrolü, Kurulun pay alım teklifine ilişkin düzenlemelerinde tanımlanmaktadır.

gerekir.

Sermaye piyasası araçlarının Takasbank ÖPSP ya da BİAŞ dışında ödünç verilmesi halinde ise yukarıda belirtilen esaslara ilave olarak;

- a) Ödünç işlemi nedeniyle alınan teminatların, yukarıdaki (d) bendi saklı kalmak kaydıyla, portföye dahil edilmeden ve değerlemeye tabi tutulmadan nazım hesaplarda izlenmesi,
- b) İşleme ilişkin olarak portföy saklayıcısına gerekli bildirimlerin yapılması,
- c) Nakit teminat kabul edilmesi halinde,
 - i) Ödünç işlemi nedeniyle alınan nakit teminatın ödünç veren veya alan adına nemalandırılması mümkün olup bu hususun taraflar arasında kararlaştırılması,
 - ii) Nakit teminat ödünç veren adına nemalandırılacaksa BİAŞ Repo Ters Repo Pazarında veya Takasbank Para Piyasasında nemalandırılması, nemalandırma amacıyla yapılan işlemlerin fon koduyla yapılarak portföye dahil edilmesi, teminat olarak alınan nakit tutarının ise değerlendirilmeden diğer borçlar kalemine kaydedilmesi (Örneğin ödünç veren ABC fonu nakit teminat olarak 100.000 TL almış ve bu tutarı kendi adına nemalandırmıştır. Bu durumda 100.000 TL'nin değerlendirilmiş tutarının portföy değeri tablosunda yer alması, alınan nakit teminatın ise değerlemeye tabi tutulmadan 100.000 TL olarak diğer borçlar kaleminde izlenmesi gerekir.)

gereklidir.

4.2.5.2. Fon Portföyüne Ödünç Alınması

Ödünç alma işlemleri sadece serbest fonlar tarafından aşağıda yer alan esaslar çerçevesinde gerçekleştirilebilir.

Ödünç alma işleminin Takasbank ÖPSP kanalı ile gerçekleştirilmesi halinde;

- a) Ödünç alınan sermaye piyasası araçlarının Finansal Raporlama Tebliği'nde yer alan değerlendirme ilkeleri çerçevesinde değerlendirilerek "diğer borçlar" kaleminde izlenmesi ve portföyden çıkarılana kadar portföy değerine dahil edilmesi,
- b) Ödünç işlemine karşılık verilen nakit dışı teminatların portföyden çıkarılmamış gibi Finansal Raporlama Tebliği'nde yer alan değerlendirme esasları çerçevesinde değerlendirilerek portföy değerine dahil edilmesi,
- c) Ödünç işlemine karşılık verilen nakit teminatın "diğer alacaklar" kaleminde izlenmeye devam edilmesi

gerekir.

Ödünç alma işleminin Takasbank ÖPSP dışında gerçekleştirilmesi halinde ise, yukarıdaki hususlara ilave olarak;

- a) İşleme ilişkin olarak portföy saklayıcısına gerekli bildirimlerin yapılması,
- b) Ödünç işleminden ötürü ödenen komisyonun günlük olarak gider kaydedilmesi,
- c) Ödünç işlemi nedeniyle verilen nakit teminatın ödünç veren veya ödünç alan (fon) adına nemalandırılması mümkün olup, bu hususun taraflar arasında kararlaştırılması,
- d) Nakit teminat, fon adına nemalandırılacaksa nema tutarının "diğer alacaklar" kaleminde izlenmesi

gerekir.

4.2.6. (Değişiklik: 27.06.2019 tarih ve 38/864 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik:17.06.2021 tarih ve 31/925 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik:29.09.2022 tarih ve 54/1446 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 02.02.2023 tarih ve 5/151 sayılı Kurul Kararı ile) Fon Portföyünde Yer Alan Varlıkların Vadesinin Hesaplanması

Fonların portföylerine dahil edilen varlıklar için yapılacak vadeye kalan gün sayısı ve fon portföyleri için yapılacak ağırlıklı ortalama vade hesaplamalarında, aşağıda yer verilen sermaye piyasası araçlarının vadesi şu şekilde hesaplanır.

Varlık Türü	Vade
İskontolu sermaye piyasası araçları	İtfa tarihine kalan süre
Gelire endeksli senetler, sabit kupon oranlı sermaye piyasası araçları	Anaparanın ve kalan kupon ödemelerinin zaman ağırlıklı tahsil süresi (Macaulay Duration)
Oranı piyasa faiz oranlarına endeksli kupon ödemeleri olan sermaye piyasası araçları (kupon oranları TLREF'e endeksli olan kamu/özel sektör borçlanma araçları, vb.)	İlk/bir sonraki kupon ödemesine kalan süre
Tüketici fiyatlarına endeksli sermaye piyasası araçları	Anaparanın itfa tarihine kalan süre

Dönemsel faiz/kar payı ödemesi içeren vadeli mevduat/katılma hesaplarında, vade ilk/bir sonraki dönemsel ödemeye kalan süre dikkate alınarak hesaplanır.

Fon payı alım ve satım işlemlerinin fon fiyatının ilan edildiği tarihte geçerli olan fiyat esas alınarak gerçekleştirilmesi sebebiyle, fon portföyüne dahil edilen borçlanma araçları, ters repo sözleşmeleri, Takasbank Para Piyasası işlemleri, vadeli mevduat/katılma hesapları ile benzeri araç ve işlemlerde ilgili aracın/işlemin vadeye kalan gün sayısının hesaplanmasında fon fiyatının ilan edildiği tarihin (uygulama tarihinin) esas alınması gerekmektedir.

Fonların taraf olduğu ters repo sözleşmelerine konu sermaye piyasası araçları, vadeye kalan gün sayısı ile ağırlıklı ortalama vade hesaplamalarında dikkate alınmaz ve Fon Tebliği'nin 20'nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında değerlendirilmez.

4.2.7. Borsa Dışı Türev Araç ve Swap Sözleşmelerine İlişkin Esaslar

a) Fon portföylerine, riskten korunma amacıyla sınırlı olarak borsa dışından türev araç ve swap sözleşmeleri dahil edilebilir. Riskten korunmanın kapsamına ilişkin olarak bu Rehber'in (7.5.4.) nolu bölümünde yer alan esaslar uygulanır.

b) Borsa dışı türev araç ve swap sözleşmelerinin;

- i. Karşı tarafının denetime ve gözetime tabi finansal bir kurum (banka, aracı kurum v.b.) olması,
- ii. Karşı tarafının Fon Tebliği'nin 32'nci maddesinde belirtilen derecelendirme notuna sahip olması,
- iii. Herhangi bir ilişkiden etkilenmeyecek şekilde objektif koşullarda yapılması ve adil bir fiyat içermesi,
- iv. Fonun fiyat açıklama dönemlerinde “güvenilir” ve “doğrulanabilir” bir yöntem ile değerlendirilmesi,
- v. Fonun fiyat açıklama dönemlerinde gerçeğe uygun değeri üzerinden nakde dönüştürülebilir ve sona erdirilebilir nitelikte olması

zorunludur.

c) Garantili ve koruma amaçlı fonlara ilişkin olarak;

- i. Bu bölümün (a) bendinde öngörülen şart opsiyon dışındaki türev araçlar için uygulanır.
- ii. Borsa dışı türev araç ve swap sözleşmeleri fon portföyüne dahil edilmeden önce en az üç farklı kurumdan fiyat teklifi alınmalı ve alınan teklifleri tevsik edici belgeler Kurucu/Yönetici nezdinde saklanmalıdır. Bununla birlikte, fon portföyüne dahil edilen sözleşmelerin niteliğine bağlı olarak, haklı gerekçelerin varlığı halinde, farklı kurumlardan fiyat teklifi alınmasına ilişkin şart uygulanmayabilir.
- iii. Fon portföyüne borsa dışından, dayanağı endeks olan türev araçların dahil edilmesi halinde;
 - 1) Endeksi oluşturan kurumun, fonun yöneticisinden bağımsız olması,
 - 2) Endeks kurallarına ilişkin genel bilgilere (endeksin kompozisyonuna, endekste değişiklik yapılmasına, endeksin hesaplanmasına vb. ilişkin genel bilgiler) fon izahnamesinde yer verilmesi,
 - 3) Endeks bileşenlerinin fiyatlarının türev aracın değerlendirilmesine imkan verecek ölçüde hesaplanabilir nitelikte olması

gerekir.

Öte yandan, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması amacı ile opsiyonun dayanak varlığı olan endekslere ilişkin olarak Kurulca başvuru bazında ilave şartlar aranabilir.

d) Borsa dışında taraf olunan türev araç ve swap sözleşmeleri için karşı taraftan teminat alınması halinde alınan teminatlar aşağıdaki şartları taşımaktadır:

- i. Nakit, para piyasası fonu ile kısa vadeli borçlanma araçları fonu katılma payları ve yüksek likiditeye sahip kamu borçlanma araçları ve para piyasası araçları teminat olarak kabul edilebilir.
- ii. İşlemin karşı tarafının yurtiçinde yerleşik bir kurum olduğu durumda teminat Takasbank'ta fon adına bloke edilir. İşlemin karşı tarafının yurtdışında yerleşik bir kurum olduğu durumda ise portföy saklayıcısı tarafından teminatın varlığına ilişkin teyit yapılabilmesi kaydıyla yurtdışında yetkili bir kurumda fon adına bloke edilir.

- iii. Karşı tarafın yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, teminat tutarının tamamı, fon tarafından koşulsuz olarak ve gerçeğe uygun değeri üzerinden nakde dönüştürülerek kullanılabilir.
- e) **(Ek: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile)** Yatırım fonları tarafından borsada ve borsa dışında opsiyon satıcısı olarak opsiyon sözleşmesine taraf olunamaz.
- f) **(Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile)** Serbest fonlar için bu bölümün (a), (b/i), (b/ii), (d) ve (e) bentleri uygulanmaz.

4.2.8. (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Sermaye Piyasası Araçlarının İlk İhraçları ve Döviz ile Kıymetli Maden Alım Satım İşlemleri

Yatırım fonları hesabına T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen ilk ihraçlardan sermaye piyasası aracı alım işlemlerini ve kıymetli maden ile döviz alım satım işlemlerini gerçekleştiren kuruluşlar, söz konusu işlemlerde komisyon uygulanmaması kaydıyla, Kanun'un 56. maddesinin yedinci fıkrasında düzenlenen fon portföyüne varlık alım satımına aracılık hizmeti veren yatırım kuruluşu kapsamında değerlendirilmez.

4.2.9. (Ek: 13.12.2018 tarih ve 63/1453 sayılı Kurul Kararı ile) Geri Alım Taahhüdü ile İhraç Edilen Sermaye Piyasası Araçları

Yatırım fonlarının portföylerine ihraççı veya üçüncü kişiler tarafından verilen geri alım taahhüdü içeren ortaklık payı, borçlanma aracı, teminatlı menkul kıymet, varlığa veya ipoteğe dayalı menkul kıymet, kira sertifikası, gayrimenkul sertifikası ve benzeri sermaye piyasası araçlarının ihraçlarından ilgili sermaye piyasası araçlarının dâhil edilmesi halinde, söz konusu taahhüt kapsamında fon portföylerinden yapılacak satım işlemleri, her bir işlem için gerekçeli yönetim kurulu kararı alınması şartı ile borsa dışında gerçekleştirilebilir.

4.3. (Değişiklik: 24.10.2019 tarih ve 61/1372 sayılı Kurul Kararı ile), (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Serbest Fonlara İlişkin Esaslar

a) Fon Tebliği'nin 25 inci maddesi çerçevesinde serbest fonlar Fon Tebliği'nin 17 ila 24'üncü maddelerinde yer alan fon portföyüne alınacak varlık ve işlemlere ilişkin oransal sınırlamalara tabi olmaksızın fon izahnamesinde belirtilen yatırım stratejisi ve limitleri dahilinde yatırım yapabilirler. Ayrıca, Fon Tebliği ve bu Rehber'de yatırım yapılabilir seviyede derecelendirme notunun arandığı durumlarda serbest fonlar için derecelendirme yapılmış olması yeterlidir. Özel esaslar saklı kalmak kaydıyla, Fon Tebliği ve bu Rehber'de fon portföyüne dahil edilecek varlık ve işlemler için belirlenen oransal yatırım sınırlaması dışındaki diğer tüm şartlar serbest fonlar için de aranır. Örneğin, bir serbest fon borsa dışında ortaklık payı alım/satım işlemi gerçekleştiremez.

b) **(Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile)** Fon izahnamesinde;
- Fonun Fon Tebliği'nin 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine ve aynı maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak yönetileceğinin belirtilmesi ve unvanında "kısa vadeli" ifadesine yer verilmesi, veya,

- Fonun Fon Tebliği'nin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen vade yapısına ve Fon Tebliği'nin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak yönetileceğinin belirtilmesi ve unvanında "para piyasası" ifadesine yer verilmesi

şartıyla serbest fonların katılma paylarının alım satımına esas teşkil eden pay fiyatı, Fon Tebliği'nin 14'üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesi kapsamında hesaplanacak pay fiyatı olarak belirlenebilir.

c) (**Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile**) Unvanında “özel” ibaresi yer almayan ve TEFAS'ta işlem görmeyen serbest fonlara ilişkin olarak Kurulun ihraca ilişkin izin yazısının verildiği ayı takip eden üçüncü ayın sonundan başlayarak her ay sonu itibarıyla, fon yatırımcı sayısına ilişkin olarak portföy saklayıcısı tarafından kontrol yapılır. Kontrol yapılan aylık dönemde 15 gün ve daha fazla süre ile yatırımcı sayısının on ve daha az olması halinde konuya ilişkin olarak en geç 5 iş günü içerisinde Kurucu'ya ve Kurula bilgi verilir. Portföy saklayıcısı tarafından Kurula bildirim yapılmasını takip eden en geç 10 iş günü içerisinde Kurucu tarafından fonun özel fona dönüştürülmesi, başka bir fon ile birleştirilmesi, TEFAS'ta işlem görmesi veya tasfiye edilmesi talebiyle Kurula başvuru yapılır. Bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ihraç edilen tüm fonlar için söz konusu kontrol 31.03.2024 tarihinden itibaren yapılacaktır.

d) Unvanında “özel” ibaresi yer alan serbest fonların yatırımcılarının fon ihraç başvurusu esnasında işlem yasaklı olmaması zorunludur.

4.4. Portföy Yönetimine İlişkin Esaslar

Fonun risk profiline ve yatırım stratejisine uygun olarak yönetilmesini teminen, portföy yönetim birimi ile risk yönetim birimi arasında gerekli koordinasyonun sağlanmasına yönelik organizasyon yapısı ve iş akış prosedürlerinin oluşturulması zorunludur.

Bu kapsamda, risk yönetim birimi tarafından üretilen sonuçlar (Stres testi sonuçları, standart yöntem ve RMD yöntemi tarafından üretilen sonuçlar vb) fonun yatırım kararlarının alınma sürecinde dikkate alınmalıdır.

4.5. (Ek:13.03.2015 tarih ve 7/330 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: Ek: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Gayrimenkul Yatırım Fonları ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarının Katılma Paylarına Yatırım Yapılması

Fon Tebliği'nin 18. maddesinde yer alan esaslar çerçevesinde gayrimenkul yatırım fonları ve girişim sermayesi yatırım fonlarının katılma payları fon portföyüne dahil edilebilir. Ancak tek bir gayrimenkul yatırım fonuna ve girişim sermayesi yatırım fonuna yapılan yatırım tutarı, fon toplam değerinin %4'ünü geçemez.

Serbest yatırım fonları tarafından gayrimenkul yatırım fonları ve girişim sermayesi yatırım fonlarına fon toplam değerinin en fazla %25'i oranında yatırım yapılabilir. Fonlar tarafından bu sınırlamaya 30.09.2023 tarihine kadar uyum sağlanması zorunludur.

4.6. (Ek:14.05.2015 tarih ve 12/588 sayılı Kurul Kararı ile) Unvanında “İştirak” İbaresini Yer Alan Fonlara İlişkin Esaslar

Unvanında “İştirak” ibaresi yer alan fonlarda Fon Tebliği'nin 17. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uygulanmaz.

4.7. (Ek:12.03.2019 tarih ve 16/347 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 27.06.2019 tarih ve 38/864 sayılı Kurul Kararı ile) (13.02.2020 tarih ve 10/232 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

4.8. (Ek:02.06.2020 tarih ve 33/673 sayılı Kurul Kararı ile) (24.12.2020 tarih ve 78/1612 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

4.9. (Ek:06.01.2022 tarih ve 1/21 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 02.02.2023 tarih ve 5/151 sayılı Kurul Kararı ile) Unvanında “Para Piyasası” ve “Kısa Vadeli” İfadesi Yer Alan Fonlara İlişkin Esaslar

Para piyasası fonlarının fon toplam değerinin azami %50'si mevduat/katılma hesaplarında değerlendirilebilir. Ancak tek bir bankada değerlendirilebilecek tutar fon toplam değerinin %6'sını aşamaz.

Para piyasası katılım fonlarının fon toplam değerinin azami %50'si katılma hesaplarında değerlendirilebilir. Ancak tek bir bankada değerlendirilebilecek tutar fon toplam değerinin %20'sini aşamaz.

Bu fonlar için, Fon Tebliği'nin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında yapılacak kontrollerde fon portföylerinde yer alan mevduat/katılma hesapları dikkate alınmaz.

Unvanında “Para Piyasası” ve “Kısa Vadeli” ifadesi yer alan fonlar fon toplam değerinin %25'ini geçmemek üzere Borsa İstanbul A.Ş. Pay Senedi Repo Pazarı'nda ters repo sözleşmelerine taraf olabilirler.

5. Fon Portföyündeki Varlıkların Değerleme Esasları

5.1. Sırası Kapatılan Ortaklık Payları ile İhraççısı Temerrüde Düşen ya da Borsada İşlem Görmekten Men Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarına İlişkin Değerleme Esasları

5.1.1. Sırası Kapatılan Ortaklık Paylarına İlişkin Değerleme Esasları

Sırası kapatılan ortaklık payları için uygulanmak üzere;

- a) Kapatılmayı izleyen ilk 5 işlem gününde ortaklık paylarının Finansal Raporlama Tebliği'nde öngörülen şekilde değerlendirilmesi,
- b) Kapalılık halinin 6'ncı ve izleyen iş günlerinde de devamı halinde; sırası kapatılan ortaklık payının portföydeki değerinin fon toplam değerine oranı,
 - i.%1'e kadar ise 1 gün içinde,
 - ii.%1 ile %5 arasında ise 30 gün içinde,

iii.%5'ten fazla olması halinde ise 90 gün içinde,

günlük eşit tutarlarda karşılık ayrılarak söz konusu ortaklık payının portföydeki değerinin sıfıra indirilmesi,

- c) Söz konusu ortaklık payının işlem sırasının, ayrılan karşılık tutarının %100'e ulaşmasından sonra açılması halinde, sırasının açıldığı ilk işlem günü Finansal Raporlama Tebliği'nde öngörülen şekilde hesaplanacak değerinin (b) bendinde belirtilen ağırlık dikkate alınarak 1, 30 veya 90 günlük zaman diliminde eşit tutarlarda portföylere gelir olarak yansıtılması, ikinci iş gününden itibaren ise Finansal Raporlama Tebliği hükümleri çerçevesinde değerlemeye başlanarak değer artış veya azalışlarının portföye yansıtılması,
- d) Söz konusu ortaklık payının işlem sırasının, ayrılan karşılık tutarının % 100'e ulaşmadan önce açılması halinde ise, kayıtlı değeri (sırasının kapatıldığı zamanki fiyatı ile karşılık tutarının farkı) ile işlem görmeye başladığı günkü Finansal Raporlama Tebliği'nde öngörülen şekilde hesaplanan değeri arasındaki olumlu farkın karşılık ayrıldığı süreye eşit gün içinde fona eşit tutarlarda gelir, olumsuz farkın ise (b) bendinde belirtilen süreler tamamlanacak şekilde eşit tutarlarda gider olarak kaydedilmesi, ikinci iş gününden itibaren ise Finansal Raporlama Tebliği hükümleri çerçevesinde değerlemeye başlanarak değer artış veya azalışlarının portföye yansıtılması

gerekir.

- e) İşlem sırası kapalı ortaklık paylarının en son işlem günündeki Borsa kapanış fiyatı üzerinden portföyden çıkarılması mümkündür.
- f) İkincil halka arzlar sırasında işlem sırası kapatılan ortaklık payları için yukarıda yer alan hükümler uygulanmaz. Söz konusu ortaklık payları, işlem gördüğü en son gün Finansal Raporlama Tebliği öngörülen şekli ile oluşan fiyat üzerinden değerlendirilmeye devam eder.

5.1.2. (Ek:15.02.2016 tarih ve 5/172 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 23.08.2017 tarih ve 32/1091 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 29.09.2017 tarih ve 35/1201 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) İhraççısı Temerrüde Düşen, Borsada İşlem Görmekten Men Edilen veya Yeniden Yapılandırılan Özel Sektör Borçlanma Araçlarına İlişkin Esaslar

i) Fon portföyünde yer alan ve ihraççısı temerrüde düşen veya Borsa kotundan çıkarılan borçlanma araçları ile ilgili olarak, karşılık ayrılıp ayrılmaması, karşılık ayrılmasına karar verilmesi halinde zamanı ve oranı ile konuya ilişkin olarak KAP'ta açıklama yapılıp yapılmayacağı hususları Kurucu tarafından; ihraççı şirketin mali durumu ve nihai olarak ödeme kabiliyeti, söz konusu borçlanma aracının fon portföyünde sahip olduğu pay, fon fiyatının etkilenme düzeyi gibi hususlar ile Türkiye Muhasebe Standartları dikkate alınarak değerlendirilir ve değerlendirme sonucu yönetim kurulu kararına bağlanır.

Fon portföyünde yer alan ve yeniden yapılandırılan borçlanma araçları ile ilgili olarak da yukarıdaki esaslar uygulanır. Öte yandan, söz konusu borçlanma araçlarının borsada işleme konu edilmesi durumunda da, Kurucu tarafından söz konusu aracın işlem gördüğü piyasada etkin bir fiyatın oluşmadığının değerlendirilmesi halinde, değerlemede ilgili düzenlemelerde belirtilen borsada oluşan en son seans ağırlıklı ortalama fiyat yerine yukarıda belirtilen esaslar uygulanabilir.

ii) (Ek bent: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Bu madde kapsamına giren borçlanma araçlarının ihraççısının temerrüdünden veya yeniden yapılandırılmasından kaynaklanan her tür harcama Kurucu tarafından karşılanır.

5.2. Borsa Dışında Taraf Olunan Türev Araç ve Swap Sözleşmelerine İlişkin Değerleme Esasları

Bu Rehber'in (4.2.7) nolu bölümünün (b/iii) bendi çerçevesinde türev araç ve swap sözleşmesi fon portföyüne dahil edilmeden önce:

- Kurucunun kontrol edebileceği şekilde yapılması kaydıyla, işlemin karşı tarafından bağımsız bir üçüncü tarafça ya da,
- Fonun portföy yönetiminden sorumlu birimi hariç olmak üzere, bu fonksiyonu yerine getirebilmek için yeterli bilgi ve donanıma sahip olması kaydıyla Kurucu ya da Yönetici nezdinde bir birim tarafından

söz konusu varlıkların “adil bir fiyat” içerip içermediği yeterli ve genel kabul görmüş bir fiyatlama modeli kullanılarak değerlendirilir.

Bu Rehber'in (4.2.7) nolu bölümünün (b/iv) bendi çerçevesinde, varsa, türev araç ve swap sözleşmesinin güncel piyasa fiyatının değerlendirilmesinde esas alınması, güncel piyasa fiyatının bulunmadığı durumlarda ise söz konusu varlıkların Kurucu/Yönetici tarafından yeterli ve genel kabul görmüş bir fiyatlama modeli kullanılarak değerlendirilmesi esastır. Bununla birlikte, fonun fiyat açıklama dönemlerinde değerlendirilmesinde kullanılmak üzere karşı taraftan fiyat kotasyonu alındığı durumlarda söz konusu fiyat değerlendirilmesinde kullanılmadan önce fiyatın uygunluğu yeterli ve genel kabul görmüş bir fiyatlama modeli aracılığıyla ve Kurucu/Yönetici tarafından belirlenebilecek diğer prosedürler çerçevesinde değerlendirilmelidir.

5.3. İleri Valörlü İşlemlerin Değerleme Esasları

a) İleri valörlü alınan Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) valör tarihine kadar diğer DİBS'lerin arasına dahil edilmez. İleri valörlü satılan DİBS'ler ise valör tarihine kadar portföy değeri tablosunda kalmaya ve değerlendirilmeye devam eder. İleri valörlü DİBS alım ve satım işlemleri ayrı bir vadeli işlem sözleşmesi olarak değerlendirilir. İşlem tutarları ise valör tarihine kadar takastan alacak veya takasa borç olarak takip edilir.

b) İleri valörlü sözleşmenin değeri alış ve satış işlemlerinde aynı yöntemle hesaplanırken işlem alış ise pozitif (+), satış ise negatif (-) bir değer olarak portföy değeri tablosuna yansır. Aynı valörde ve aynı nominal değerde hem alış hem de satış yapılmış ise portföy değeri tablosunda her iki işlem aynı değerde fakat alış işlemi pozitif (+) satış işlemi ise negatif (-) olarak gözükecektir. Bu şekilde açtığı pozisyonu ters işlemle kapatmış olan fonlarda bu işlemler portföy değeri üzerinde bir etki yaratmayacaktır.

c) İleri valörlü işlemlerin değerlendirilmesi ise aşağıdaki formüle göre yapılacaktır:

$$\text{İşlemin Değeri} = \text{Vade sonu Değeri} / (1 + \text{Bileşik Faiz} / 100)^{(\text{vkg} / 365)}$$

Vade Sonu Değeri: Alım satım yapılan DİBS'in nominal değeri

Bileşik Faiz: Varsa değerlendirme gününde BİAŞ’da valör tarihi işlemin valör tarihi ile aynı olan işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa değerlendirme gününde BİAŞ’da aynı gün valörlü gerçekleşen işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa en son aynı gün valörlü olarak işlem gördüğü gündeki aynı gün valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, bu da yoksa ihraç tarihindeki bileşik faiz oranıdır.

Örneğin:

İşlemin valörü 11.03.2014 ve değerlendirme tarihi 27.02.2014 ise değerlendirme işleminde kullanılacak faiz oranı aşağıdaki öncelik sırasına göre seçilir.

1. 27.02.2014 tarihinde gerçekleşen 11.03.2014 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı
2. 27.02.2014 tarihinde gerçekleşen 27.02.2014 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı
3. 26.02.2014 tarihinde gerçekleşen 26.02.2014 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı
4. 25.02.2014 tarihinde gerçekleşen 25.02.2014 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı
- 5.....
6. İhraç tarihindeki ağırlıklı ortalama faiz oranı

Vadeye Kalan Gün (VKG): İlgili kıymetin itfa tarihi ile valör tarihi arasındaki farktır. Örneğin 27.04.2014 tarihinde itfa olacak bir kıymet için 19.03.2014 tarihi valörlü işlem yapılmış ise VKG=404 olacaktır. Valör tarihi ve itfa tarihi değişmeyeceğinden, valör tarihine kadar yapılan tüm değerlendirme işlemlerinde VKG sayısı da değişmeyecektir

5.4. (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) İleri Valörlü Altın İşlemlerinin Değerleme Esasları

- a) Altın spot işlemlerinde;
 - i. BİAŞ’ın ilgili Günlük Bülteni’nde (T+0) valörlü USD/ons veya diğer para birimlerinden gerçekleştirilen işlemler için açıklanan ağırlıklı ortalama fiyatın kullanılması,
 - ii. Söz konusu işlemlerin portföye alımında alış fiyatının, alım tarihinden başlamak üzere ise BİAŞ’ta değerlendirme günü itibariyle oluşan fiyatlarının; Finansal Raporlama Tebliği’nin 9. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanması,
- b) Valörlü işlemlerde;
 - i. BİAŞ’ın Günlük Bülteni’nde ilgili valörlü USD/ons [(T+1) ilâ (T+9)] veya diğer para birimlerinden gerçekleştirilen işlemler için açıklanan ağırlıklı ortalama fiyatın kullanılması,
 - ii. Söz konusu işlemlerin portföye alımında alış fiyatının, alım tarihinden başlamak üzere ise Borsa İstanbul’da değerlendirme günü itibariyle oluşan fiyatlarının; Finansal Raporlama Tebliği’nin 9. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanması,
 - iii. Değerlemenin bu Rehber’in (5.3.) nolu bölümünün (a) ve (b) bentleri uyarınca yapılması

gerekmektedir.

5.5. Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Değerleme Esasları

- a) Vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle teminat olarak verilen varlıklar portföy değeri tablosundan çıkarılmadan aynı şekilde değerlendirilmeye devam edilmelidir.
- b) Vadeli işlem sözleşmelerinde değerlendirme günü itibarıyla oluşan kar veya zarar portföy değeri tablosunda yer alan teminatlara eklenir ve düşülür.
- c) Vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle oluşan kar ve zarar teminatlarla ilişkilendirileceği için portföy değeri tablosunda vadeli işlem sözleşmelerinin değeri sıfır olarak gösterilir.
- d) Portföy değeri tablosunda kapatılmamış vadeli işlem sözleşmeleri kısa ve uzun pozisyon başlığı altında gösterilir.

5.6. (Ek:13.06.2016 tarih ve 19/658 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile) Serbest Fonlara İlişkin Değerleme Esasları

Serbest fonlar için, Kurulun onayının alınması şartıyla, fon portföyündeki yabancı para cinsinden olan varlıkların değerlemesinde kullanılacak döviz kuruna ilişkin farklı esaslar belirlenebilir.

Finansal Raporlama Tebliği'nin 9. maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca fonun yabancı para cinsinden yükümlülüklerinin TCMB tarafından ilgili yabancı para için belirlenen döviz satış kuru ile çarpılması suretiyle değerlendirilmesi esastır. Bununla birlikte, unvanında (Döviz) ibaresi yer alan serbest fonlar tarafından, yatırımcıların döviz cinsinden ihraç edilen fon katılma payı iadesi nedeniyle oluşan yükümlülüklerin, satış talimatının gerçekleştirileceği gün itibarıyla fon portföyünde ödemeyi karşılayacak tutarda döviz cinsinden yeterli nakdin hazır bulundurulması kaydıyla, TCMB tarafından ilgili yabancı para için ilan edilen döviz alış kuru ile değerlendirilmesi mümkündür. Bu şekilde değerlendirilen fon portföyünde satış talimatının gerçekleştirileceği gün itibarıyla yeterli döviz cinsinden nakdin bulunmaması halinde döviz alımına bağlı oluşan kur farkı gideri Kurucu tarafından karşılanır.

6. Katılma Paylarının Alım-Satımı

6.1. Satılacak Katılma Payı Adedine İlişkin Üst Limit Belirlenmesi

Aşağıda yer verilen esaslar çerçevesinde ve Kurulca uygun görülmesi kaydıyla, bir fonun katılma paylarının ihracına ilişkin izahnamenin onaylanması talebiyle Kurul'a yapılan başvurularda satılabilecek katılma payı adedine ilişkin bir üst limit belirlenmesi mümkündür.

Bu kapsamda;

- a) Katılma payı adedine ilişkin üst limite izahnamede ve yatırımcı bilgi formunda yer verilir.
- b) Üst limit belirlenmesinin gerekçesine izahnamede yer verilmesi ve bu gerekçenin objektif ve nesnel değerlendirmelere dayanması gerekir.

- c) Katılma payı adedi için belirlenen üst limite ulaşılması halinde fon katılma paylarının satışı durdurulur.
- d) Katılma paylarının yeniden satışa sunulmaya başlanacağı eşik oran (satışı yapılan fon katılma payı adedinin üst limite oranı) ve yeniden satışa ilişkin diğer hususlar izahnamede açıklanır.
- e) Üst limitin artırılabilmesi ya da azaltılabilmesi için izahname değişikliği talebiyle Kurula başvurulması gerekir.
- f) Fon Tebliği'nin 14'üncü maddesinin yedinci fıkrası saklı kalmak üzere, katılma paylarının fon tarafından geri alınması işlemi durdurulamaz.

6.2. Küsürat İşlemleri

Katılma payları, bir paydan daha küçük birimler halinde, küsuratlı olarak ihraç edilebilir ve geri alınabilir; teminat, virman gibi işlemler ise ancak bir pay ve katları üzerinden yapılabilir.

6.3. Pay Bölünmesi

Fon katılma payı alım satım işlemlerinin daha küçük tutarlarda gerçekleştirilebilmesi amacıyla, fonun pay sayısının (tedavüldeki) belirli bir oran dahilinde artırılması ve eş anlı olarak aynı orana karşılık gelecek şekilde fonun birim pay değerinin düşürülmesi Kurul'dan izin alınması kaydıyla mümkündür. Örneğin; birim pay değeri 123 TL ve pay sayısı (tedavüldeki) 10.000 adet olan bir fonun yatırımcılarının sahip olduğu her bir payın 10 pay olacak şekilde artırılması halinde, fonun pay sayısı (tedavüldeki) 100.000 adet, fonun birim pay fiyatı ise 12,30TL olacaktır.

Bu şekilde oluşturulacak yeni katılma payları, gün sonunda ilan edilen fiyat ve toplam pay sayısı (tedavüldeki) dikkate alınarak otomatik olarak MKK kayıtlarında oluşturulur. Fon yatırımcıları, söz konusu uygulamanın gerçekleşmesinden en az 10 işgünü öncesinde konu hakkında KAP'ta yapılacak bir duyuru ve Kurucu tarafından uygun görülen diğer yöntemler aracılığıyla bilgilendirilir.

6.4. Katılma Payı Alım Satımında Altın Kullanımı

Unvanında "altın" ibaresi bulunan fonlar tarafından, Kurulun onayı alınmak kaydıyla, aşağıdaki esaslar çerçevesinde katılma payı alım satımında altın kullanılabilir:

- a) Yatırımcıların katılma payı alım satımını gerçekleştirmek üzere banka nezdinde altın yatırımı hesabına sahip olmaları ve işlemlerin bu hesap aracılığıyla gerçekleştirilmesi zorunludur.
- b) Birim pay değeri, Türk Lirası ve ilgili saflık derecesindeki altın cinsinden ilan edilir.
- c) Fon Tebliği'nin 19'uncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde, fon portföyüne borsada işlem gören varlıkların alınması ve bu varlıkların alım satımlarının borsa kanalıyla yapılması zorunludur.
- d) Katılma payı alım satımında altın kullanımına ilişkin esaslara fon izahnamesinde yer verilir.

6.5. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Promosyon

Katılma paylarının Fon dağıtımını gerçekleştiren kurumlar tarafından fon için yatırımcılara ek menfaat sağlanması amacıyla promosyon düzenlenmek istenmesi halinde;

- a) Promosyon uygulamasının esaslarına yer verilen duyuru metninin onaylanması talebiyle fon kurucusu ile dağıtım kuruluşu tarafından Kurula başvurulur. Kurulca onaylı duyuru metni izin yazısının Kurucu tarafından tebellüğ edildiği tarihi izleyen 10 iş günü içinde Fon'un KAP sayfasında ve Kurucu'nun ve dağıtıcı kurumun resmi internet sitesinde ilan edilir. Sadece nitelikli yatırımcılara satılan fonlar ile özel fonlara yönelik promosyonlarda ise Kurulca onaylı duyuru metni promosyona başlamadan önce en uygun haberleşme vasıtası ile yatırımcılara iletilir.
- b) Duyuru metninde promosyon yönteminin uygulanma esaslarına, tam ve doğru olarak, abartılı ve yanıltıcı olmayacak şekilde yer verilmesi gerekir.
- c) Promosyonun uygulandığı dönem boyunca, kurucunun fondan tahsil edeceği yönetim ücreti artırılamaz.
- d) Promosyona ilişkin maliyetler fona yansıtılamaz.
- e) Promosyonla ilgili ilan ve reklamlarda asgari olarak aşağıdaki bilgiler yer alır:
 - i. Fonun yatırım stratejisi,
 - ii. Fonun getirisinin yatırım stratejisi ve piyasa koşullarına bağlı olarak değişebileceğine ilişkin ifade,
 - iii. Fondan tahsil edilen yönetim ücreti ve toplam gider oranı,
 - iv. Promosyona ilişkin detaylı bilgilere duyuru metninden ulaşılabileceğine ilişkin bilgi,
 - v. İzahname ve yatırımcı bilgi formuna nereden ulaşılabileceğine ilişkin bilgi.
- f) Promosyona başlamadan önce, promosyon yöntemi, süresi, bu faaliyete ilişkin bütçe tahminleri ile promosyon için tahsis edilen kaynak belirlenerek ilgili bilgi ve belgeler Kurucu ve dağıtıcı kurum nezdinde muhafaza edilir.

6.6. Nemalandırma

- a) (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) Katılma payı alım satım emirleri, emrin verilmesini takip eden ilk hesaplamada bulunacak pay fiyatı üzerinden yerine getirilen fonlarda (ihbarlı fonlar), katılma payı alım talimatı karşılığında tahsil edilen bedel unvanında "para piyasası" ve "kısa vadeli" ibaresi yer alan fonlar veya ters repoda nemalandırılır.
- b) (Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile) Faizsiz yatırım araçlarına yönelik tercihte bulunan yatırımcılara satılacak fonlar tarafından pay alım talimatı karşılığında yatırımcılardan tahsil edilen tutarlar söz konusu tutarların nemalandırılabilmesi için faizsiz yatırım araçlarının mevcut olmaması halinde nemalandırılmaz.

- c) Fonlar tarafından, operasyonel altyapının elverişli olması halinde, yatırımcının talebi üzerine ve yazılı talimatının alınması kaydıyla, katılma payı alım talimatı karşılığında tahsil edilen bedelin nemalandırılmaması mümkündür.
- d) İzahnamede ve yatırımcı bilgi formunda nemalandırma esaslarına yer verilir.

6.7. Katılma Paylarına İlişkin MKK Nezdinde Yatırımcı Blokajı

Kısa vadeli borçlanma araçları fonları ile para piyasası fonlarının katılma payları Kurulun kaydileştirmeye ilişkin düzenlemeleri kapsamında MKK nezdinde yatırımcı blokajı uygulamasına konu edilmez.

Bununla birlikte, söz konusu fonların katılma payı alım satım işlemlerine ilişkin MKK ile eş zamanlı bağlantı sağlanması halinde, söz konusu fonlara ilişkin yatırımcı blokajı uygulaması Kurulca yeniden değerlendirilmeye alınabilir.

6.8. (Değişiklik: 09.05.2019 tarih ve 27/621 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 05.12.2019 tarih ve 70/1567 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 13.02.2020 tarih ve 10/232 sayılı Kurul Kararı ile) TEFAS

Fon Tebliği'nin 15'inci maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde, TEFAS'ta (Platform) işlem görece fonlar, sistemin faaliyete geçişi ve uygulanacak aracılık komisyon oranları ile ilgili diğer hususlar aşağıdaki şekildedir.

- a) (b) ve (c) bentlerinde belirtilen fonlar dışındaki fonların Platform'a üye olması ve söz konusu fonların katılma payı alım satım işlemlerinin Platform üzerinde gerçekleştirilmesi zorunludur. Şu kadar ki;
- i. Portföy yönetim şirketleri tarafından kendi müşterilerine ilişkin olarak gerçekleştirilecek ve kurucusu oldukları fonların katılma paylarının alım satım işlemlerinin Platform üzerinden gerçekleştirilmesi zorunlu değildir.
 - ii. **(21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.)**
- b) Özel fon, gayrimenkul yatırım fonları, girişim sermayesi yatırım fonları, garantili fon ve koruma amaçlı fonların katılma payları Platform'da işlem görmeyecektir.
- c) Para piyasası fonları, para piyasası katılım fonları, kısa vadeli tahvil ve bono fonları, kısa vadeli kira sertifikaları katılım fonları ile serbest fonların (farklı para birimleri üzerinden alınıp satılan pay grupları ayrı ayrı olmak üzere) katılma payları ise ancak kurucunun talebi olması halinde Platform kapsamına alınabilecektir. Serbest fonların katılma payları Platform kapsamında da sadece nitelikli yatırımcılara satılabilecektir.
- d) **(21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.)**
- e) Platform'da uygulanacak komisyon paylaşım oranları ve ilgili diğer esaslar aşağıdaki gibidir:
- i. Katılma paylarının satışını gerçekleştiren dağıtım kuruluşuna (yatırım kuruluşları ve portföy yönetim şirketleri) ödenecek komisyon oranı (genel komisyon oranı) sabit olarak ilgili fonun yönetim ücretinin %35'idir.

- ii. Kurucular ile fon katılma paylarının satışını gerçekleştiren dağıtım kuruluşları arasında fon paylarının aktif pazarlanmasına yönelik ikili özel anlaşmalar yapılması halinde, dağıtım kuruluşuna ödenecek özel komisyon oranı ise genel komisyon oranının altında olmamak üzere ilgili fonun yönetim ücretinin azami %65'idir.
 - iii. Dağıtım kuruluşları tarafından, fon içtüzüğü ve izahnamesinde belirtilenler haricinde, katılma payı alım satım işlemleri için yatırımcılardan komisyon, ücret gibi muhtelif adlar altında herhangi bir masraf alınamaz.
- f) **(Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile)** Yatırımcı emirlerinin dağıtım kuruluşlarına iletiminde yatırım kuruluşlarının merkez ve şubeleri ile internet şubelerinin, portföy yönetim şirketlerinin ise merkez ve şubelerinin kullanılması zorunlu olup, anılan kurumların ATM ve mobil uygulamaları üzerinden Platform'a emir iletmeleri mümkündür.
- g) Mevcut durumda katılma payı alım satımı yapan kuruluşlar ile fon kurucuları arasında tesis edilmiş olan ikili anlaşmaların, fon katılma payı alım satım işlemlerinin ancak Platform üzerinden ve Platform'da öngörülen şartlar çerçevesinde gerçekleştirilmesinin mümkün olabileceği hususu dikkate alınarak en geç yeni esaslar çerçevesinde Platform'da işlemlerin başlanma tarihine kadar Platform'un işlem şartlarına uygun hale getirilmesi gerekir.
- ğ) **(Değişiklik: 13.08.2020 tarih ve 51/1014 sayılı Kurul Kararı ile)** TEFAS'ta işlem gören serbest fonların katılma paylarının satışına ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesinden önce işlemi yapacak dağıtım kuruluşu tarafından katılma payı alım talimatı veren yatırımcının MKK nezdinde nitelikli yatırımcı olarak tanımlandığının kontrol edilmesi gerekmektedir. Dağıtım kuruluşu, Fon Tebliği'nin 25. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesindeki yükümlülüğünü, yatırımcıdan katılma payı alım talimatı verilen serbest fonun KAP'ta yayımlanan izahnamesi ile yatırımcı bilgi formunun okunup anlaşıldığı ve fonun risklerinin algılandığına ilişkin beyanını yazılı veya elektronik ortamda alarak da yerine getirebilir. Bu bölümün (f) bendi hükümleri Platform'da işlem gören serbest fonların Türk Lirası cinsinden alım satımı yapılan katılma payları için de geçerlidir.

6.9. (Ek: 23.01.2015 tarih ve 2/32 sayılı Kurul Kararı ile.) Katılma Paylarının Kredi Kartı ile Alımı

Yatırım kuruluşlarının müşterileri kredi kartı ile yatırım fonu katılma payı alımı yapabileceklerdir.

6.10. (Ek: 15.09.2015 tarih ve 26/1184 sayılı Kurul Kararı ile) Fon Katılma Payı Alım Satımının Yabancı Para Birimi Cinsinden Gerçekleştirilmesi

Fon toplam değerinin en az %80'i oranında yabancı para ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapan fonlarda ve unvanında "(Döviz)" ibaresi yer alan fonlarda katılma payı alım satımı TL'nin yanı sıra pay grubu oluşturulmak suretiyle TCMB tarafından günlük alım satım kurları ilan

edilen yabancı para birimleri üzerinden de gerçekleştirilebilir. Bu durumda, katılma payı fiyatı bağlı olduğu pay grubuna göre TL veya yabancı para birimi cinsinden açıklanır.

6.11. (Ek: 02.10.2015 tarih ve 27/1199 sayılı Kurul Kararı ile) Para Piyasası Fonları İle Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonlarının Katılma Paylarının Alım Satımına İlişkin Esaslar

Fon kurucusu tarafından işlem yapılmayan saatlerde fon alım-satım talimatlarının dağıtıcı kurum tarafından gerçekleştirilmesi uygulamasına ilişkin olarak, izahnamede ve katılma payı alım satımına aracılık sözleşmesinde tüm esaslarına yer verilmesi suretiyle, yatırımcının talebine bağlı olmaksızın hesaptan para çekme, ödeme yapma, para yatırma vb. nedenlerle hesabın işleme esas çerçevesinde otomatik olarak gerçekleştirilecek katılma payı alım satım işlemleri, sadece bu işlemlerle sınırlı olarak dağıtıcı kurum portföyü kullanılarak gerçekleştirilebilir.

7. Risk Yönetim Sistemine İlişkin Esaslar

7.1. Genel Esaslar

Portföy yönetim şirketleri tarafından yönetilen fonlara ilişkin olarak fonların yatırım stratejileri ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulur. Risk yönetim sistemi, portföy yönetim şirketinin iç kontrol sistemi ile bütünlük arz etmelidir.

Risk yönetim sistemi;

- a) Yönetilen fonların maruz kalabileceği temel risklerin tanımlanmasını,
- b) Risk tanımlamalarının düzenli olarak gözden geçirilmesini ve önemli gelişmelere paralel olarak güncellenmesini,
- c) Maruz kalınan risklerin tutarlı bir şekilde değerlendirilmesini, tespitini, ölçümünü ve kontrolünü içeren bir risk ölçüm mekanizmasının oluşturulmasını

içermelidir.

7.1.1. Risk yönetim birimi

Risk yönetim birimi;

- a) Yönetilen fonların maruz kalabileceği riskleri tespit etmekle,
- b) Risklerin ölçüm yöntemlerini ve bu kapsamda kullanılacak risk ölçüm modelini bağlı olduğu yönetici ile birlikte belirleyerek yönetim kuruluna sunmak, yönetim kurulunca onaylanan risk ölçüm modelini uygulamaya koymak, değişen faaliyet ve piyasa koşulları çerçevesinde modeli düzenli olarak gözden geçirmek ve varsa modelde gerekli görülen değişiklik taleplerini bağlı olduğu yöneticiye iletmekle,
- c) Yönetim kurulunca belirlenen risk limitlerine uyulup uyulmadığını günlük olarak izlemek ve limit aşımalarını bağlı olduğu yöneticiye aynı gün içinde raporlamak, gerekli hallerde limitlerde piyasa koşullarına uygun değişikliklerin yapılmasını istemekle,

ç) Günlük olarak tüm işlemlerden kaynaklanan riskleri takip etmekle, söz konusu risklere, risklerin olası sonuçlarına ve alınması gereken önlemlere ilişkin günlük olarak bağlı olduğu yöneticiye; haftalık olarak da yönetim kuruluna yazılı rapor sunmakla⁷

görevlidir.

Yukarıdaki (ç) bendi çerçevesinde haftalık olarak yönetim kuruluna sunulacak raporun⁸ Kurucu tarafından belirlenecek bir komiteye sunulması mümkün olmakla birlikte böyle bir durumda yönetim kurulunun sorumluluğu devam eder.

Risk yönetim biriminin görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duyduğu gerekli tüm bilgilere erişiminin sağlanması zorunludur.

Risk yönetim biriminin PYŞ Tebliği'nde öngörülen diğer yükümlülükleri saklıdır.

7.1.2. Risk Yönetim Prosedürleri

Portföy yönetim şirketlerinin, yönetimlerindeki yatırım fonu portföyleri için bir risk yönetim sistemi oluşturması ve buna ilişkin risk yönetim prosedürlerini yazılı hale getirmesi zorunludur. Risk yönetim sistemine ilişkin yazılı prosedürlerin kabulü ve yürürlüğe konulması için Kurucu yönetim kurulunun kararı şarttır⁹. Bu prosedürlerde yapılacak değişikliklerde de aynı usul ve esaslara uyulması gerekir.

Risk yönetim prosedürleri, asgari olarak, yönetilen fonların risk yönetimine ilişkin olarak, PYŞ Tebliği'nin 12'nci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen görevlerin yerine getirilmesi ile risk yönetim biriminde görevli tüm personelin görev ve sorumluluklarına ilişkin esasları ve bu Rehber'in ilgili kısımlarında belirlenen hususları içerir.

7.2. Kaldıraç Yaratan İşlemlere İlişkin Esaslar

7.2.1. Kaldıraç Yaratan İşlem

Bu Rehber'de, "kaldıraç yaratan işlem"; fon portföyüne türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant, sertifika dahil edilmesini, ileri valörlü tahvil/bono ve altın alım işlemlerini ve diğer herhangi bir yöntemle kaldıraç yaratan benzeri işlemleri ifade eder.

7.2.2. Kaldıraç Yaratan İşlemlere İlişkin Genel İlkeler

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin genel ilkeler aşağıda yer almaktadır:

⁷Söz konusu raporun elektronik ortamda hazırlanması ve iletilmesi mümkündür.

⁸Söz konusu raporda asgari olarak, fon toplam değeri, açık pozisyon tutarı, toplam RMD (TL), toplam RMD (%), kaldıraç yaratan işlem RMD (TL), kaldıraç yaratan işlem RMD (%), RMD limiti ve kaldıraç limiti ve gerçekleşen kaldıraç bilgileri yer alır.

⁹ Risk yönetim biriminin Kurucu nezdinde oluşturulmadığı hallerde ilgili kurum (yönetici veya dışarıdan hizmet sağlayan kurum) tarafından belirlenen risk yönetim prosedürlerine Kurucu yönetim kurulu kararı ile onay verilir. Fon portföy yönetiminin Kurucu dışında bir portföy yönetim şirketi tarafından yapıldığı ve aynı zamanda risk yönetim hizmetinin dışarıdan sağlandığı durumlarda ise söz konusu prosedürler Yöneticinin yönetim kurulu kararı ile de onaylanır.

- a) Bu Rehber'in (7.2.1.) nolu bölümünde tanımlanan "kaldıraç yaratan işlemler" nedeniyle maruz kalınan **açık pozisyon tutarı** fon toplam değerini aşamaz.
- b) Riske Maruz Değer (RMD) yöntemini kullanan fonlar tarafından bu Rehber'in (7.5.1) nolu bölümünün (c) bendi çerçevesinde hesaplanan kaldırıca ilişkin olarak risk yönetim prosedürlerinde bir limit belirlenir.
- c) Fon Tebliği'nin 19'uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca türev araç işlemlerinin borsada gerçekleştirilmesi esastır. Öte yandan, bu Rehber'in (4.2.7.) nolu bölümünde belirtilen esaslar çerçevesinde borsa dışında türev araç ve swap sözleşmelerine taraf olunabilmesi mümkündür.
- d) Fon tarafından, taraf olunan ters repo sözleşmesine konu sermaye piyasası araçlarının, fon portföyündeki sermaye piyasası araçlarının ödünç verilmesi kapsamında teminat olarak alınan varlıkların ve repo işlemi çerçevesinde fon portföyüne dahil edilen nakdin ilave kaldıraç yaratmak üzere yeniden yatırıma yönlendirilmesi mümkün değildir.
- e) Fon tarafından, herhangi bir şekilde açığa satış sonucunu doğuracak bir ileri valörlü tahvil/bono ve ileri valörlü altın işlemi yapılamaz. Bir iş günü valörlü işlemler açık pozisyon hesabında dikkate alınmaz.
- f) Fon, sözleşmelerden kaynaklanan ödeme ve teslim yükümlülüklerini yerine getirebilecek durumda olmalıdır. Bu hususun takibine ilişkin kontroller (risk yönetimi çerçevesinde yapılacak kontrol ve raporlama) risk yönetim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.
- g) Portföye dahil edilen kaldıraç yaratan işlemlerin değerlemesine ilişkin olarak Finansal Raporlama Tebliği ve bu Rehber'de belirlenen esaslara uyulur.
- h) Garantili ve koruma amaçlı fonlar ile serbest yatırım fonlarına ilişkin olarak bu Rehber'in (7.8.) ve (7.9.) nolu bölümlerinde yer alan esaslar saklıdır.

7.3. Dayanak Varlıklara İlişkin Esaslar (Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile)

Fonlar tarafından;

a) Fon Tebliği'nin 4'üncü maddesinde sayılan ve aynı maddenin (j) bendi uyarınca Kurulca uygun görülen varlıklara, faize, döviz/kura, finansal endekslere dayalı türev araçlara, varantlara ve sertifikalara yatırım yapılabilir.

b) Emtiaya dayalı borsa yatırım fonları aracılığıyla dolaylı olarak fon portföyüne dahil edilen emtiaya dayalı türev araç işlemleri hariç olmak üzere, saklı türev araç ve swap sözleşmeleri ile yukarıda sıralanan varlıklar dışındaki varlıklara dolaylı olarak yatırım yapılamaz.

c) Fon portföyüne alınacak türev araçlara, varantlara ve sertifikalara dayanak olan endekslerin bileşenleri, Fon Tebliği ve bu Rehber çerçevesinde fon portföyüne alınabilecek varlıklardan oluşmalıdır.

d) Serbest fonlar tarafından (a) bendinde sayılan varlıklara ilave olarak borsa dışından emtiaya/mala dayalı varlıklara yatırım yapılabilir.

7.4. Borsa Dışında Taraf Olunan Türev Araç ve Swap Sözleşmelerine İlişkin Esaslar

- a) Borsa dışında taraf olunan türev araç ve swap sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan karşı taraf riski, piyasaya göre ayarlama (mark to market) yöntemi¹⁰ ile hesaplanır ve karşı taraf riski fon toplam değerinin %10'unu aşamaz.
- b) Borsa dışından fon portföyüne alınan türev araç ve swap sözleşmesi için bu Rehber'in (4.2.7.) nolu bölümünde belirtilen esaslar çerçevesinde karşı taraftan teminat alınması halinde, alınan teminat, ilgili varlığın karşı taraf riskinin hesaplanmasında dikkate alınır.
- c) Piyasaya göre ayarlama yönteminin hesaplama esasları ile bu Rehber'in (5.2.) nolu bölümü kapsamında uygulanacak değerlendirme kontrol esaslarına risk yönetim prosedürlerinde yer verilir.

7.5. Açık Pozisyonun Ölçümü

- a) Fonlar tarafından, açık pozisyonun hesaplanmasında "standart yöntem" kullanılır.
- b) Aşağıda yer alan şartlardan herhangi birinin varlığı halinde kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan riskin ölçümünde Riske Maruz Değer (RMD) yöntemi kullanılır ve bu durumda (a) bendi çerçevesinde bu Rehber'in (7.5.1.) nolu bölümünde yer alan hesaplama yapılmaz.
 - i. Fon portföyüne yapılandırılmış yatırım aracı ve/veya borsa dışından yabancı borçlanma aracı ve/veya kira sertifikası dahil edilmesi.
 - ii. Yatırım stratejisinin önemli ölçüde karmaşık yatırım tekniklerinin kullanımına dayalı olması.
 - iii. Egzotik yapıdaki türev araçlardan kaynaklanan riskin dikkate değer bir düzeyde olması.
 - iv. Standart yöntemin maruz kalınan riskleri ölçmekte yetersiz kalması.
- c) Fon yatırım stratejisinin içerdiği risk seviyesi ile fon portföyüne dahil edilecek finansal araçların türü ve karmaşıklığı dikkate alınarak (a) ve (b) bendinde belirlenen yöntemler arasından bir seçim yapılmasından Kurucu sorumludur. Bu kapsamda, kullanılacak yöntemin Kurucu yönetim kurulu kararı ile belirlenmesi ve anılan kararda yöntemin seçilme gerekçelerine yer verilmesi zorunludur¹¹.
- d) Kurucu yönetim kurulu tarafından, (b) bendinde yer alan şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın risk ölçümünde RMD yönteminin kullanılmasına karar verilmesi mümkündür.
- e) Açık pozisyon limitlerine ilişkin gerekli kontrollerin günlük olarak yapılması zorunludur.
- f) Risk yönetim sistemi kapsamında fonun maruz kalabileceği diğer risklerin ölçümüne ve kontrolüne ilişkin Kurucu'nun görev ve sorumlulukları saklıdır.

¹⁰ Borsa dışı sözleşmenin özelliklerinden ötürü "piyasaya göre ayarlama" yönteminin kullanılmadığı durumlarda, borsa dışı sözleşmeden kaynaklanacak uygun başka bir yöntemle maksimum kaybın ölçülmesi suretiyle karşı taraf riski hesaplanabilir. Söz konusu hesaplama günlük olarak yapılır ve hesaplamada sadece pozitif değerler dikkate alınır.

¹¹ Risk yönetim biriminin Kurucu nezdinde oluşturulmadığı hallerde ilgili kurum (yönetici veya dışarıdan hizmet sağlayan kurum) tarafından belirlenen risk yönetim prosedürlerine Kurucu yönetim kurulu kararı ile onay verilir. Fon portföy yönetiminin Kurucu dışında bir portföy yönetim şirketi tarafından yapıldığı ve aynı zamanda risk yönetim hizmetinin dışarıdan sağlandığı durumlarda ise söz konusu prosedürler Yöneticinin yönetim kurulu kararı ile de onaylanır.

7.5.1. Standart Yöntem (Commitment Approach)

- a) Standart yöntemin kullanılması halinde açık pozisyon aşağıdaki şekilde hesaplanır:
 - i) Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı pozisyon hesaplaması yapılır.
 - ii) Bu Rehber'in (7.5.3.) ve (7.5.4.) nolu bölümlerinde belirtilen netleştirme (netting) ve riskten korunma (hedging) esasları çerçevesinde bu araçların net pozisyonu hesaplanarak pozisyonların mutlak değeri alınır.
 - iii) Netleştirme ve riskten korunmaya konu edilemeyen araçlara ilişkin pozisyonlar hesaplanarak bunların mutlak değeri alınır.
 - iv) (ii) ve (iii) nolu bentlerde ulaşılan pozisyon tutarlarının toplanması suretiyle toplam açık pozisyona ulaşılr.
- b) (a) bendinde yer alan esaslara göre hesaplanan açık pozisyon tutarı fon toplam değerini aşamaz.
- c) (a/i) nolu bendinde belirtilen esaslar çerçevesinde hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması suretiyle (sum of notionals) ulaşılan toplam pozisyonun fon toplam değerine oranına “**kaldıraç**” denir.

7.5.2. Kaldıraç Yaratan İşlemlere İlişkin Pozisyon Hesaplaması

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin pozisyon hesaplaması yapılırken dayanak varlığın piyasa fiyatı olarak, Finansal Raporlama Tebliği'nde yer alan esaslar çerçevesinde belirlenen fiyat esas alınır.

Örneğin, borsada işlem gören dayanak varlıklar için piyasa fiyatı olarak, kapanış seansı uygulaması bulunan piyasalarda kapanış seansında oluşan fiyat, kapanış seansında fiyat oluşmaması durumunda ise borsada oluşan en son seans ağırlıklı ortalama fiyat kullanılır.

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin pozisyon hesaplama örnekleri aşağıda yer almaktadır.

Borsada İşlem Gören Araçlar için Örnekler

Vadeli İşlem Sözleşmeleri

Vadeli İşlem Pozisyonu = Kontrat Sayısı * Sözleşme Büyüklüğü * Dayanak Varlığın Piyasa Fiyatı

Örnekler

Endekse dayalı vadeli işlem sözleşmesinden kaynaklanan açık pozisyon aşağıdaki şekilde hesaplanır.

12.12.2013 tarihinde, BIST 30 endeksine dayalı, üç adet Şubat 2014 vadeli sözleşme (F_XU0300214S0) için hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

$$3*100/1000*88.902=26.670,60 \text{ TL}$$

12.12.2013 tarihinde, altına dayalı, iki adet Şubat 2014 vadeli sözleşme (F_XAUTRY0214S0) için hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

$$2*100*81,757= 16.351,40 \text{ TL}$$

12.12.2013 tarihinde, ABD Dolarına dayalı, iki adet Şubat 2014 vadeli sözleşme (F_TRYUSD0214S0) için hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

$$2*1000*2,0407=4.081,40 \text{ TL}$$

Opsiyon Sözleşmeleri

Opsiyon Sözleşmesi Pozisyonu = Kontrat Sayısı * Sözleşme Büyüklüğü * (Endeks Seviyesi veya Dayanak Varlığın Piyasa Fiyatı) * Delta

Örnekler

12.12.2013 tarihinde, BIST-30 endeksine dayalı 82.000 kullanım fiyatlı Şubat 2014 vadeli (O_XU030E0214C82.000S0) satın alma hakkı veren 120 opsiyon sözleşmesi için deltanın 0,5 olduğu varsayımı altında hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

$$120*100/1000*88.902*0,5 = 533.412 \text{ TL}$$

12.12.2013 tarihinde, ABC A.Ş. payları için 6 TL kullanım fiyatlı Şubat 2014 vadeli (O_ABCASA1213C6.00S0) satın alma hakkı veren 90 adet opsiyon sözleşmesi için deltanın 0,5 olduğu varsayımı altında hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

$$90*100*7,02*0,5= 31.590 \text{ TL}$$

Varant

Varant Pozisyonu= Varant Sayısı * (1/ Dönüşüm Oranı) * Dayanak Varlık veya Göstergenin Piyasa Fiyatı * Delta

12.12.2013 tarihinde, DEF A.Ş. paylarında 1000 adet, 1:2 dönüşüm oranlı, satın alma hakkı veren Şubat 2014 vadeli varant için deltanın 0,5 ve DEF A.Ş. borsa kapanış fiyatının 2,59 TL olduğu varsayımı altında hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

$$(1000*(1/(1/2)))*2,59*0,5 = 2.590 \text{ TL}$$

12.12.2013 tarihinde, altın üzerine, 10.000 adet 10:1 dönüşüm oranlı, satın alma hakkı veren Şubat 2014 vadeli varant için deltanın 0,5 olduğu varsayımı altında hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

$$(10.000 * (1/10) * 81,757 * 0,5 = 40.878,50 \text{ TL})$$

Sertifika

Bariyer içeren sertifikalar

Sertifika Pozisyonu= Sertifika Sayısı * (1/ Dönüşüm Oranı) * Dayanak Varlık veya Göstergenin Piyasa Fiyatı * Maksimum Delta¹²

Kredi Riskine Dayalı Yatırım Aracı

Kredi Riskine Dayalı Yatırım Aracı Pozisyonu=Referans varlığın piyasa fiyatı

Borsa Dışı Araçlar için Örnekler

Swap Sözleşmesi

Sabit ve Değişken Faiz Swapı ile Enflasyon Swapı

Swap pozisyonu=Dayanak varlığın piyasa değeri (Swapın sabit kısmının değeri de alınabilir)

Kur Swapı

Swap pozisyonu=Kur kısmının nosyonel değeri

Vadeli İşlem Sözleşmesi (Forward)

Kura dayalı vadeli işlem pozisyonu=Kur kısmının nosyonel değeri

Örnek:

20 kontrat Dolar/TL vadeli işlem kontratı alınmış (Her bir kontratın nosyonel büyüklüğü 1.000 Dolar'dır) ve 12.12.2013 tarihli Dolar/TL Kuru 2,04'tür.

Kur vadeli işlem pozisyonu=20*1.000*2,04=40.800 TL

İleri Valörlü Tahvil ve Bono İşlemleri için Örnek

İleri valörlü tahvil işlemi pozisyonu=Nominal büyüklük*Piyasa değeri

12.12.2013 tarihinde valör tarihi 18.12.2013 olan TRT081106T14 kodlu tahvilde 100.000 TL nominal değerli alım işlemi gerçekleştiriliyor. Tahvilin bugünkü piyasa değerinin 76,5 TL olduğu varsayımı altında hesaplama aşağıdaki şekilde yapılır.

100.000*76,5=7.650.000 TL

7.5.3. Netleştirme Esasları

Açık pozisyon hesaplamasında, riskin azaltılması amacıyla spot piyasada alınan pozisyonlar ile dayanak varlığı birebir aynı olan kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan pozisyonlar netleştirilebilir.

Bu kapsamda;

¹²Maksimum delta, olası tüm piyasa senaryoları dikkate alınarak, opsiyonun deltasının alabileceği en yüksek (pozitifise) veya en düşük (negatifise) değerdir.

- i. Vadesi dikkate alınmaksızın, dayanak varlığı birebir aynı olan kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan pozisyonlar arasında netleştirme yapılabilir.
- ii. Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin pozisyonlar ile bunların dayanak varlıklarının spot piyasadaki pozisyonları arasında netleştirme yapılabilir.

Örnek Hesaplama

Fon portföyünde aşağıdaki sermaye piyasası araçlarının yer aldığı varsayılmıştır:

-10 adet BİST30 endeksinde yer alan ve piyasa değeri toplamı 100 TL olan XYZ A.Ş. ortaklık payı,

- Dayanak varlığı XYZ A.Ş. payları olan ve -20 TL kısa pozisyon yaratan vadeli işlem sözleşmesi,

- Dayanak varlığı BİST30 endeksi olan ve -10 TL kısa pozisyon yaratan vadeli işlem sözleşmesi,

-Dayanak varlığı KLM A.Ş. payları olan, 30 TL uzun pozisyon yaratan ve vadesi 3 ay olan vadeli işlem sözleşmesi,

- Dayanak varlığı KLM A.Ş. payları olan, -10 TL kısa pozisyon yaratan ve vadesi 6 ay olan varant.

→**Netleştirme yapılmadan önce açık pozisyon tutarı 70 TL'dir. (20+10+30+10=70TL)**

- XYZ A.Ş. paylarına dayalı vadeli işlem sözleşmesi : -20

- BİST30 endeksine dayalı vadeli işlem sözleşmesi: -10

- KLM A.Ş. paylarına dayalı vadesi 3 ay olan vadeli işlem sözleşmesi: 30

- KLM A.Ş. paylarına dayalı vadesi 6 ay olan varant: -10

→**Netleştirme yapılması halinde ise açık pozisyon tutarı toplamı 30 TL olacaktır. (20+10 = 30 TL)**

-XYZ A.Ş. paylarına dayalı vadeli işlem sözleşmesi: 0 (Spot pozisyon vadeli işlem pozisyonundan büyük olduğundan sonuç 0'dır.)

-BİST 30 endeksine dayalı vadeli işlem sözleşmesi: -10 (Sadece dayanak varlığı aynı olan pozisyonlar netleştirilebileceği için BİST30 endeksinde yer alan XYZ A.Ş. payları ile dayanak varlığı BİST30 endeksi olan pozisyonlar arasında netleştirme yapılmamıştır.)

-KLM A.Ş. paylarına dayalı vadeli işlem sözleşmesi ve varant: 20 (Dayanak varlığı aynı olduğu sürece vade ve kaldıraçlı işlemin türü dikkate alınmaksızın netleştirme yapılabilir.)

7.5.4. Riskten Korunma Esasları

- a) Aşağıda yer alan kriterlerin tamamının sağlanması koşuluyla fon portföyündeki bazı varlıklara ilişkin risklerin bertaraf edilmesi halinde, riskten korunmaya ilişkin işlemler açık pozisyon hesaplamasında indirim kalemi olarak dikkate alınabilir.

Bu kapsamda;

- i. Kaldıraçlı işlem kullanımının getiri sağlama amacı taşıması,
- ii. Fonun risk seviyesinde azalışın meydana gelmesi,
- iii. Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan risklerin azaltılması,
- iv. Riskten korunma sağlayan işlemlerin dayanak varlıklarının aynı olması,
- v. Riskten korunma sağlayan işlemlerin, olumsuz piyasa koşullarında¹³ da bu işlevi yerine getirmesi

gerekir.

- b) Kur riskinden korunma amacı taşıyan işlemler, ilave açık pozisyon ve/veya piyasa riski yaratmaması koşuluyla, yukarıda yer alan şartları taşımaksızın riskten korunma olarak değerlendirilebilir.
- c) Riskin bertaraf edilmesi amacıyla endekse dayalı kaldıraç yaratan işlemlerde kısa pozisyon alınması suretiyle piyasa riskinin azaltıldığı durum (beta hedging) riskten korunma olarak değerlendirilebilir.
- d) Fon portföyünde yer alan bir ortaklık payından kaynaklanan riskin, başka bir ortaklık payına dayalı kaldıraç yaratan işlemler ile ters pozisyon alınarak bertaraf edilmesine yönelik yatırım stratejileri, iki ortaklık payının getirileri arasındaki korelasyon yüksek olsa dahi, riskten korunma olarak değerlendirilmez.

7.6. Riske Maruz Değer (RMD) Yöntemi

Riske maruz değer, fon portföy değerinin normal piyasa koşulları altında ve belirli bir dönem dahilinde maruz kalabileceği en yüksek zararı belirli bir güven aralığında ifade eden değerdir.

Örneğin, portföy değeri 5.000.000 TL olan bir fon için %4 olarak hesaplanan RMD (1 gün, %99 güven aralığı), normal piyasa koşullarında %99 olasılıkla bu fonun portföy değerinde bir günde meydana gelen kaybın 200.000 TL'den daha yüksek olmayacağını ifade eder. Başka bir ifadeyle, fon portföy değeri bir gün içinde %1 olasılıkla 200.000 TL'den daha fazla değer kaybedebilir.

7.6.1. Genel Esaslar

- a) Türev araçlardan kaynaklanan riskler de dahil olmak üzere fon portföyünün içerdiği piyasa riskleri RMD yönteminde dikkate alınmalıdır.
- b) RMD için risk yönetim prosedürlerinde belirlenen limit fonun risk profiline uygun olmalıdır. Bu çerçevede, gerekli hallerde RMD değeri için bu Rehber'de belirlenen limitlerden daha düşük bir limit belirlenmelidir.
- c) Fonun yatırım stratejisi ve risk profili dikkate alınarak, "Görelî RMD" veya "Mutlak RMD" yöntemleri arasından bir seçim yapılmalıdır. Bu çerçevede, fonun yatırım stratejisine uygun bir karşılaştırma ölçütü bulunan fonlar tarafından "Görelî RMD"

¹³ Riskten korunma sağlayan pozisyonun farklı senaryolarda da etkin koruma sağladığı teyit edilmelidir. Örneğin, kur şoku yüksek ve düşük seviyelerde verilip riskten korunma sağlayan pozisyonun etkin olup olmadığı kontrol edilmelidir.

- yönteminin; eşik değeri¹⁴ belirleyen fonlar tarafından ise “Mutlak RMD” yönteminin kullanılması esastır. Bu kapsamda:
- i. Kurucu, fonun yatırım stratejisine ve risk profiline uygun bir RMD yönteminin seçilmesinden sorumlu olup, yöntem seçimine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler Kurucu nezdinde muhafaza edilmelidir.
 - ii. Kullanılan RMD yöntemi, yalnızca bu Rehber’de belirlenen esaslar çerçevesinde makul bir gerekçenin varlığı halinde değiştirilebilir.
- d) RMD hesaplamasında aşağıdaki esaslar dikkate alınır:
- i. Tek taraflı %99 güven aralığı,
 - ii. 1 aylık (20 iş günü) elde tutma süresi,
 - iii. En az 1 yıllık (250 iş günü) gözlem süresi¹⁵,
 - iv. Kullanılan varsayımların en az 1 yıllık dönemler itibarıyla gözden geçirilmesi,
 - v. En az günlük olarak hesaplama yapılması.
- e) RMD’nin hesaplanmasında uygulanabilecek çeşitli modeller¹⁶ arasından uygulanacak modelin seçilmesinde fonun yatırım stratejisinin içerdiği risk seviyesi ile fon portföyüne dahil edilecek finansal araçların türü ve karmaşıklığı dikkate alınır.
- f) Kullanılan RMD modeli ile fon portföyünün içerdiği riskler tam olarak ve doğru şekilde ölçülmelidir. Bu kapsamda;
- i. RMD hesaplamalarına fon portföyünde yer alan tüm varlık ve işlemler dahil edilir.
 - ii. RMD modeli, türev araçlardan kaynaklanan riskleri de içerecek şekilde fon portföyünün içerdiği önemli piyasa risklerini yeterli şekilde kapsamalıdır. Dolayısıyla model, fon portföy değerine etki edebilecek, ihmal edilebilir düzeyin üzerindeki tüm risk faktörlerini¹⁷ içermelidir.
 - iii. RMD modeli çerçevesinde kullanılan sayısal yöntemler (fiyatlama yöntemleri, oynaklık ve korelasyon tahminleri, vb.) riskin doğru şekilde ölçülmesine imkan sağlamalıdır.
 - iv. RMD modeli çerçevesinde kullanılan veriler tutarlı, güncel (timeliness) ve güvenilir olmalıdır.

7.6.2. Mutlak RMD Yöntemi ve Görelî RMD Yöntemi

Mutlak RMD, bir fonun riske maruz değerinin fon toplam değerinin belirli bir oranıyla sınırlandırılması yöntemidir. Bu kapsamda, bir fonun mutlak riske maruz değeri fon toplam değerinin %25’ini¹⁸ aşamaz.

Görelî RMD yöntemine ilişkin esaslar ise aşağıda yer almaktadır:

¹⁴ Kurul’un VII-128.5 sayılı “Bireysel Portföylerin ve Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Performans Sunumuna, Performansa Dayalı Ücretlendirilmesine ve Kolektif Yatırım Kuruluşlarını Notlandırma ve Sıralama Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği”nin (Performans Tebliği) 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca karşılaştırma ölçütü olmayan portföylerin getirisinin kıyaslanması amacıyla kullanılan değeri ifade eder.

¹⁵Olağan dışı piyasa koşulları gibi fiyat oynaklığında önemli bir artışın oluşmasına neden olabilecek durumlarda daha kısa bir gözlem süresi belirlenmelidir.

¹⁶Parametrik model, tarihsel simülasyon modeli, Monte Carlo simülasyonu, vb.

¹⁷Uzun vadeli ve kısa vadeli faiz oranlarında tutarsız piyasa hareketleri (vade yapısı riski), özel sektör ve kamu borçlanma araçlarının faiz oranları arasındaki farkın açılması riski, spot ve vadeli piyasalardaki fiyatların farklı gelişmesi riski, vb.

¹⁸Bir fonun mutlak RMD’sine ilişkin günlük limit, karekök kuralı uygulanması suretiyle hesaplanabilir.

- a) RMD aşağıdaki şekilde hesaplanır:
- i. Fon portföyünün (kaldıraç yaratan işlemler de dahil edilerek) RMD'si hesaplanır.
 - ii. Referans alınan portföyün RMD'si hesaplanır.
 - iii. Fon portföyünün RMD'si, referans alınan portföyün RMD'sinin iki katını aşamaz.
- b) Referans portföy, aşağıdaki esaslar çerçevesinde belirlenir:

- i. Referans portföy, kaldıraç yaratan işlemleri ve saklı türev araçları içermemelidir.

Ancak;

- Kur riskinden korunmayı amaçlayan bir portföyün oluşturulması halinde, kur riskinden korunan bir endeks (currency hedged index),
 - Uzun/kısa pozisyon stratejisini (long/short strategy) uygulayan fonlar tarafından, kısa pozisyon yaratan türev araçları içeren bir portföy referans portföy olarak belirlenebilir.
- ii. Referans portföyün risk profilinin, fonun yatırım amacı, stratejisi ve portföy sınırlamaları ile uyumlu olması gerekir.
 - iii. Referans portföyün belirlenmesine ve düzenli olarak izlenmesine ilişkin süreçler, risk yönetim süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olup, söz konusu süreçlere ve referans portföyün dağılımına ilişkin esaslara risk yönetim prosedürlerinde yer verilmelidir.
 - iv. Referans portföyün mevcut varlık dağılımı ile bu dağılımdaki tüm değişiklikler belgelendirilmelidir.
 - v. Referans portföyün bu bölümde yer alan şartları taşımadığının tespiti halinde Kurulca referans portföyün değiştirilmesi talep edilebilir.

7.6.3. Model Doğrulaması

RMD modelinin oluşturulmasının ardından, modelin oluşturulması sürecinde görev almamış olan kişi/kişiler¹⁹ veya risk yönetimi konusunda uzmanlaşmış bir kurum tarafından yılda en az bir defa modelin tüm önemli riskleri ölçtüğünün ve güvenilir olduğunun kontrol edilmesi gerekir. Ayrıca, modeldeki her önemli değişiklikten sonra da bu test tekrarlanmalıdır. Modelin kapsamadığı bir varlığın portföye dahil edilmesi, geriye dönük test sonuçları çerçevesinde modelde değişiklik yapılması ihtiyacının oluşması, modelde önemli değişikliklerin yapılmasına karar verilmesi gibi durumlar “modeldeki önemli değişiklik” olarak değerlendirilir.

Risk yönetim birimi tarafından, kullanılan RMD modelinin riskleri tam ve doğru olarak ölçüp ölçmediği bu Rehber'in (7.6.4) nolu bölümünde yer alan esaslar çerçevesinde geriye dönük testler yapılarak ve gerekli görülmesi halinde diğer yöntemlerden de yararlanılarak düzenli olarak

¹⁹Bu kişi/kişiler risk yönetim biriminde görevli personel olabilir.

kontrol edilmelidir. Bu çalışmalar belgelendirilmeli ve gerekli görülmesi halinde kullanılan modelde iyileştirmeler yapılmalıdır.

7.6.4. (Değişiklik: 01.03.2018 tarih ve 9/316 sayılı Kurul Kararı ile) Geriye Dönük Test

- a) Fonlar tarafından, kullanılan risk ölçüm modelinin doğruluğunu ve performansını ölçmek amacıyla geriye dönük test uygulanmalıdır.
- b) Geriye dönük test kapsamında, her iş günü için, portföyün gün (T günü) sonu pozisyonları için hesaplanan günlük riske maruz değer ile portföyün gün (T günü) sonu pozisyonlarının değişmediği varsayımı altında bir sonraki iş günü (T+1 günü) sonu itibariyle portföyün değerinde meydana gelen günlük değişim arasında karşılaştırma yapılır.
- c) Geriye dönük testin en az aylık dönemler itibarıyla, söz konusu aydaki her işgünü için ayrı ayrı uygulanması zorunludur.
- d) Portföyün değerinde meydana gelen değişikliğin fonun kullandığı model tarafından ortaya konan bir günlük riske maruz değeri aşması sonucu ortaya çıkan “aşım sayısına” ilişkin bir limitin belirlenmesi ve bu limite uygunluğun izlenmesi gerekir. Bu çerçevede, %99 güven aralığında, en yakın tarihli 250 iş gününde gerçekleşen aşım sayısı en fazla 3 olabilir. Aşım sayısının 3’ü aşması halinde, kullanılan RMD modelinin gözden geçirilerek, gerekli olması halinde modelde düzeltme ve iyileştirmelerin yapılması zorunludur.
- e) %99 güven aralığında, en yakın tarihli 250 iş gününde gerçekleşen aşım sayısının 5’i aşması halinde, Kurucunun üst yönetimi, konuya ilişkin olarak hazırlanan bir rapor ile risk yönetim birimi tarafından aynı gün içinde bilgilendirilir. Böyle bir durumda, kullanılan geriye dönük test modeline ve/veya kullanılan RMD modeline ilişkin gerekli düzeltme ve iyileştirmeler yapılmalı; risk yönetim hizmetinin dışarıdan alındığı durumlarda ise gerekli tedbirlerin alınması sağlanmalıdır. Ayrıca, söz konusu aşımın meydana geldiği tarihi izleyen en geç 5 iş günü içinde Kurul konu hakkında bilgilendirilir ve konuya ilişkin olarak alınmış olan tedbirleri tevsik edici bilgi ve belgeler Kurula gönderilir.
- f) Kurucu yönetim kurulu tarafından, olağandışı piyasa koşullarının varlığı halinde söz konusu piyasa koşullarından kaynaklanan aşımaların (d) ve (e) bendi kapsamında dikkate alınmamasına karar verebilir. Bu durumda, anılan karar ile karara dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler kararın alınmasını takip eden en geç 5 iş günü içinde Kurula gönderilir ve Kurucu nezdinde muhafaza edilir.

7.6.5. Stres Testi

Stres testi, piyasada meydana gelen beklenmedik ve olağandışı gelişmelerin fon toplam değerine olan etkilerini analiz etmeye yarayan tekniklerin tümünü ifade eder.

Genel ilkeler olarak;

- a) Stres testinin karmaşıklık seviyesi ile fonun risk profili uyumlu olmalıdır.
- b) Stres testlerinin fonun risk yönetim süreçlerine dahil edilerek stres testi sonuçlarının risk yönetim birimi tarafından düzenli olarak izlenmesi, analiz edilmesi ve üst yönetime sunulması gerekir.
- c) Stres testi senaryolarının piyasalar ve diğer çevresel faktörlerde meydana gelen olağandışı değişiklikleri yansıtacak şekilde seçilmesi ve uygulanması gerekir. Fonun yatırım stratejisi ve risk profiline bağlı olarak fon toplam değeri üzerinde etkisi olabilecek faktörlerin değişimine ilişkin senaryolar oluşturulabilir. Böyle bir durumda, söz konusu senaryolara ilişkin erken uyarı ve önlem prosedürleri oluşturulur.

RMD yöntemini kullanan fonlar tarafından, aşağıda yer alan niteliksel ve niceliksel şartlar çerçevesinde stres testinin uygulanması zorunludur.

7.6.5.1. Niceliksel Şartlar

- Stres testi, özellikle kullanılan RMD modeli ile kapsanmamış olan ve fon toplam değerine veya fon toplam değerinde yaşanan dalgalanmalara önemli düzeyde etki eden tüm riskleri kapsamalıdır. Bu çerçevede, stres testinde, asgari olarak fonun yatırımları nedeniyle maruz kaldığı olay riski²⁰ (event risk) dikkate alınmalıdır.
- Stres testi, yüksek oranda kaldırma kullanımının fon için önemli riskler oluşturduğu ve fon toplam değerinin negatif olmasına yol açabilecek durumların analizine imkan sağlamalıdır.
- Stres testi, normal şartlar altında dikkate alınmayan, ancak olumsuz piyasa koşullarında önemi artan; olağandışı korelasyon değişiklikleri, olumsuz piyasa koşullarında ortaya çıkan likidite problemi ile bu koşullarda yapılandırılmış araçların davranışları gibi riskler üzerine odaklanmalıdır.

7.6.5.2. Niteliksel Şartlar

- Stres testleri, en az ayda bir kez olmak üzere düzenli olarak gerçekleştirilmelidir. Unvanında “endeks” ibaresi olan fonlar bu testleri en az üç ayda bir gerçekleştirebilir. Portföy dağılımında, portföydeki varlıkların değerinde ya da piyasa koşullarındaki bir değişikliğin test sonuçlarını önemli ölçüde değiştirmesinin muhtemel olduğu durumlarda ayrıca stres testi uygulanmalıdır. Stres testlerinin değiştirilmesi halinde, eskiden uygulanan test ile yeni test en az bir defa aynı anda uygulanır ve test sonuçları karşılaştırılır.
- Stres testleri, fonun portföy dağılımı ve fona etki eden piyasa şartları ile uyumlu olacak şekilde hazırlanmalıdır.
- Risk yönetim birimi tarafından, stres testlerinin hazırlanması ile koşulların gerektirdiği uyarlamaların gerçekleştirilmesi için gerekli prosedürler belirlenir. Ayrıca, her fon için ayrı bir stres testi prosedürü hazırlanması ve bu prosedürün fon için uygun olduğuna ilişkin açıklamalara prosedürde yer verilmesi zorunludur. Tamamlanmış stres testlerine ve sonuçlarına ilişkin her türlü bilgi ve belge Kurucu veya ilgili kurum (Yönetici veya dışarıdan hizmet alınan kuruluş) nezdinde saklanır. Prosedürlere uyulmaması halinde ise bu durum gerekçesiyle birlikte üst yönetime yazılı olarak bildirilir.

7.6.6. RMD Modeline İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni

RMD modeli ile modelin içerdiği süreç ve tekniklere ilişkin belge ve kayıt düzeninde, asgari olarak;

- Modelin ölçtüğü riskler,
- Modelin metodolojisi,
- Matematiksel varsayımlar ve dayanaklar,
- Kullanılan veriler,
- Risklerin tam ve doğru olarak belirlenmesine ilişkin esaslar,
- Modelin doğrulanması için kullanılan yöntemler,
- Geriye dönük test süreci,

²⁰Olay riski; bir finansal varlığın değerinin piyasadaki olağan dalgalanmalardan oldukça farklı olarak ve beklenmedik bir şekilde değişmesi riskini ifade eder.

- h) Stres testi süreci,
- i) Modelin geçerlilik aralığı,
- j) Modelin operasyonel uygulama süreci

yer almalıdır.

7.6.7. İlave Tedbirler

Gerekli olması halinde RMD ve stres testi uygulamaları, fonun risk profili ve yatırım stratejisi ile uyumlu diğer yöntemler ve tekniklerle desteklenmelidir.

7.6.8. Risk Yönetim Biriminin RMD Yönteminin Kullanımına İlişkin Görevleri

RMD yönteminin uygulanması, risk yönetim biriminin günlük görevlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu kapsamda, RMD yönteminin kullanılmasına ilişkin olarak risk yönetim biriminin görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Günlük olarak; RMD modelin uygulanması ve kontrolü,
- b) Göreli RMD yönteminin kullanılması halinde referans portföyün belirlenmesi,
- c) Modelin fon portföyü ile uyumunun devamlı şekilde sağlanması,
- d) Modelin geçerliliğinin devamlı şekilde takibi,
- e) Her fon için, üst yönetimin onayına tabi olmak üzere, fonun risk profili ile uyumlu RMD limitlerinin belirlenmesi,
- f) RMD limitlerinin uygulanması, izlenmesi ve kontrolü,
- g) Fona ilişkin kaldıraçın düzenli olarak izlenmesi,
- h) Geriye dönük test ve stres testi sonuçları dahil olmak üzere RMD ölçümlerinin üst yönetime düzenli şekilde raporlanması.

7.7. Kamuyu Aydınlatma Esasları

a) Bu Rehber'in (7.5.) nolu bölümünün (b) bendi kapsamında RMD yöntemini kullanması zorunlu olan ve kaldıraç yaratan işlemlerde bulunacak fonlar tarafından:

- i. Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan risklerin ölçümünde kullanılacak yöntem, hangi koşullarda kaldıraç kullanılacağına, kaldıraç yaratmaya yönelik olarak hangi işlemlerin gerçekleştirileceğine (fon portföyüne alınacak türev araçlara ilişkin bilgiler, vb.), söz konusu işlemlerin içerdiği riskler ile bu işlemlerin fonun risk profiline olası etkilerine ilişkin açıklamalara,
- ii. Yatırım stratejisinin temel olarak kaldıraç yaratan işlemlere dayandığı durumlarda söz konusu hususa ilişkin bir uyarıya,
- iii. Kullanılacak RMD modeline ilişkin bilgilere,
- iv. **(Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile)** Rehber'in (7.2.2.) nolu bölümünün (b) bendi çerçevesinde belirlenen kaldıraç limiti ve söz konusu limitin ölçüm yöntemine ilişkin bilgiye,
- v. Göreli RMD yönteminin kullanılacağı durumlarda referans portföye ilişkin bilgilere

fon izahnamesinde yer verilir.

b) Açık pozisyonun ölçümünde Standart Yöntem'i kullanan fonlar tarafından yatırım stratejisi çerçevesinde kaldıraç yaratan işlemlerin fon portföyüne dahil edilmesinin öngörüldüğü durumlarda (a/i) bendinde belirlenen açıklamalara fon izahnamesinde yer verilir.

7.8. Garantili Yatırım Fonları ve Koruma Amaçlı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar

Garantili ve koruma amaçlı fonlara ilişkin olarak;

- a) Fon Tebliği'nin 27'nci maddesinin yedinci fıkrasının (d) bendi uyarınca fon portföyüne borsa dışından alınan türev araçlar nedeniyle maruz kalınan karşı taraf riski fon toplam değerinin %20'sini aşamaz. Bu sınırlamaya uyumun yalnızca söz konusu araçların portföye dahil edilmeleri aşamasında sağlanması yeterlidir. Borsa dışı opsiyon sözleşmesi için karşı taraf riski, opsiyon sözleşmesi için ödenen primdir.
- b) Bu Rehber'in (7.3.) nolu bölümünde sayılan varlıklara ilave olarak borsa dışından mal ve ekonomik göstergelere dayalı opsiyon sözleşmelerine yatırım yapılabilir.
- c) Bu Rehber'in (7.4.) nolu bölümünün (a) bendi ile bu Rehber'in (7.7.) nolu bölümünün (a/iv) bendi uygulanmaz.

7.9. Serbest Fonlara İlişkin Esaslar

Serbest fonlar tarafından;

- a) Piyasa riskinin ölçümünde RMD yöntemi kullanılır ve bu kapsamda Rehber'in (7.6.) nolu bölümünde yer alan esaslara uyulur.
- b) **(Değişiklik: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile)** Bu Rehber'in (7.2.2.) nolu bölümünün (a), (c), (d) ve (e) bentleri, (7.4.) ve (7.5.) nolu bölümleri uygulanmaz ve (7.6.2.) nolu bölümünde RMD yöntemleri için belirlenen üst limitlerden daha yüksek oranda limit belirlenebilir.
- c) Rehber'in (7.2.2.) bölümünün (d) bendi çerçevesinde teminatların ve varlıkların yeniden yatırıma yönlendirilmesine ilişkin esaslara fon izahnamesinde yer verilir.
- d) **(Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile)** Uygulanan kaldıraç seviyesine ve belirlenen risk limitlerine uyuma ilişkin bilgi, aylık dönemler itibarıyla katılma payı sahiplerine en uygun haberleşme vasıtasıyla bildirilir.

8. Fonlara İlişkin Operasyonel Esaslar

8.1. Katılma Paylarına İlişkin Bilgilerin Güncellenmesi ve MKK'ya Aktarımı

Para piyasası fonları ile kısa vadeli borçlanma araçları fonlarına ilişkin olarak,

- a) Yatırımcı bazında takip edilen fon katılma payları ile bu payların içerdiği haklara ilişkin kayıtlar, pay alım satımının gerçekleştirildiği gün (T) fon birim pay fiyatları hesaplandıktan sonra en az bir kez güncellenir.
- b) Birim pay fiyatı hesaplandıktan sonra (mesai saatleri dışında veya tatil günlerinde) yapılan pay alım satım işlemlerinin ise takip eden ilk iş günü (T+1) yapılan işlemler gibi kabul edilerek, takip eden ilk iş günü (T+1) gerçekleştirilen diğer alım satım işlemleri ile birlikte MKK sistemine aktarılması gerekir.
- c) Yukarıda belirtilen güncelleme şartlarına uygun hareket edilmesi kaydıyla, yatırım kuruluşları tarafından pay satımının gerçekleştirildiği gün sicili herhangi bir nedenden dolayı oluşturulamayan yatırımcılara ait katılma payları toplu bir hesapta MKK sistemine aktarılır ve bu yatırımcılara ilişkin MKK sicilleri en geç takip eden ilk iş günü (T+1) oluşturulur.

8.2. Koruma Amaçlı ve Garantili Fonların Portföyünden Ayrılan Karşılıklar

Koruma amaçlı ve garantili fonlara ilişkin olarak;

- a) Fon portföyünden ihtiyaten ayrılan karşılıkların, daha önce benzer fonlar için yapılan giderler dikkate alınarak uygun tutarlarda belirlenmesi için azami özen gösterilir.
- b) Karşılık olarak ayrılan gider tutarının gerçekleşen giderlerden fazla olması halinde, fazla kısım fonun son fiyat açıklama tarihindeki fon yatırımcılarına ödenir.

8.3. Fon Giderlerinin Kurucular Tarafından Karşılanması

Fon giderlerinin kurucular tarafından karşılanmasında aşağıda yer verilen esaslar uygulanır:

- a) Fon giderlerinde karşılaştırılabilirliğin sağlanması amacıyla fonlara ilişkin tüm giderler (kurucular tarafından karşılananlar dahil²¹) fon muhasebe sistemine aktarılır.
- b) Fon giderlerinin kurucu tarafından karşılandığı durumlarda, bu giderler hesap işletim giderleri, komisyon gibi muhtelif adlar altında dolaylı olarak yatırımcılara yansıtılamaz.
- c) Yatırım fonlarının performans sunuş raporlarında, alım satıma esas olan fon fiyatına göre hesaplanan fon getirilerine ek olarak, brüt fon getirilerine (toplam giderlerden kurucu tarafından karşılanan giderler düşülerek bulunan brüt fon getirileri) Ek/2'deki örnek hesaplama esas alınarak yer verilir.

8.4. Korumalı Amaçlı, Garantili Fonlar ile Serbest Fonların İstatistikî Verilerinin İletilmesi

Koruma amaçlı fonlar, garantili fonlar ve serbest fonlar tarafından her ayın son iş gününde söz konusu fonlara ilişkin en son yapılan değerlemede ortaya çıkan fon verileri (gösterge amaçlı olarak) aynen ve eksiksiz olarak "Takasbank Fon İşlemleri Menüsü" ekranından girilir.

²¹Kuruluş, dönüşüm, birleşme ve ihraç giderleri gibi fonun olağan faaliyetlerinden kaynaklanmayan ve bu kapsamda fon muhasebe sistemine aktarılmayan tüm giderler/masraflar hariçtir.

8.5. Toplam Gider Oranı Kontrolüne İlişkin Esaslar

Fon toplam değeri ve birim pay fiyatı hesaplaması üçer aylık dönemlerin son iş gününe tekabül etmeyen garantili ve koruma amaçlı fonlar ile Fon Tebliği'nin 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde istisna getirilen fonlar için;

- Sadece bahsi geçen kontrolün yapılmasında esas alınmak üzere ilgili ayın son iş gününde fonun izahnamesinde yer alan portföy değerlendirme esasları kullanılarak (opsiyon için karşı taraftan son değerlendirme tarihinde alınan fiyat) değerlendirme yapılması,
- Yönetim ücreti gibi ilgili dönemde tahakkuk ettirilmesi gereken giderlerin ilgili ayın son iş gününde bulunan fon toplam değeri üzerinden tahakkuk ettirilmesi,
- Yapılan değerlendirme ve giderlerin tahakkuku sonrasında bulunacak toplam değer üzerinden gösterge niteliğinde birim pay fiyatı hesaplanması

gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanacak gösterge niteliğindeki birim pay fiyatı kamuya ilan edilmez ve katılma payı alım satımında kullanılmaz; ancak söz konusu hesaplama için hazırlanan fon portföy değeri ve fon toplam değeri tabloları her ayın son iş gününde portföy saklayıcısına ve Takasbank'a bildirilir.

8.6. Pay Alım Satım Talimatlarına İlişkin Esaslar

Pay alım satım talimatlarının;

- İleri fiyat uygulanan fonlarda talimatın verilmesini takip eden ilk iş gününde (T+1),
- Geri fiyat uygulanan fonlarda ise talimatın verildiği iş günü (T)

fon toplam değer tablosu ve pay sayısı ile **Ek/3**'teki örneğe göre ilişkilendirilmesi gerekir.

9. Kamuyu Aydınlatma Esasları

9.1. Komisyon ve Ücretler

Fonların; işlem yaptıkları aracı kurumun unvanı, fon adına ilgili dönemde anılan aracı kuruma ödenen toplam komisyon tutarı, ortalama komisyon oranı ve ödenen komisyon tutarının aynı dönemdeki ortalama fon toplam değerine oranı ve fon portföyüne yapılan varlık alım satım işlemlerinin büyüklüklerinin ağırlıklı ortalama fon toplam değerine oranı bilgileri, yılın her üç aylık dönemini takip eden 10 iş günü içerisinde ve takvim yılı başından itibaren kümülatif olarak KAP'ta açıklanır ve en son açıklanan güncel bilgilere ayrıca fonun KAP'ta yer alan sürekli bilgilendirme formunda yer verilir.

Fonlara uygulanan yönetim ücreti ile giriş ve çıkış komisyonları ile bunlara ilişkin açıklamaların yer verildiği **Ek/4**'teki formata uygun bir tablo hazırlanarak, bu tabloya fonun KAP'ta yer alan sürekli bilgilendirme formunda yer verilir.

9.2. Fon Sürekli Bilgilendirme Formu

Fon sürekli bilgilendirme formu Kurulca belirlenen formata uygun olarak KAP'ta yer alır. Bu formun içeriğinin doğruluğundan, güncelliğinin sağlanmasından ve bu formda yer alan yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan Kurucu sorumludur.

9.3. Yatırımcı Bilgi Formunda Yer Alan Performans Senaryosu ve Risk Değeri

9.3.1. Performans Senaryosu

Koruma amaçlı ve garantili fonların yatırım stratejilerinin yatırımcılar tarafından daha net anlaşılabilmesini teminen, aşağıda yer verilen esaslar çerçevesinde performans senaryo analizlerine yatırımcı bilgi formunda yer verilmesi zorunludur.

- a) Senaryolar, açık ve adil olmalı ve yatırımcıları yanıltıcı unsurlar içermemelidir.
- b) Fonun yatırım dönemi sonundaki muhtemel performansı, farklı piyasa koşullarını kapsayacak şekilde en az üç farklı senaryo ile gösterilmelidir. Ancak, opsiyonun özellikleri dikkate alınarak gerekli olması halinde senaryo sayısı artırılmalıdır.
- c) Bu senaryolar;
 - i. Portföye alınan opsiyonun “kötümser”, “orta” ve “iyimser” piyasalardaki performansını,
 - ii. Portföye alınan opsiyonun özellikli durumlarını (örneğin opsiyonun formülündeki üst limitler, nakavt durumları gibi)içermelidir.
- d) “İyimser” ve “kötümser” senaryolardaki piyasa koşullarına ve fiyat hareketlerine ilişkin tahminler makul olmalıdır.
- e) Yatırımcı bilgi formunda öncelikle “kötümser” senaryoya yer verilmelidir.
- f) Senaryolar sunulurken opsiyonun getirisine dayanak teşkil eden getiri hesaplama formülünün içerdiği avantaj ve dezavantajlar da kısaca açıklanmalıdır.
- g) Senaryolar, yatırımcı bilgi formunun diğer bölümlerindeki bilgiler ile uyumlu olmalı ve bu bilgileri tamamlayıcı nitelikte olmalıdır.
- h) Senaryoların, en az yılda bir defa güncellenmesi esas olup, aşağıda yer verilen koşulların oluşması halinde de güncelleme yapılmalıdır:
 - i. Katılma paylarının ihraç edilmesi sonrasında piyasa koşullarının önemli ölçüde değişmesi.
 - ii. Opsiyon getirisinin hesaplanmasına esas teşkil eden ve getiri hesaplama formülünün içerdiği belirli tarihlerin geçmesi.

Senaryoların sunumu ise aşağıda yer verilen esaslar çerçevesinde yapılır:

- a) Senaryolar, “örnek senaryolar” olarak isimlendirilir. Söz konusu senaryoların geleceğe yönelik tahminler olmadığı ve gerçekleşme olasılıklarının eşit olmadığı ifade edilir. Ayrıca, yatırım dönemi sona ermeden fondan çıkılması halinde getirinin, opsiyon getirisine esas olan getiri formülündeki esaslar yerine çıkış tarihindeki piyasa koşulları dikkate alınarak hesaplandığı da açıklanır.
- b) Her senaryo, fonun performansını en iyi gösterecek şekilde tablo veya grafik içermelidir²².
- c) Senaryolar için kullanılan grafiklerin yatırımcılar tarafından karşılaştırma yapılmasına imkan sağlaması ve yanıltıcı olmaması gerekir.

²²Örneğin, fonun birden fazla dayanak varlığına bağlı olması halinde tabloların kullanımı daha uygun olabilecek iken fonun getirisinin bir endeksin zaman içerisindeki ortalama getirisine bağlı olduğu durumlarda grafik ile gösterim daha uygun olacaktır.

9.3.2. Fonun Risk Değeri'nin Hesaplanma Esasları

Fon Tebliği'nin 12'nci maddesi çerçevesinde hazırlanan yatırımcı bilgi formundaki "risk ve getiri profili" bölümünde yer verilen fon risk değerinin (RD) hesaplanmasına ilişkin olarak aşağıdaki esaslara uyulur.

Kurucu/Yönetici tarafından risk değerinin hesaplanmasında fonun risk yönetim sisteminde belirlenen prosedürler dikkate alınır ve devamlı olarak takibi yapılır.

RD hesaplamasına ve hesaplamada meydana gelen değişikliklere ilişkin kayıtlar en az 5 yıl Kurucu/Yönetici nezdinde saklanır.

9.3.2.1. RD Hesaplama Yöntemi (Genel Yöntem)

- 1- RD, fonun volatilitesi dikkate alınarak hesaplanır.
- 2- Volatilite, haftalık getiriler²³ kullanılarak hesaplanır. Koruma amaçlı ve garantili fonlar için ise iki haftalık verilerin dikkate alınması gerekir.
- 3- Volatilite fonun faaliyette olduğu son beş yıllık dönemdeki fon getirileri dikkate alınarak hesaplanır. Söz konusu dönemde, fondan temettü dağıtılması halinde bu husus getirilerin hesaplanmasında dikkate alınır.
- 4- Haftalık getiriler kullanılarak hesaplanan volatilite, aşağıdaki yöntemle yıllık baza çevrilir:

$$\sigma_f = \sqrt{\frac{m}{T-1} \sum_{t=1}^T (r_{f,t} - \bar{r})^2}$$

Haftalık veriler kullanılması halinde;

$T = 260$ (5 yıl içerisindeki hafta sayısı)

$m = 52$,

$\bar{r} = 5$ yıllık dönem içerisindeki haftalık getirilerin aritmetik ortalaması

5-RD, 1 ila 7 arasında bir değer alır. 1 en düşük volatilite seviyesini, 7 ise en yüksek volatilite seviyesini gösterir.

6- (Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile) Volatilite aralıklarının karşılık geldiği risk değeri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Risk Değeri	Volatilite Aralığı	
	Dahil	Hariç
1	0	2
2	2	5
3	5	10
4	10	15
5	15	20

²³Haftanın ilk iş günü ile son iş günü arasındaki getiriyi ifade eder.

6	20	30
7	30	

İşbu Rehber'in (9.3.2.1) maddesinin (6) nolu alt bendine ilişkin düzenleme değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla geride kalan son dört ay içerisinde haftalık bazda yapılan her bir hesaplama sonucu ulaşılmış olan volatilité değerleri yeni aralıklar dikkate alınarak hesaplanır ve fon bilgilendirme dokümanları ile KAP'ta yayımlanan mevcut risk değerleri bu doğrultuda güncellenir.

9.3.2.2. Risk ve Getiri Profiline Değişmesi

- 1- Fon tarafından, son dört ay içerisinde haftalık bazda²⁴ yapılan her bir hesaplama sonucu ulaşılan RD'nin, fonun mevcut RD'sinden farklılık arz etmesi halinde bu değer güncellenmesi gerekir.
- 2- Son dört ay içerisinde yapılan hesaplamalar sonucu, fonun RD'sinin birden fazla kategoride yer alması halinde, fonun RD'si, daha sıklıkla yer aldığı kategoriye tekabül eden değerdir.
- 3- RD'deki değişikliğin, fonun yatırım yaptığı piyasalardaki koşulların değişmesinden kaynaklanması halinde de söz konusu güncelleme ivedilikle yapılması gerekir. Fonun yatırım stratejisinin değişmesi sonucunda RD'nin değişmesi halinde, risk değerinin yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

9.3.2.3. Özellikli Durumlar

9.3.2.3.1. Hesaplama İçin Yeterli Geçmiş Sahip Olmayan Fonlar

Geçmiş 5 yıllık dönemin başından fonun getirisinin hesaplanabildiği tarihe kadar olan dönem için karşılaştırma ölçütünün getirileri hesaplanır. Bu getiriler ile fonun mevcut hesaplanabilen getirileri birleştirilir, bu şekilde oluşturulan 5 yıllık döneme ilişkin veri seti kullanılarak volatilité hesaplaması yapılır ve RDbelirlenir.

Bu yöntem, fonun yatırım stratejisinin değişmesi sebebi ile 5 yıllık verinin bulunmaması halinde de kullanılır.

Belirlenen karşılaştırma ölçütünün geçmiş verilerinin de 5 yılı kapsamaması halinde, ilgili karşılaştırma ölçütünün volatilitesi dikkate alınarak yapılacak simülasyonlardan elde edilecek getirilerin kullanılması suretiyle RD belirlenir.

9.3.2.3.2. Karşılaştırma Ölçütü Bulunmayan Fonlar (Değişiklik: 07.02.2019 tarih ve 8/184 sayılı Kurul Kararı ile)

Karşılaştırma ölçütü bulunmayan fonlar için aşağıda yer alan iki farklı yöntemle göre Risk Değeri (RD) belirlenir ve bu değerlerden büyük olanı dikkate alınır:

²⁴Garanili ve koruma amaçlı fonlar için farklı bir zaman aralığı belirlenebilir.

a- Fonun 5 yıllık geçmiş verilere sahip olması halinde bu veriler kullanılarak hesaplanacak volatilité sonucu ulaşılacak RD,

b- Fonun ilgili dönemler süresince sahip olduğu portföy dağılımı dikkate alınmaksızın, hesaplamanın yapıldığı tarihteki fon varlık dağılımının dikkate alınması suretiyle belirlenecek referans portföyün geçmiş 5 yıllık getirileri kullanılarak hesaplanacak volatilité sonucu ulaşılacak RD.

9.3.2.3.3. Koruma Amaçlı ve Garantili Fonlar

Koruma amaçlı ve garantili fonlar için RD, yatırım dönemi sonu için hesaplanan %99 güven aralığındaki, aşağıdaki aşamalar takip edilerek RMD değerinden türetilen volatilité değeri kullanılarak bulunur:

a) Fonun izlediği strateji kapsamında fonun geçmiş 5 yıl içinde, yatırım süresi dikkate alınarak, yatırım döneminin getirileri her hafta hesaplanır ve getirilerin logaritması alınır.

b) Bu getirilerin içerisindeki en alt dilime denk gelen %1'lik getiri fonun %99 güven aralığındaki RMD değerini verir. Burada log getirilerin aşağıdaki şekilde normal dağılımı sergilediği varsayılır.

$$\ln(R_{fon}) \sim N\left(\left(rf_w - \frac{\sigma_w^2}{2}\right) \times T; \sigma_w \sqrt{T}\right)$$
$$R_{fon} = \frac{BPD^T}{BPD_0}$$

T = Fonun yatırım dönemi içerisindeki hafta sayısı

BPD = Birim pay değeri

rf_w = fonun yatırım dönemi için geçerli olan haftalık risksiz getiri oranı

σ_w = Log getirilerin volatilitesi

c) Aşağıdaki formül kullanılarak varyans bulunur.

$$RMD = -\left(rf_w - \frac{\sigma_w^2}{2}\right) * T + 2.33 * \sigma_w * \sqrt{T}$$

d) Bulunan varyans değeri aşağıdaki şekilde yıllık değere dönüştürülür.

$$\sigma_A = \sigma_w \sqrt{52}$$

9.4. Garantili ve Koruma Amaçlı Fonların Portföy Bilgilerine İlişkin Açıklama

Garantili ve koruma amaçlı fonların kesinleşen portföy dağılımları, yönetim ücreti oranları, katılım oranları, opsiyon sözleşmesinin karşı tarafı, dayanak varlığın başlangıç değeri ve varsa, bariyer seviyesi, sabit getiri oranı gibi opsiyona ve fon portföyüne ilişkin önemli bilgiler en geç fonun yatırım döneminin başlangıç tarihini takip eden 2 iş günü içerisinde KAP'ta ilan edilir ve

opsiyon sözleşmesinin karşı tarafı ayrıca fonun KAP'ta yer alan sürekli bilgilendirme formunda açıklanır.

9.5. (Ek: 19.02.2015 tarih ve 4/206 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 05.12.2019 tarih ve 70/1567 sayılı Kurul Kararı ile) Serbest Fonların Kamuyu Aydınlatma Esasları

Serbest şemsiye fona bağlı olarak ihraç edilecek fonların yatırımcı bilgi formu düzenlemesi ihtiyaridir. Ancak, katılma payları TEFAS'ta işlem görecektir serbest fonların izahnamesinde bu yönde hüküm bulunması ve bu fonlar için Fon Tebliği'nin 12. maddesine uygun olacak şekilde yatırımcı bilgi formu düzenlenerek KAP'ta ilan edilmesi zorunludur. Ayrıca, TEFAS'ta işlem gören serbest fonlar tarafından aylık dönemler itibariyle portföy dağılım raporu düzenlenir ve ilgili ayı takip eden altı iş günü içinde KAP'ta ilan edilir.

TEFAS'ta işlem gören serbest fonların Fon Tebliği'nin 13. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılacak içtüzük ve izahname değişikliklerinin yürürlüğe giriş tarihinden en az 30 gün önce KAP'ta ilan edilmesi zorunludur. Bununla birlikte, Kurucu tarafından Fon Tebliği'nin 25. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında maruz kalınan risklere ilişkin limit aşımalarına yönelik bilgilendirmeler fon kurucusunun konuya ilişkin alınan yönetim kurulu kararı tarihinde KAP'ta açıklanır.

TEFAS'ta işlem gören serbest fonlara yönelik Rehber'in 6.5. nolu maddesi kapsamında yapılacak promosyonlarda Kurulca onaylı duyuru metninin promosyona başlanmadan önce KAP'ta ilan edilmesi zorunludur.

9.6. (Ek: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile) Performans Sunum Raporlarında Kullanılacak Pay Endekslerine İlişkin Esaslar

Fon izahnamesinde belirlenen karşılaştırma ölçütü/eşik değerinin unsurları arasında pay endeksi yer alan yatırım fonları tarafından karşılaştırma ölçütü/eşik değer getirisinin hesaplanmasında "pay fiyat endeksleri" değil, "pay getiri endeksleri" kullanılır. Bu kapsamda, 01.01-30.06.2018 dönemine ilişkin olarak yapılacak performans sunumlarından başlamak ve takip eden sunum dönemlerinde de uygulanmak üzere performans sunum raporları "pay getiri endeksleri" esas alınarak hazırlanır.

9.7. (Ek: 14.10.2021 tarih ve 53/1512 sayılı Kurul Kararı ile) Performans Sunuş Raporlarının İlan Edilmesine İlişkin Esaslar

Yatırım fonlarının KAP sayfalarında ve kurucunun internet sitesinde bağımsız denetimden geçirilmiş performans sunuş raporlarının yayımlanması Performans Tebliği'nin 12. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında yeterli kabul edilir.

10. Kurul Ücreti

Kurul ücreti aşağıda yer alan tabloda gösterildiği şekilde hesaplanır:

- a) Kurul ücreti, takvim yılı esas alınarak üçer aylık dönemlerin son iş gününde fon toplam değeri üzerinden ödenir.

- b) Fonlardan başvuru bazında (katılma paylarının ihracına ilişkin izahname onayı, birleşme, dönüşüm, kurucu değişikliği v.b.) herhangi bir Kurul ücreti alınmaz.
- c) Kurul ücreti ilgili dönemin son iş gününde fon toplam değerinin (5/100.000) oranında aşağıda yer alan örneğe göre hesaplanır ve fon kayıtlarında tahakkuk ettiği dönem içerisinde giderleştirilir. Fonun ilgili hesaplama dönemi içerisinde katılma paylarını halka arz etmesi/belirli kişi ve/veya kuruluşlara tahsisli ya da nitelikli yatırımcılara satılması veya tasfiye olması durumunda, katılma paylarının satışa sunulmuş olduğu günlerin ilgili üç aylık dönemdeki gün sayısına oranı dikkate alınarak Kurul ücreti hesaplanır.

Değerleme Tarihi: 30.09.20...

I.Fon Portföy Değeri	900.000 TL
II.Nakit	50 TL
III.Alacaklar	150.000 TL
IV.Borçlar	50.000 TL
V.Kurul Ücreti Öncesi Fon Toplam Değeri (I+II+III-IV)	1.000.050 TL
VI. Kurul Ücreti (V*(5/100.005))	50 TL
VII. Fon Toplam Değeri (V-VI)	1.000.000 TL

- d) Yukarıdaki şekilde hesaplanan ve portföy saklayıcısı tarafından onaylanan Kurul ücreti izleyen 10 iş günü içerisinde Kurul Hesabına yatırılarak ilgili dekontların ve hesaplama tablosunun bir örneği Kurula iletilir.
- e) Son iş günündeki fon toplam değerinin belirlenmesinde;
- İleri fiyat uygulanan fonlar için, ilgili iş günü verilen alım satım emirlerinin gerçekleştirileceği birim pay fiyatının hesaplanması için hazırlanan tablolarda yer alan fon toplam değeri,
 - Geri fiyat uygulanan fonlar için ise, ertesi iş günü verilen alım satım emirlerinin gerçekleştirileceği birim pay fiyatının hesaplanması için hazırlanan tablolarda yer alan fon toplam değeri
- esas alınır.
- f) Fon toplam değeri ve birim pay fiyatı hesaplaması 3 aylık dönemlerin son iş gününe tekabül etmeyen garantili ve koruma amaçlı fonlar ile Fon Tebliği'nin 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde istisna getirilen fonlar için, fon izahnamesinde yer alan portföy değerlendirme esasları (opsiyon için karşı taraftan son değerlendirme tarihinde alınan fiyat) kullanılarak 3 aylık dönemlerin son iş gününde bulunan fon toplam değeri üzerinden Kurul ücreti tahakkuk ettirilir.

11. Tasfiye Olan veya İtfa Edilen Fonlar (Değişiklik: 02.10.2015 tarih ve 27/1215 sayılı Kurul Kararı ile)

Tasfiye olan veya yatırım dönemi sonunda itfa edilen fonlarda;

- a) Toplam gider oranının tasfiyeye/itfaya denk gelen 3 aylık dönemde aşılması halinde fona iade edilecek tutar, tasfiyeye/itfaya esas birim pay değerinin hesaplanmasına dahil edilir ve ilgili 3 aylık dönemin bitimi beklenmeden muhasebeleştirilir.
- b) Hesaplanan toplam gider oranı ve varsa iade tutarı, tasfiyenin bitimini takip eden 6 iş günü içinde KAP'ta ilan edilir.

Fon Tebliği'nin 28'inci maddesi çerçevesinde gerçekleştirilecek tasfiye işlemlerinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- a) Tasfiye edilecek fonun tedavülde katılma payının bulunmaması ve tasfiye sürecinde, Kurucu tarafından, yeni fon katılma payı satılmayacağına ilişkin olarak Kurula bir beyan gönderilmesi kaydıyla, Fon Tebliği'nin 28'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen 6 aylık süre beklenmeksizin tasfiye işlemlerine başlanabilir.
- b) Fon Tebliği'nde öngörülen 6 aylık süre sonunda halen fona iade edilmemiş katılma paylarının bulunması halinde;
 - i. Pay sahiplerinin satış talimatı beklenmeden pay satışlarının yapılması,
 - ii. İcra ve İflas Kanunu'nun 89'uncu maddesi uyarınca katılma payları üzerinde haciz bulunması durumunda, söz konusu fonun tasfiye edilmesi neticesinde tasfiye bakiyesine terettüp edeceğinden, hacizli katılma paylarına ilişkin ödemelerin haczi koyan icra dairelerine yapılması,
 - iii. Fonların katılma paylarının alım satımına aracılık eden dağıtım kuruluşunun portföy yönetim şirketi olması halinde; pay sahiplerinin satış talimatı beklenmeden pay satışları yapılarak elde edilen tutarların, fon katılma paylarına ilişkin saklama hizmeti veren portföy saklayıcısı nezdindeki yatırımcı hesaplarında, portföy saklayıcısı tarafından ters repoda veya Kurulca uygun görülen diğer sermaye piyasası araçlarında nemalandırılması; buna ilaveten, sözkonusu yatırımcı bakiyesinin mevzuatta ve imzalanan portföy yönetim sözleşmesi veya fon katılma payı dağıtım ve pazarlama sözleşmesinde belirlenen esaslara göre, özen ve sadakat ilkeleri çerçevesinde yönetilmesi yükümlülüğünün takibi amacıyla, portföy saklayıcısı tarafından yatırımcı adına yapılmakta olan nemalandırılma işlemlerine ilişkin olarak düzenli aralıklarla kurucuya ve/veya fonların katılma paylarının alım satımına aracılık eden portföy yönetim şirketine bilgi verilmesi,
 - iv. Fonların katılma paylarının alım satımına aracılık eden dağıtım kuruluşunun yatırım kuruluşu olması halinde ise; pay sahiplerinin satış talimatı beklenmeden pay satışları yapılarak elde edilen tutarların, fon katılma paylarının alım satımına aracılık hizmeti veren dağıtım kuruluşu nezdindeki yatırımcı hesaplarında, söz konusu yatırım kuruluşu tarafından ters repoda veya Kurulca uygun görülen diğer sermaye piyasası araçlarında nemalandırılması; sözkonusu yatırımcı bakiyesinin piyasa rayicine uygun olarak özen ve sadakat yükümlülüğü çerçevesinde nemalandırılmasının kontrolüne ilişkin sorumluluğun ilgili yatırımcının fon payı alım satım işlemlerine aracılık eden yatırım kuruluşunda olması,
 - v. Tasfiye edilen fonun katılım şemsiye fonu altında yer alan bir katılım fonu olması halinde, pay sahiplerinin satış talimatı beklenmeden pay satışları yapılarak elde edilen tutarların
 - 1) Bir katılım şemsiye fonu altında yer alan, yatırımcı bilgi formunda açıklanan risk değeri üç veya daha düşük olan ve

- Portföy yönetim şirketi müşterileri için kurucunun uygun göreceği başka bir katılım fonunda portföy saklayıcısı nezdindeki yatırımcı hesabında nemalandırılması,

- Fonun katılma paylarının alım satımına aracılık eden dağıtım kuruluşunun yatırım kuruluşu olması halinde ise, yatırım kuruluşu nezdindeki yatırımcı hesabında yukarıda belirlenen esaslar çerçevesinde nemalandırılması veya

2) - Portföy yönetim şirketi müşterileri için portföy saklayıcısı nezdindeki yatırımcı hesabında Kurulca uygun görülen getirisi faize bağlı olmayan ve katılım bankacılığı esaslarına uygun diğer sermaye piyasası araçlarında nemalandırılması,

- Fonun katılma paylarının alım satımına aracılık eden dağıtım kuruluşunun yatırım kuruluşu olması halinde ise, yatırım kuruluşu nezdindeki yatırımcı hesabında Kurulca uygun görülen getirisi faize bağlı olmayan ve katılım bankacılığı esaslarına uygun diğer sermaye piyasası araçlarında nemalandırılması zorunludur.

- c) İlgili 3 aylık dönemde fon fiyatı hesaplanan gün sayısının, aynı dönemdeki gün sayısına oranı dikkate alınarak ve tasfiye aşamasında fon fiyatının açıklandığı son değerlendirme tarihindeki fon toplam değeri üzerinden hesaplanacak Kurul ücreti Kurul özel hesabına yatırılır.
- d) Kurucunun tasfiye tarihi itibarıyla, Kanun'un 83'üncü maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uyarınca tasfiye tarihinden itibaren yatırımcılar adına açılacak hesaplarda muhafaza edilen ve nemalandırılan tutarlar, 10 yıl içinde talep edilmemesi halinde YTM'ye gelir kaydedilir ve tasfiye ile ilgili olarak Kurucu tarafından YTM'ye bilgi verilir.
- e) Tasfiye edilecek fonların TEFAS'ta işlem görüyor olması halinde; fon tasfiyesine ilişkin olarak üyelerine duyuru yapılması ve Kanun'un 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uyarınca tasfiye tarihinden itibaren yatırımcılar adına açılacak hesaplarda muhafaza edilen ve nemalandırılan tutarların, 10 yıl içinde talep edilmemesi halinde YTM'ye gelir kaydedileceği hususunun dağıtım kuruluşlarına bildirilmesi amacıyla, kurucu tarafından Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ne ve Takasbank'a bilgi verilmesi gerekir.
- f) Tasfiye süreci ile ilgili olarak;
- i. Yatırımcılara duyuru metninin Kurulun izin yazısını takip eden 6 iş günü içinde KAP'ta ilan edilmesi,
 - ii. Duyuru metninde, duyuru tarihinden itibaren geçecek 6 aylık sürenin bitimini izleyen ilk iş gününde fonun tasfiye edileceğinin belirtilmesi,
 - iii. 6 aylık sürenin bitimini takip eden ilk iş günü ilgisine göre fon izahnamesinin nerede yayımlandığı hususunun ve/veya şemsiye fon içtüzüğünün ticaret sicilinden terkin ettirilmesi, içtüzük terkininin TTSG'de ilan edilmesi ve TTSG'nin ilanı takip eden 6 işgünü içinde Kurula gönderilmesi,
 - iv. Tasfiye nedeniyle yapılan tüm harcamaların fon portföyünden karşılanmadan Kurucu tarafından üstlenilmesi
- gerekir.

- g) Fonların tasfiye tarihi itibarıyla (Fon fiyatının açıklandığı son değerlendirme tarihi) finansal tabloların özel bağımsız denetime tabi tutulması ve söz konusu finansal raporların Kurula iletilmesi gerekir.

12. Diğer Esaslar

12.1. Kurucu'nun Yönetim Kurulu Tarafından Alınması Zorunlu Olan Kararlar

PYŞ Tebliği'nin 4'üncü maddesinin altıncı fıkrasında “....Şirketin kurucusu olduğu fonların kuruluş, katılma payı ihracı, dönüşüm, tasfiye, yönetim ücreti artışı ile katılma payı sahiplerinin yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikteki işlemlerinin yönetim kurulu kararı ile yapılması zorunludur.” hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, fon katılma payı sahiplerinin yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikteki işlemlere ilişkin örnekler aşağıda yer almaktadır:

- a) Fon yatırım stratejisi değişikliği,
- b) Unvan değişikliği,
- c) Portföy yöneticisi ve portföy saklayıcısı değişikliği,
- d) Fon toplam gider oranı değişikliği ve yatırımcılardan tahsil edilen komisyonlarda değişiklikler,
- e) Fon katılma payı alım satım esaslarına ilişkin önemli nitelikteki değişiklikler²⁵
- f) Fon kurucu değişikliği,
- g) Fon adına katılma paylarının alım satımı nedeniyle, BİAŞ'ın ilgili piyasasından aynı gün valörü ile aynı gün valörlü işlem saatleri dışında yapılacak işlemlerin genel gerekçesinin²⁶ belirlenmesi,
- h) Fonun varlık alım satımına ilişkin genel ilkelerin belirlenmesi²⁷,
- i) Kaldıraç yaratan işlemlere yönelik genel ilkelerin²⁸ belirlenmesi,
- j) Promosyon kampanyası düzenlenmesi,
- k) **(Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile)** Yukarıdaki sıralanan maddelerde belirtilmemekle birlikte Kurula yapılacak izahname ve içtüzük değişikliği başvurularına konu olan diğer hususlar.

Bununla birlikte, aşağıda belirtilen hususlarda da Kurucu'nun yönetim kurulu tarafından karar alınması zorunludur:

- a) Bu Rehber'in (7.5.) nolu bölümünde belirlenen esaslar çerçevesinde kullanılacak yöntem ile bu yöntemin seçilme gerekçelerinin belirlenmesi,
- b) Finansal Raporlama Tebliği'nin 9. maddesinin dokuzuncu fıkrası kapsamındaki varlıkların değerlendirme yöntemine ilişkin olarak Finansal Raporlama Tebliği uyarınca

²⁵ Katılma payı bedeli iade süresinin uzatımı, nemalandırma esaslarında değişiklik, asgari pay alım satım tutarının değiştirilmesi, pay alım satım günlerinin değişmesi gibi yatırımcı aleyhine olabilecek nitelikteki değişikliklerdir.

²⁶ Söz konusu belirleme fon tarafından yapılacak bu tür işlemlerin tamamına dayanak olacak şekilde, işlem bazında değil, bir defalık yapılır.

²⁷Örneğin; fon portföyündeki varlıklara ilişkin olarak gün içinde yaratılabilecek işlem hacmine ilişkin bilgiler, işleminfontoplamdeğerineoranı, fonunnakitdurumu, nakitakışıgibihususlarıiçerir.

²⁸Bu bent, fonun Yatırım stratejisi çerçevesinde kaldıraç yaratan işlemleri fon portföyüne dahil etmeyi öngören fonlar için geçerlidir. Bu kapsamda, genel ilkeler, kaldıraç yaratmaya yönelik olarak hangi araçların kullanılacağını ilişkin açıklamaları içerir.

KGK tarafından yayımlanan TMS/TFRS dikkate alınması suretiyle değerlendirme esaslarının belirlenmesi²⁹,

- c) **(Değişiklik: 23.05.2016 tarih ve 17/573 sayılı Kurul Kararı ile)** Yukarıda sayılan fon katılma payı sahiplerinin yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikteki içtüzük değişiklikleri başvurularına konu olan hususlar,
- d) Fon Tebliği'nin 21'inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fon hesabına kredi alınmasının öngörüldüğü durumlarda kredinin şartlarına ilişkin genel esasların (faiz, süre gibi) belirlenmesi,
- e) Bu Rehber'de yönetim kurulu kararı ile belirlenmesi zorunlu tutulan diğer hususlar.

12.2. Fon Malvarlığının Yapay Olarak Artırılmaması

Fonların malvarlığı her ne surette olursa olsun yapay ve/veya rekabeti bozucu, piyasa fiyat ve oranlarından bariz derecede farklılık gösteren iş ve işlemler yoluyla artırılmaz veya azalması önlenemez. Söz konusu işlemleri önlemeye yönelik tedbirlerin alınmasından Kurucu ve Yönetici müteselsilen sorumludur.

12.3. Fon Tebliği'nde Yer Alan Geçici Maddelerin Uygulama Esasları

Fon Tebliği'nin Geçici 1. ve 2. maddelerine ilişkin uygulama esaslarına aşağıda yer verilmekte olup, Fon Tebliği'nin yayım tarihi (09.07.2013) ile yürürlük tarihi (01.07.2014) arasında olan dönem "**ara dönem**" olarak nitelendirilmiştir.

1. 09.07.2013'den önce kurulmuş veya payları ihraç edilmiş olan yatırım fonları tarafından, en geç 01.07.2015 tarihine kadar Fon Tebliği hükümlerine uyum sağlanması zorunludur. Aksi takdirde, kurucu tarafından içtüzük veya izahnamenin ticaret sicilinden terkin ettirilmesi için Kurula başvurulması gerekir. Bu süreçte tasfiye olacak olan fonlar bu Rehber'in (11) nolu bölümünde yer alan esaslara tabidir.
2. i) 09.07.2013'den önce kurulmuş veya payları ihraç edilmiş olması kaydıyla, ara dönemde başka bir fona dönüştürülen veya birleştirilen fonlar,
ii) Şemsiye fonun 09.07.2013'den önce kurulmuş olması şartıyla anılan şemsiye fona bağlı fonun/fonların katılma paylarının ara dönemde ihraç edildiği durumlarda şemsiye fona bağlı alt fonlar,
iii) Ara dönemde kurulmakla birlikte yatırım dönemi 01.07.2015'den önce sona erecek garantili ve koruma amaçlı yatırım fonları

01.07.2015'e kadar geçerli olan uyum süresinden yararlanabilirler.

3. Ara dönemde kurulmuş olan fonlara ilişkin olarak;
 - i. Fonun mevcut kurucusunun Fon Tebliği'ne uyum sağlamak amacıyla devre ilişkin içtüzük değişikliği talebiyle en geç 01.07.2014 tarihi itibarıyla Kurula başvurmuş olması yeterli kabul edilecektir.

²⁹Finansal Raporlama Tebliği'nin 9'uncu maddesi çerçevesinde borsa dışı repo-ters repo sözleşmeleri, piyasa fiyatını en doğru yansıtabilecek şekilde güvenilir ve doğrulanabilir bir yöntemle değerlendirilmelidir. Ayrıca, aynı maddenin (1) ilâ (7) nolu alt bentlerinde belirtilenler dışında kalan varlıklar, KGK tarafından yayımlanan TMS/TFRS dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Borsa dışı türev araç ve swap sözleşmelerinin ilişkin değerlendirme ilkeleri belirlenirken ise bu Rehber'in ilgili bölümlerinde belirlenen esaslar dikkate alınmalıdır.

- ii. Bu fonların kuruculuğunu devralacak portföy yönetim şirketinin de, fonların devir tarihi itibarıyla esas sözleşmesi ile yapı ve organizasyonunu PYS Tebliği düzenlemelerine uygun hale getirmek üzere en geç 01.07.2014 tarihi itibarıyla Kurula başvurmuş olması gerekmektedir.
4. Fon Tebliği'nin Geçici 2. maddesi çerçevesinde, 01.07.2014 tarihinden önce yapılmış ancak Kurul tarafından sonuçlandırılmamış olan başvurular Fon Tebliği hükümlerine göre sonuçlandırılacaktır. 01.07.2015'e kadar geçerli olan uyum süresinden yararlanan fonlar tarafından ise uyum süresi boyunca Kurula yalnızca Fon Tebliği'ne uyum veya tasfiye başvurusu yapılabilecektir.
5. Fon Tebliği'nin yürürlüğe gireceği 01.07.2014 tarihinden sonra ise uyum amaçlı içtüzük değişikliği yapılmadan önce;
 - i. Fon Tebliği'nde belirtilen sınırlamalar çerçevesinde fon hesabına mevduat/katılma hesabı açılması, fon katılma payları (borsa yatırım fonu dahil) ile menkul kıymet yatırım ortaklıklarının paylarına yatırım yapılması,
 - ii. İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlere yapılacak yatırımlar ile varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen sermaye piyasası araçları için ihraççı sınırının %25 olarak uygulanması,
 - iii. Fon portföyündeki kıymetli madenlerin Türkiye'de kurulu borsalarda ödünç verilmesine ilişkin üst sınırın kıymetli madenlerin piyasa değerlerinin %75'i olarak uygulanması,
 - iv. Fon katılma paylarının alım satımının TEFAS'ta uygulanan alım satım kuralları (saatler, marj vb.) çerçevesinde gerçekleştirilmesi mümkündür.
6. 01.07.2015 tarihine kadar geçerli olan uyum süresinden yararlanabilecek fonlara ilişkin olarak; Fon Tebliği'ne uyum sağlanması amacıyla yapılacak başvuru öncesinde portföy yönetim şirketleri ve diğer ilgili kuruluşlar nezdinde fonlara ilişkin gerekli yapı ve organizasyonun (örneğin, yeni kurucunun yeni PYS Tebliği hükümlerine uyum sağlamış olması ve portföy saklayıcısının belirlenmesi) oluşturulmuş olması ve yeni yapıya ilişkin gerekli değişikliklerin gerçekleştirilebilmesi için Kurul internet sitesinde yayımlanan ilgili başvuru formları ve eklerinde yer alan bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak Kurula iletilmesi gerekir.
7. Halihazırda, belirli bir yatırımcı kitlesine satılan ve unvanlarında "Özel Fon" ibaresi yer almayan fonlar tarafından, fonların TEFAS'ta alım satımına ilişkin olarak bu Rehber'in (6.8.) nolu bölümünde belirlenen esaslar çerçevesinde TEFAS'ta katılma payı alım satım işlemlerinin gerçekleştirileceği tarihe kadar, fon unvanlarının "Özel Fon" ibaresi yer alacak şekilde değiştirilmesine yönelik olarak içtüzük/izahname değişikliği talebiyle Kurulumuza yapılacak başvurular (4) nolu madde kapsamında değerlendirilmez.
8. Fon Tebliği'ne uyum sağlanması amacıyla yapılacak başvurulara ilişkin olarak ise;
 - i. Başvuruların, Fon Tebliği'nin tüm hükümlerine (portföy saklayıcısına ilişkin şartlar, portföy sınırlamaları, şemsiye fon yapısı ve diğer hükümler) uyum sağlanması amacıyla yapılması ve kurucusu olunan tüm fonları kapsamı gerekir. Kısmi uyum amaçlı başvurular dikkate alınmayacaktır.

Öte yandan, aynı kurucunun fonlarının farklı portföy yönetim şirketlerine devrolacak olması halinde kurucu değişikliği başvurusunun ayrı olarak yapılabilir. Şu kadar ki, aynı portföy yönetim şirketine devredilecek tüm fonlara ilişkin başvuruların tek seferde yapılması gerekir.

Ara dönemde kurulmuş olan fonlara ilişkin olarak da Fon Tebliği'ne uyum sağlanması amacıyla yapılacak başvurunun bu bentte yer alan esaslara göre fonun mevcut kurucusunun kurucusu olduğu ve ara dönemde kurulmamış diğer fonları kapsamı zorunlu değildir.

- ii. Fonu devralacak portföy yönetim şirketinin de eşzamanlı olarak başvuruda bulunması gereklidir.

12.4. (Ek: 07.02.2019 tarih ve 8/184 sayılı Kurul Kararı ile) Özel Sektör Borçlanma Araçlarına ve Kira Sertifikalarına Karşılık Ayrılması ile Yan Hesap (Side Pocket) Oluşturulmasına İlişkin Esaslar

a) Rehber'in 5.1.2. maddesinde yer alan ihraççısı temerrüde düşen, borsada işlem görmekten men edilen veya yeniden yapılandırılan özel sektör borçlanma araçlarına ilişkin esaslar kira sertifikaları için de kıyasen uygulanır.

b) Rehber'in 5.1.2. maddesi ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin (TSPB) düzenlemeleri kapsamında fon portföyünde yer alan özel sektör borçlanma araçlarına ve kira sertifikalarına ilişkin olarak karşılık ayrılması halinde:

- Bu maddenin (c) ve (d) bentleri saklı kalmak kaydıyla, söz konusu varlıklar fon portföy değeri tablosundan çıkartılmaz.

- Karşılık ayrılan tutar, varlığın piyasa değerinden indirilecek bir kalem olarak yer vermek suretiyle fon portföy değeri tablosunda gösterilir. (Aşağıda yer alan örnek tablodaki "b" ve "d" satırları)

- Portföy sınırlamalarına uyum kontrollerinde varlığın değeri olarak borçlanma aracının piyasa değerinden karşılık tutarının indirilmesi yoluyla bulunan net değer esas alınır. (Aşağıda yer alan örnek tablodaki XY0000000000 ISIN kodlu kıymet için "a+b" değeri ve XZ0000000000 ISIN kodlu kıymet için "c+d" değeri)

- Bu maddenin (c) bendi kapsamında %5 oranının hesaplanmasında; varlığa ilişkin olarak ayrılan karşılık tutarı dikkate alınmaz ve anılan karşılık tutarı fon toplam değerine eklenir. (Aşağıda yer alan örnek tablodaki XY0000000000 ISIN kodlu kıymet için "a" değeri ve XZ0000000000 ISIN kodlu kıymet için "c" değeri)

Örnek:

Fon portföy değeri tablosunda aşağıdaki gibi gösterilir:

BORÇLANMA SENETLERİ				
	ISIN KODU	İhraççı Kurum	Nominal Değer (TL)	Toplam Değer (TL)
a	XY0000000000	ABC A.Ş.	100	100
b	XY0000000000	ABC A.Ş. (Değer Düşüklüğü Karşılığı - %100)		(-) 100
c	XZ0000000000	DEF A.Ş.	100	90
d	XZ0000000000	DEF A.Ş. (Değer Düşüklüğü Karşılığı - %50)		(-) 45
e	YY0000000000	KLM A.Ş.	100	80

f	BORÇLANMA SENETLERİ TOPLAMI	300	125
----------	------------------------------------	------------	------------

1

c) Fon portföyünde yer alan özel sektör borçlanma araçlarına ve kira sertifikalarına ilişkin olarak, Rehber'in 5.1.2. maddesi ve TSPB düzenlemeleri çerçevesinde tek seferde veya kademeli olarak %100 oranında karşılık ayrılması ve % 100 oranında karşılık ayrıldığı tarihte veya takip eden tarihlerde anılan varlığın tutarının fon toplam değerinin %5'ini aşması halinde, karşılığın ayrıldığı tarihte fonda mevcut bulunan katılma payı sahiplerinin haklarının takibi için;

- Söz konusu varlık fon portföyünden ayrıştırılır,
- Takasbank nezdinde fonun mevcut saklama hesabından ayrı bir hesap (yan hesap)

açılır,

- Anılan varlık, %100 oranında karşılık ayrıldığı tarihte fonda mevcut bulunan katılma payı sahipleri ile ilişkilendirilerek bu hesapta (yan hesap) saklanmaya başlanır.

d) Kurul Karar Organı tarafından tasfiyesine karar verilmiş veya tasfiye edilmesi talebi olumlu karşılanmış bir yatırım fonunun portföyünde %100 oranında karşılık ayrılmış özel sektör borçlanma aracı veya kira sertifikası bulunması halinde;

- Söz konusu varlık tasfiyeye ilişkin duyuru metninin KAP'ta yayımlandığı tarih itibarıyla fon portföyünden ayrıştırılır,

- Takasbank nezdinde fonun mevcut saklama hesabından ayrı bir hesap (yan hesap) açılır,

- Anılan varlık, %100 oranında karşılık ayrıldığı tarihte fonda mevcut bulunan katılma payı sahipleri ile ilişkilendirilerek bu hesapta (yan hesap) saklanmaya başlanır.

e) Yan hesapta yer alan varlıklara ilişkin olarak yapılan ödemeler (örneğin, borçlanma aracının kupon veya anapara ödemesi) söz konusu varlığa karşılık ayrıldığı tarihte fondaki katılma pay sahipliği oranları dikkate alınarak, yan hesap ile ilişkilendirilen katılma payı sahiplerine ödenmek üzere anılan hesapların bulunduğu yatırım kuruluşlarına aktarılır.

f) Yan hesap, hesapta yer alan varlığa ilişkin olarak hak sahiplerine yapılacak ödemelerin tamamlanması veya ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde herhangi bir tahsilat yapılamayacağı kesinleşmesi halinde ilgili fonun portföy saklayıcısının bildirimini üzerine kapatılır.

g) Yan hesabın, Rehber'in bu maddesinin;

- (c) bendi kapsamında oluşturulması halinde konuya ilişkin olarak Kurucu tarafından KAP'ta açıklama yapılır.

- (d) bendi kapsamında oluşturulması halinde Kurucu tarafından KAP'ta yayımlanan tasfiyeye ilişkin duyuru metninde konuya ilişkin bilgiye yer verilir.

h) Yan hesabın oluşturulması durumunda da katılma payı sahiplerinin haklarının korunmasına ilişkin olarak Kurucu'nun Kanun'un 52. maddesinin üçüncü fıkrasında, portföy saklayıcısının Kanun'un 56. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan sorumlulukları devam eder.

ı) Yan hesaba aktarılan varlık ile ilgili yürütülen işlemlere ilişkin her tür harcama, Rehber'in 5.1.2. maddesinin (ii) nolu bendi kapsamında Kurucu tarafından karşılanır.

i) Rehber'in bu maddesi kapsamında yan hesabın oluşması, katılma pay sahiplerine nakit ödemelerin yapılması, hesabın kapatılması ve gerekli diğer işlemlere ilişkin prosedürler ve iş akış süreçleri MKK ve Takasbank tarafından oluşturularak uygulamaya konulur ve bu kurallara fonun kurucusunun, portföy saklayıcısının ve katılma payı sahiplerinin hesaplarının bulunduğu yatırım kuruluşlarının uyması zorunludur. Yan hesaba ilişkin operasyonel süreçlerin yürütülmesi için gerekli olan her tür bilgi ilgili fonun kurucusu tarafından portföy saklayıcısı, MKK ile Takasbank'a bildirilir.

j) Bu madde kapsamında Kurucu tarafından yerine getirilmesi gereken yükümlülükler, Kurucu'nun faaliyet izinlerinin geçici olarak durdurulması veya iptali halinde fonun portföy saklayıcısı tarafından yerine getirilir.

k) Yan hesap oluşturulmasına ilişkin esaslar, Takasbank tarafından yapılacak duyuru ile yürürlüğe girer.

12.5. (Ek: 21.03.2023 tarih ve 17/366 sayılı Kurul Kararı ile) (Değişiklik: 12.10.2023 tarih ve 60/1316 sayılı Kurul Kararı ile) Yatırım Fonları Tarafından Ortaklık Payları ile İlgili Yapılan İşlemlere İlişkin Esaslar

Unvanında özel ibaresi yer alan fonlar, serbest şemsiye fona bağlı ihraç edilen fonlar, gayrimenkul yatırım fonları ve girişim sermayesi yatırım fonları borsada özel emir yoluyla veya BİAŞ'ta Toptan Satışlar Pazarı'nda gerçekleştirilen ortaklık paylarına ilişkin işlemlerde alıcı taraf olamazlar.

İşbu madde ile getirilen düzenleme tarihinden önce Kurulun VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 27. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kişilerden özel emir yoluyla veya Toptan Satışlar Pazarı'nda satın alınarak, bu kişilerin yatırımcısı olduğu serbest fonların portföyüne dahil edilen ortaklık paylarının, herhangi bir 12 aylık dönemde ortaklık sermayesinin Kurul düzenlemelerinde belirtilen oranı aşan oranda borsada satılacak olması halinde satış öncesinde yatırım fonu adına Kurucu tarafından pay satış bilgi formu düzenlenir. Kurulca onaylanan pay satış bilgi formu, onay tarihinden itibaren beş iş günü içinde KAP'ta ilan edilir. Pay satış bilgi formunun düzenlenmesi ve kamuya açıklanması konularında Kurulun VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 27. madde hükmü kıyasen uygulanır.

Geçici Madde 1 (Ek: 20.06.2018 tarih ve 26/740 sayılı Kurul Kararı ile)

Fon izahnamelerinde “pay fiyat endeksleri”nin esas alınacağı hususuna açık olarak yer vermiş olan fonlar tarafından Kurulumuza izahname değişikliği başvurusunda bulunulmaksızın izahnamelerde gerekli değişikliklerin yapılarak izahnamelerin güncel hallerinin KAP ile kurucunun resmi internet sitesinde 30.06.2018 tarihine kadar yayımlanması ve izahnamelerin güncel hallerinin yayımını takip eden 6 iş günü içerisinde konu hakkında Kurul'a bildirimde bulunulması zorunludur.

13. Yürürlük

1. Bu Rehber 01.07.2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.
2. Bu Rehber'in (12.3.) nolu bölümünün 5. maddesi çerçevesinde içtüzük değişikliği yapılmaksızın fon portföyüne alınmasına izin verilen varlık ve işlemlere ilişkin olarak bu Rehber'de belirlenen esaslara uyulur.
3. Bu Rehber'in 4.1.7. nolu maddesi 07.03.2016 tarihinden itibaren yapılacak ihraçlar için uygulanır.

Varlık ve İşlemler*	Azami³⁰ (%)
Ortaklık Payları	100
Kamu ve özel sektör borçlanma araçları	100
(Ek: 13.02.2020 tarih ve 10/231 sayılı Kurul Kararı ile) Borsa yatırım fonu katılma payları	100
(Değişiklik: 13.02.2020 tarih ve 10/231 sayılı Kurul Kararı ile) Fon katılma payları, menkul kıymet yatırım ortaklığı payları, yabancı yatırım fonu katılma payları, yabancı borsa yatırım fonu katılma payları	20
Ters repo ³¹	100
Takasbank para piyasası ve yurtiçi organize para piyasaları işlemleri	20
İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler	100
İpoteğe ve varlığa dayalı menkul kıymetler	100
İkraz iştirak senedi (loan participation note)	10
Yapılandırılmış yatırım araçları	10
Araç kuruluş ve ortaklık varantı, sertifikalar	10
Kira sertifikaları	100
TCMB, Hazine ve İpotek Finansmanı Kuruluşları tarafından ihraç edilen para ve sermaye piyasası araçları	100
Mevduat / katılma hesapları	10/25
Kredi alımı ve/veya borçlanma amacıyla Takasbank Para Piyasası işlemleri ile yurtiçi organize para piyasaları işlemleri	10

Diğer Varlık ve İşlemler*	Azami³² (%)
Repo	10
Sermaye piyasası araçları ödünç işlemleri	50
Kıymetli madenler ödünç işlemleri	75
Kıymetli maden ödünç sertifikası	75

*Bu Rehber uyarınca fon portföyüne dahil edilmesi uygun görülen diğer varlık ve işlemler rehberde belirtilen sınırlamalar çerçevesinde fon portföyüne dahil edilebilir. Ayrıca, söz konusu varlık ve işlemler, fon türlerine ilişkin sınırlamalar çerçevesinde fon portföyüne dahil edilmelidir.

³⁰ Fon toplam değeri üzerinden hesaplanır.

³¹ Borsa dışı ters repo sözleşmeleri için fon toplam değerinin en fazla %10'una kadar yatırım yapılabilir.

³² İlgili hesaplama Fon Tebliği'nde yer alan esaslar çerçevesinde yapılır.

Örnek Tablo

	ABC Yatırım Fonu	XYZ Yatırım Fonu
Net Basit Getiri (Dönem sonu birim fiyat - Dönem başı birim fiyat) / Dönem başı birim fiyat	% 14,00	% 15,22
Gerçekleşen Fon Toplam Giderleri Oranı	% 2,50*	% 2,28*
Azami Toplam Gider Oranı	% 2,28	% 2,28
Kurucu Tarafından Karşılanan Giderlerin Oranı	% 0,22**	% 1,00***
Net Gider Oranı (Gerçekleşen fon toplam gider oranı - <u>Dönem içinde</u> kurucu tarafından karşılanan fon giderlerinin toplamının oranı)	% 2,50	% 1,28
Brüt Getiri	% 16,50	% 16,50

*Her iki örnekte de kurucu tarafından karşılananlar da dahil olmak üzere, tüm fon giderleri fon muhasebesine yansıtılarak hesaplanmıştır.

**Azami toplam gider oranının aşılması nedeniyle kurucu tarafından dönem sonunu takip eden 5 iş günü içinde fona iade edilen giderlerin oranını ifade etmektedir. Bu sebeple, karşılanan bu giderler fonun ilgili döneme ilişkin net giderlerin hesaplanmasına dahil edilmemektedir. Bu örnekte, kurucu tarafından karşılanan fon giderleri için dönem içinde fon muhasebesinde kurucudan herhangi bir alacak kaydı oluşturulmadığı varsayılmıştır. Oluşturulması halinde ise XYZ Yatırım Fonu için yapılan hesaplama örneği uygulanır.

***Fonun gerçekleşen giderleri, azami fon toplam gider oranını aşmamasına rağmen, dönem içinde kurucu tarafından karşılanmış fon giderlerini ifade etmektedir. Bu sebeple, karşılanan bu giderler fonun ilgili döneme ilişkin net giderlerin hesaplanmasına dahil edilmiştir. Bu örnekte, kurucu tarafından karşılanan fon giderleri için dönem içinde fon muhasebesinde kurucudan alacak kaydı oluşturulduğu varsayılmıştır.

ÖRNEK 1

ABC ileri fiyatlı işlem gören, alım satım talimatlarını 13:30'a kadar kabul eden ve satım talimatları kapsamındaki ödemeleri talimatın alınmasını takip eden ikinci işgünü (T+2) yerine getiren bir fondur. 11 Aralık 2013 tarihinde saat 13:30'a kadar alınan alım satım talimatları aşağıdaki gibidir.

	Alım Talimatı	Satım Talimatı
13:30 Öncesi	15.000 Pay	5.000 Pay

Fonun 10 Aralık 2013 ve 11 Aralık 2013 tarihlerindeki tedavüldeki pay sayısı ve pay fiyatı aşağıdaki gibidir.

Tarih	Tedavüldeki Pay Sayısı	Birim Pay Fiyatı (TL)
10 Aralık 2013	200.000	10
11 Aralık 2013	200.000	11

11 Aralık 2013 tarihinde saat 13:30'dan önce alınan talimatlar, 11 Aralık 2013 akşamı hesaplanan birim pay fiyatından (11 TL) yerine getirilecektir.

İleri fiyatlı fonların alım satım işlemlerinin, tedavüldeki pay sayısı ile fiyatın hesaplanmasından bir iş günü sonra ilişkilendirilmesi gerektiğinden, 11 Aralık 2013 tarihinde saat 13:30 öncesi alınan talimatlar, 12 Aralık 2013 tarihinde tedavüldeki pay sayısı ile ilişkilendirilecektir. Bu çerçevede fonun 12 Aralık 2013 tarihinde tedavüldeki pay sayısı aşağıdaki gibi olacaktır.

Tarih	Tedavüldeki Pay Sayısı	Pay Fiyatı (TL)
12 Aralık 2013	210.000 ³³	11,50

11 Aralık 2013 tarihinde saat 13:30'dan önce iletilen satım talimatlarına ilişkin muhasebe kayıtlarının 12 Aralık 2013 günü yapılması (Fon'un borcunun $5.000 * 11 = 55.000$ TL artırılması ve tedavüldeki pay sayısının o günkü alımlar da dikkate alınarak 210.000 pay olarak kayıtlara geçirilmesi gerekmektedir), pay satışına ilişkin olarak yatırımcılara yapılacak ödemenin 13 Aralık 2013 günü gerçekleştirilmesi ve aynı gün fonun borcunun kapatılması gerekmektedir.

ÖRNEK 2

DEF iş günlerinde 15:00-18:00 arası hariç olmak üzere tüm saatlerde alım satım talimatı kabul eden ve geri fiyattan işlem gören bir fondur.

³³12 Aralık 2013 tarihindeki tedavüldeki pay sayısı, 11 Aralık 2013 tarihindeki tedavüldeki pay sayısına, 11 Aralık 2013 saat 13:30'a kadar iletilen alımlar eklenip satımlar düşülerek bulunur. $(200.000+15.000-5.000)$

DEF'nin 10 Aralık 2013 saat 18:00'dan 11 Aralık 2013 saat 15:00'a kadar olan alım satım işlemleri aşağıdaki gibidir.

Alım İşlemi	Satım İşlemi
150.000 Pay	50.000 Pay

Fonun 10 Aralık 2013 ve 11 Aralık 2013 tarihlerinde tedavüldeki pay sayısı aşağıdaki gibi olacaktır.

Tarih	Tedavüldeki Pay Sayısı	Pay Fiyatı (TL)
10 Aralık 2013	1.000.000	10
11 Aralık 2013	1.100.000 ³⁴	11

³⁴11 Aralık 2013 tarihindeki tedavüldeki pay sayısına alımlar eklenip satımlar düşülerek bulunur (1.000.000+150.000-50.000). Pay alım satım işlemleri 10 Aralık 2013'te geçerli olan birim pay fiyatı (10 TL) üzerinden gerçekleştirilecektir.

EK/4

Fonun Unvanı	Fon İhtüzüğünde Yer Alan Yönetim Ücreti Oranı (Günlük)	Fon İhtüzüğünde Yer Alan Yönetim Ücreti Oranı (Yıllık)	Uygulanan Yönetim Ücreti (Günlük)	Uygulanan Yönetim Ücreti (Yıllık)	Giriş Komisyonu	Giriş Komisyonu Alınmasına İlişkin Açıklama	Çıkış Komisyonu	Çıkış Komisyonu Alınmasına İlişkin Açıklama
ABC PYŞ Likit Fonu	a	b= a*365	c	d=c*365	-	-	-	-
ABC PYŞ Değişken Fonu	a	b= a*365	c	d= c*365	-	-	%2 (örnek amaçlı verilmiştir)	Fon paylarının 90 günden önce iade edilmesi halinde, iade edilen payların cari değeri üzerinden %2 çıkış komisyonu tahsil edilir. (örnek amaçlı verilmiştir)